

FLATTIVIESTI

2/2024 - www.flatti.net

PIDÄN SINUSTA HUOLTA ♥

Uusi INNOVAATIO!

OMEGATAHNAT -
kaksi toimintamekanismia,
tuplasti tehoa

ENSIMMÄINEN
MAAILMASSA

Nutrolin® HIP & JOINT

Tukee nivelterveyttä

- Omega-3-rasvahapot suojaavat NIVELIÄ tulehdukselta
- Glukosamiini ja kondroitiini tukevat nivelkudoksen UUDISTUMISTA

Nutrolin® TEETH & GUMS

Tukee suun terveyttä

- Omega-3-rasvahapot suojaavat IKENIÄ tulehdukselta
- Ascophyllum nodosum merilevä ehkäisee PLAKIN ja HAMMAS-KIVEN muodostumista

Nutrolin® GUT & FLORA

Tukee vatsan hyvinvointia

- Omega-3-rasvahapot suojaavat SUOLEN SEINÄMÄÄ tulehdukselta
- Probiootit ja prebiootit tukevat MIKROFLOORAN toimintaa

HELPPO ANNOSTELLA
KUPPIIN KERRAN PÄIVÄSSÄ

#happypasteing

JOIN
THE
pack

WWW.NUTROLIN.FI
ESTD 2007

LIITY
NUTROLIN®
-KASVATTAJA-
KERHOON

@NUTROLINLIFE

FLATTIVIESTI 2/2024 sisältö

- 2 NUTROLIN
- 4 FLATTIMESTARUUS, KISÄLLI & JUNIORIMESTARUUS 2024
- 5 VARAPUHEENJOHTAJALTA
- 6 MIKSI NOUTAJAN TULEE OSATA JÄLJESTÄÄ?
- 8 JOKAKOIRAN PIKKUTREENIT - KYLJELLEEN MENO
- 9 LIIKKUMALLA HYVINVOINTIA KAIKENIKÄISILLE KOIRILLE
- 14 PERUSVIHJEITÄ LIIKUNNASTA ELÄINFYSIOTERAPEUTIN NÄKÖKULMASTA
- 16 TAKUSTA ASIAA
- 17 FLATIN VIIKOTTAINEN HUOLTO-OPAS
- 18 GENEETTINEN MONIMUOTOISUUS
- 22 MAHDOLLINEN GENEETTINEN YHTEYS FLATTIEN SYÖVÄN JA KALLONMUODON VÄLILLÄ? OSA 2
- 23 FLATTIEN KESÄLEIRI
- 24 LOISKETTA KESÄÄN! - MITEN ALOITTAAN VEPE-HARRASTUS?
- 26 VEPE - HUKKUVAN PELASTAMINEN
- 28 UIMATAIDOTTOMASTA VESIPELASTUSKOIRAKSI
- 29 MUSH
- 30 VUOSIKOKOUSPÖYTÄKIRJA
- 31 FLATTIEN MEJÄ-KOKEET
- 32 MUUTOKSEN TUULIA JÄLJESTÄMISKOKEIDEN SÄÄNNÖISSÄ
- 33 MEJÄ - MUTTA NE MAKUKSET...
- 34 KOHTI ENSIMMÄISTÄ NÄYTTELYÄ FLATIN KANSSA
- 36 KARVOJA SILMISSÄ VAI MIKÄ SIELLÄ HIERTÄÄ?
- 38 SPONDYLOOSI - PITÄÄKÖ SIITÄ OLLA HUOLISSAAN?
- 40 SPONDYLOOSIKUVAUSTUKI
- 41 PENTUVÄLITYS / TARVIKEMYNTI
- 42 SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2023
- 45 TERVEYSKYSELY 2024
- 46 KATSAUS TERVEYSTULOKSIIN 2017 - 2023
- 48 HAASTEJUTTU: MINUN POLKUNI FLATTIEN PARIIN - ANU MIKKOLA
- 50 TALKOILIJAN PÄIVÄ KOKEESSA
- 52 UUSI KOEKALENTERI ON NYT KÄYTTÖSSÄ
- 55 TULEVAT TAPAHTUMAT
- 56 BREEDO
- 56 SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN KATSELMUS
- 58 ALUETOIMINNASSA TAPAHTUU
- 60 VANHAT JA VIISAAT
- 62 UUSIA VALIOITA
- 64 FLATTIKASVATTAJAT
- 66 JÄSENASIA, TILITIEDOT JA FLATTIVIESTIN AIKATAULU
- 67 JÄRJESTÖN YHTEYSTIEDOT
- 68 BOZITA ROBUR

©Suvi Johansson

PÄÄTOIMITTAJA

Mari Mamia

TAITTO

Elisa Pekki, flattiviesti@gmail.com

TOIMITUSSIIHTEERI

Katja Virtanen, flattiviesti@gmail.com

TOIMITUSKUNTA

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n toimikunnat, hallitus sekä jäsenet.

KANNEN KUVA

Juho Pajari

FLATTIVIESTIEN MATERIAALIT

flattiviesti@gmail.com

VALIOILMOITUKSET

flattiviesti@gmail.com

ILMOITUSKOOT

1/1 sivu 210 mm x 297 mm

1/2 sivu (vaaka) 186 mm x 133,5 mm

1/2 sivu (pysty) 90 mm x 273 mm

ILMOITUSHINNASTO JÄSENILE

1/1 sivu 95€/lehti, 350€/vuosi

1/2 sivu 60€/lehti, 200€/vuosi

1/4 sivu 50€/lehti, 170€/vuosi

Jäsenten/kasvattajien jouluilmoitukset:

1/1 sivu 60€ ja 1/2 sivu 40€.

Ei-jäsenten hinnat mediakortissa:

flatti.net/flattiviesti/mediakortti

Ilmoitusmaksut Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n tilille: FI28 5620 0920 4247 50. Ilmoitusaineistot osoitteeseen flattiviesti@gmail.com. Ilmoituksen mukana tulee lähettää maksukuitti.

FLATTIVIESTI NRO 3/2024

ilmestyy 26.09. - aineistopäivä 27.08.

AINEISTO-OHJEET

Tekstiedostot doc/docx/rtf-muodossa. Kuvat jpg/tif/pdf-muodossa, 300 dpi. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä valitettavasti voi käyttää niitä.

Toimitus huomauttaa, että artikkeleiden mielipiteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämättä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituksen tai toimituksen. Flattiviestiin kirjoitetuissa jutuissa on aina oltava kirjoittajan oikea nimi ja yhteystiedot, jotka pyydettyä jäävät vain toimituksen tietoon. Artikkeleiden ja kuvien osittainenkin lainaaminen ilman toimituksen ja kirjoittajan lupaa on kielletty.

PAINOPAIKKA

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

2.-4.
elokuuta
Heinola

FLATTI- MESTARUUS KISÄLLI JA JUNIORIMESTARUUS

Seuraa ilmoittelua
tapahtuman
Facebook-sivulla!

©Juho Pajari

Tuomarit: Juniorimestaruus Anni Vornanen (näyttelyosuus) ja Kirsi Launomaa (koeosuus)

Kisälli: Sirpa Saastamoinen (näyttely) ja Juha Tenhunen (koe)

Mestaruus: Anu Vorobjev (näyttely), Pasi Majuri (avo-luokka) ja Ari-Pekka Fontell (voi-luokka)

Finaali (4.8.2024) Pasi Majuri ja Juha Tenhunen

Keskuspaikka: Saksalan Seikkailukeskus, Heinola. Ilmoittautuminen koekalenterin kautta.

Tiedustelut: Anne Kolsi, annekolsi@gmail.com

VARAPUHEENJOHTAJALTA

– KOHTI STRATEGIAPÄIVITYSTÄ

Rotujärjestömme edellinen strategia hyväksyttiin vuoden 2019 syyskokouksessa ja olemme parhaillaan toteuttamassa viimeistä oikeaa teemavuotta tiedotuksen saralla. Olemme tänä vuonna saaneet aikaan jo uusien nettisivujen lanseerauksen, ja näin lähes neljän kuukauden käyttäjäkokemuksena olen henkilökohtaisesti edelleen oikein tyytyväinen lopputulokseen. Samanaikaisesti kun panostamme tiedotukseen, on aika suunnata katse myös tulevaisuuteen.

Lyhyellä aikavälillä koekausi ja ulkonäyttelyt ovat juuri nurkan takana. Yhdistyksen tapahtumakalenterissa on runsaasti toimintaa kesäajalle, ja uutena tarjolla on tutustumispäivä vesipelastukseen Raaseporissa 16.6.2024. Jäsenistö on usein pyytänyt lajia kesäleirille, mutta Surkeejärvelle tämä on logistisesti haasteellista järjestää. Toivottavasti tällainen tutustumispäivä ajaa osaltaan samaa asiaa.

Päänäyttelyn järjestelyt ovat hyvällä mallilla, ja toivottavasti tapahtumassa on runsas osanotto toukokuun lopulla. Kesäleiriä puuhataan jo hyvää vauhtia, useita kouluttajia on saatu varmistettua. Lisätietoja kesäleiristä kuin muistakin järjestön tulevista tapahtumista löytyy niin tästä lehdestä kuin uusituilta nettisivuiltamme.

Kesäkautta pidemmälle tulevaisuuteen liittyviin aiheisiin katsoessa, on hallituksessa käyty nyt alkuvuonna keskustelua strategiapäivityksestä ja laajemman työryhmän perustamisesta uuden strategian päivitystä silmällä pitäen. Tarkoitus on laatia strategiapäivitys rotujärjestöjen nykyisten arvojen perusteella jatkumoksi tälle ensimmäiselle strategialle. Tulevina vuosina toiminnassa korostunee edelleen vastaavia teemoja kuin meillä on ollut mukana tällä ensimmäiselläkin kaudella: sileäkarvaisen noutajan käyttöominaisuudet, jalo ulkomuoto, miellyttävä luonne sekä rodun terveys ja elinvoimaisuus.

Viime keväänä jalostuspäivillä käsitelimme koiranjalostusta sekä roturisteytyksiä. On tunnettua, että geenien monimuotoisuus

vähentyy koiraroduissa ja tämä johtaa erilaisiin ongelmiin, mm. autoimmuunisairauksien lisääntymiseen. Flateilla on kapea geenipooli, vaikka toki tilanne ei ole yhtä akuutti kuin huomattavasti sileäkarvaisia noutajaa harvalukuisemmissa roduissa. Lienee kuitenkin aika rodun tulevaisuuden turvaamiseksi käynnistää avoin keskustelu roturisteytysvaihtoehdon käsittelemiseksi, varsinkin jos jäsenistön päätöksellä yhdeksi tulevan strategian tavoitteeksi valittaisiin roturisteytysprojektin läpivienti.

Vuosi sitten järjestön puheenjohtaja kirjoitti tämän ajankohdan Flattiviestin pääkirjoituksessa:

“Roturisteytyksen avulla pyritään ainoastaan parantamaan rotua. Esiselvitysvaiheessa on

siis mietittävä tarkasti, mitä asioita flateissa halutaan parantaa ennen kuin voidaan tehdä päätöksiä minkä rodun, tai rotujen kanssa roturisteytys tulisi tehdä. On myös keskusteltava avoimesti miten roturisteytys voisi hyödyttää flattia rotuna, ja miten roturisteytys voitaisiin toteuttaa. Esiselvityksessä on konsultoitava asiantuntijoita niin kotimaasta kuin ulkomailta, ja kerättävä oppeja jo olemassa olevista roturisteytyksistä Suomesta ja muualta maailmasta.”

Kenties nyt olisi aika ryhtyä tuumasta toimeen ja aloittaa esiselvitys?

*Miia Koski,
varapuheenjohtaja*

Miksi NOUTAJAN TULEE OSATA jäljestää?

Itseluottamus, kyky pitkäjänteiseen työskentelyyn, hyvä keskittymiskyky, riittävä kunto ja metsästyskoiralla saalis- ja riistavietti tekevät hyvän jälkikoiran. Maavainuisuus on osin synnynnäistä, mutta myös opetettavissa koiralle. Jäljestysominaisuudet ovat olennainen osa noutajan tärkeitä käyttöominaisuuksia ja riistanlöytökykyä. Hyvä metsästysnoutaja osaa aina myös jäljestää. – Jos koira osaa jäljestää, se selviytyy kaikista noudoista paremmin, koska se osaa käyttää hajuaistiaan ja pysyä kiinni hajussa, toteaa aikaisemmin noutajakokeiden ylituomarina vuosikymmeniä toiminut, nykyisin lähinnä käytännön metsästyksen ja riistanhoitotyöhön keskittyvä Jyry Tuominen.

TAIPUMUSKOEEN (NOU) JA NOUTAJIEN NOME B- METSÄSTYSKOEEN ALOKASLUOKAN JÄLJESTYSOSUUS – MIHIN SITÄ TARVITAAN?

Taipumuskokeissa jälki vedetään kanilla. Jäljen päästä noudettavan kanin paino on noin 1,5-3 kg. Vesi- ja hakutyön jälkeen annetaan koiran suorituksesta suullinen arvio ja jos ne on suoritettu hyväksytysti, koira pääsee jäljelle. Taipumuskokeessa laahausjäljen pituus on noin 80 metriä.

Koira ei näe jäljen vetämistä, mutta sille näytetään jäljen alku ja se lähetetään jäljelle. Tuomarilla tulee olla mahdollisuus seurata koiran jäljestämistä ja käyttäytymistä kanilla. Koesäännössä ei ole

erillistä ohjetta jälkiosuuden arvostelusta, vaan se sisältyy taipumuskokeen ominaisuusarvointiin.

Jäljestysosuus mittaa erityisesti noutajan itseluottamusta ja aloitetykyä, koska koiran tulee irtaantua melko kauas ohjaajasta. Lisäksi riistankäsittely tulee tehtävässä esiin. Noutajan tulee tarttua riistaan empimättä ja oma-aloitteisesti. Valitettavasti jäniseläimet eivät ole kaikille koirille mieleistä riistaa, joka näkyy esimerkiksi siten, että koira etenee hyvin kanille, mutta ei palauta sitä ohjaajalle. Taipumus- ja B-kokeet ovat ainoat noutajien rodunomaiset koemuodot, joissa käytetään useita eri tyyppisiä riistoja ja joissa on jäljestysosuus. Siksi niiden tuloksilla on erittäin paljon merkitystä noutajayksilön jalostuskelpoisuutta arvioitaessa.

'Meillä pennut oppivat käyttämään nenäänsä ja keskittymään heti kotiuduttuaan. Ainakin yksi ruoka päivässä tulee jäljeltä, välillä teen ruokaruutuja pihanurmikolle. Ruokahan on tunnetusti pennuille tärkein asia maailmassa, joten se kannattaa hyödyntää koulutuksessa. Tapoja on monia, mutta hyvä hajuaistin käyttö ja hajulla pysyminen kannattaa opettaa jo pienestä pitäen.'

NOME B-kokeen alokasluokassa laahausjäljen pituus on noin 200 metriä ja se vedetään jäniseläimellä (kani, jänis, rusakko) tai jollakin kokeessa käytetyllä lintulajilla maaston luonnollisia kulkureittejä myötäillen. Jäljestystehtävä suoritetaan viimeisenä osasuorituksena, jos koiralla on muun työskentelyn perusteella mahdollisuus saavuttaa ALO1-tulos. Jälkityön on tapahduttava itsenäisesti, nopeasti ja määrätietoisesti.

Koira ei näe jäljen tekemistä, eikä sille näytetä jäljen alkua, vaan se lähetetään jäljelle noin 10 metrin etäisyydeltä kohtisuoraan jäljen kulkusuuntaan nähden. Koira voidaan tarvittaessa ohjata osoitetulle jälkiuralle. Jos koira ei itsenäisesti etene kaadolle eli jäljen päässä olevalle riistalle, hylätään osasuoritus. Jos koira kieltäytyy noudosta, on jälkityön sijasta hylättävä riistankäsittely ja keskeytettävä koe. Koira voidaan kerran lähettää uudelleen jäljelle, jos se palaa lähtöpaikalle ilman riistaa.

MIKSI KOIRAT EPÄONNISTUVAT KOKEEN JÄLJESTYTEHTÄVISSÄ?

Valitettavan usein kokeissa näkee koiria, jotka suorittavat jäljestysosuuden lähinnä vapaana hakuna. Koira ei osaa käyttää maavainua ja se voi juosta kaukaakin ohi jäljen päässä olevasta riistasta. Hyvällä onnella se törmää lopulta sattumalta riistaan. On tärkeää, ettei harjoitella vain kokeessa tyypillisesti eteen tulevia tehtäviä, vaan kehitetään koiran kykyä ratkoa ongelmia ja selvitä haasteista sekä löytää ja pitää jälki.

Muut tavallisimmat syyt epäonnistumisiin kokeen jäljestystehtävässä ovat itseluottamuksen puute tai riistaongelmat. Jos koiran itseluottamus ei riitä etenemiseen tarpeeksi kauas ohjaajasta, se ei uskalla mennä jäljen loppuun saakka, vaan kääntyy kesken kaiken takaisin. Tätä voidaan kehittää pidentämällä matkoja hallitusti sekä kasvattamalla koiran itseluottamusta muutenkin arjessa esimerkiksi palkkaamalla sitä erilaisista asioista, joita se itse tarjoaa sekä antamalla sille helppoja tehtäviä ja palkitsemalla niistä. Koiralla voi myös olla riistaongelmia, eikä se halua ottaa jäljen päässä olevaa kania tai muuta riistaa. Riistaongelmat tulee aina ottaa huomioon harkittaessa noutajan jalostuskäyttöä.

JÄLKIKOULUTUS ALOITETAAN PENNUN KOTIUDUTTUA

- Meillä pennut oppivat käyttämään nenäänsä ja keskittymään heti kotiuduttuaan. Ainakin yksi ruoka päivässä tulee jäljeltä, välillä teen ruokaruutuja pihanurmikolle ja MEJÄ-koiraa kouluttaessani vedän pennulle pieniä verijälkiä pihan pensaikkoon piilotetulle ruokakupille. Ruokahan on tunnetusti pennuille tärkein asia maailmassa, joten se kannattaa hyödyntää koulutuksessa. Tapoja on monia, mutta hyvä hajuaistin käyttö ja hajulla pysyminen kannattaa opettaa jo pienestä pitäen.

Jos koira on luontaisesti ilmavainuinen ja etsii hajua ilmasta, se oppii maavainun käytön eli hajun etsimisen maasta edellä kuvatuilla harjoitteilla. Ensimmäisissä hakuharjoituksissa ei kannata säikähtää, jos koira yrittää ratkaista nekin jäljestämällä. Se oppii pian myös ilmavainun käytön, kun noutoesineet heitetään ulos alueelta, jossa on kävelty sekä hyödynnetään vastatuulta, joka tuo hajun noutoesineestä. Jäljestämisen osaava koira on kuitenkin kokemuksen karttuessa yleensä hyvin nopea kokeiden sekä käytännön metsästyksen vapaassa haussa, koska se osaa käyttää erinomaisesti hajuaistiaan eikä joudu juoksemaan turhaan.

JYRY TUOMISEN TAPA OPETTAA PENTU JÄLJESTÄMÄÄN

Alkuopetus Jyry Tuomisen tapaan tapahtuu heittämällä noin neljän kuukauden ikäiselle pennulle damia ulkona piiloon siten, että koira voi löytää sen vain hajuaistillaan. Ensimmäiset vaiheet palautuksesta on tietenkin tehty sisällä. Aluksi koira lähestyy damia tuulen alapuolella, jotta sillä on mahdollisuus saada haju.

Jyry harjoittelee pennun kanssa useilla erilaisilla alustoilla, jotta koira oppii olemaan häiriintymättä alustanvaihoista, joissa myös hajumaailma muuttuu. Seuraavassa koulutusvaiheessa hän vetää katkonaista sik-sak -kuvion mallista laahausjälkeä riistalla, johon on tiputettu muutama tippa verta ennen jäljen vetämistä.

Jyry kehottaa seuraamaan koiran reaktioita, kun se törmää jälkeen. Tarvittaessa sitä voi kannustaa, mutta jos se etenee itsenäisesti jäljellä, pysähdy, ole hiljaa ja anna koiran työskennellä. Älä neuvo koiraa, vaan anna sen itse oppia löytämään hajujälki ja etenemään loppuun, josta löytyy mahtava palkka - riista sekä ohjaajan keuhut!

Veren ja riistan haju sekä niihin yhdistyvät onnistumiset kasvattavat koiran viettiä. Tuominen tekee seuraavaksi koiralle itsenäiseen riistatyöhön opettavia harjoituksia. Hän tekee noin hehtaarin kokoiselle alueelle useita 20-50 metrin pituisia laahausjälkiä säteittäin, jotka johtavat riistalle. Edellisillä koulutuskerroilla koira on ehdollistettu myös laukaukseen, joka tarkoittaa koiralle riistaa. Koiran kanssa siirrytään alueen lähelle, ammutaan laukaus aluetta kohti ja se saa aloittaa itsenäisen työskentelyn. Se törmää johonkin jäljistä ja löytää riistaa jälkeä seurattuaan. Harjoitus toistetaan useita kertoja.

Edellä kuvattujen, riistalla tehtyjen jälkiharjoitteiden lisäksi Jyry opettaa koirilleen myös heikkoa verijälkeä laahausjälkenä. Tässä voidaan hyödyntää kaikkien sellaisten riistojen raakavuotia, joihin koiran halutaan ehdollistuvan, vaikka kauriista supikoiraan.

- Noutaja tulee herättää pennusta lähtien käyttämään voimakkaasti nenäänsä ja jäljestämään. Hyvällä koiralla on keskittymiskykyä ja itseluottamusta, Jyry toteaa.

Kyljelleen MENO

Kyljelle meno on kätevä taito esimerkiksi kynsien leikkaukseen, tassujen trimmaamiseen tai muihin hoito-toimenpiteisiin. Kyljelleen menosta voi jalostaa myös tempun: ”pam” – koira ”kuolee”.

Kyljelleen meno voidaan opettaa esimerkiksi namilla ohjaten, käsi-kosketuksella tai kosketuskepin avulla. Tässä käydään läpi namilla ohjausta, kosketuskepillä tai käsikosketuksella ohjaaminen tapahtuu hyvin samalla tavalla. Jos käytät kosketuskeppiä/käsikosketusta, muista palkita koira kosketuskepin/käden suuntaan.

Vaihe 1: Pyydä koira makuulle, palkitse. Ohjaa namikäden avulla koiran kuonoa kohti sen lapaa, ja palkitse, kun koira lähtee seuraamaan kättä. Vähitellen vie ohjausta pidemmälle, kohti koiran kyynärpäätä ja siitä ylemmäs kohti kylkeä/selkää tai niskaa (sopiva kohta riippuu hieman koirasta).

Mikäli koira nousee makuulta ylös, pyydä takaisin maahan ja ohjaa rauhallisesti uudelleen kohti koiran kyynärpäätä/lapaa.

Vaihe 2: Kun koira menee ns. lonkka-asentoon eli heittää takajalat samalle sivulle, johon olet ohjannut sen kuonoa, palkitse. Ohjaa

Teksti ja kuvat Camilla Leijona

kuonoa kädellä edelleen ylemmäs lapojen väliä kohden, kunnes koira menee kyljelleen saakka. Palkitse näistä vaiheista. Siirrä kättäsi koiran ollessa kyljellään kohti koiran päätä ja kuonon yli niin, että etuosa sekä pää laskeutuu maahan kyljelleen.

Vaihe 3: Harjoittele samaa toiselle kyljelle.

Vaihe 4: Nimeä tehtävät ja vähennä käsiapu halutessasi asteittain kokonaan pois.

Vaihe 5: Lisää hiljalleen kestoja sekä erilaisia häiriöitä kyljellä oloon.

Liikkumalla Hyvinvointia kaikenikäisille koirille

©Juho Pajari

Koira on luotu liikkumaan ja liikkumalla edistetään helposti myös terveyttä. Liikunnan tulisikin olla läpi elämän mukana tukemassa koiran hyvinvointia. Koira on yksilö, joten sopivan määrän ja liikunnan laadun löytää kokeilemalla. Jo rotu vaikuttaa, sillä toiset ovat luonnostaan aktiivisempia ja kaipaavat enemmän fyysistä tekemistä kuin toiset. Nuorena moni koira on aktiivisempi kuin ikääntyneenä ja liikunta pitäisi suhteuttaa koiran elämänvaiheeseen. ”Vierivä kivi ei sammaloidu”, joten mitä parempi liikkumalla hankittu kunto koiralla on, sitä paremmin sen keho ottaa vastaan myös kertyvät ikävuodet. Yhteisessä arjessa on hyvä löytää tasapaino liikunnan määrän ja laadun suhteen, sillä koira-arjesta ei saa tulla liian kuormittava osa yhteiseloa!

PIENTÄ LIIKETTÄ PIKKUISILLE

Kasvavan koiran luusto valmistuu hitaasti ja sen kehittämisessä on rotukohtaisia eroja. Keskenkasvuiset nivelpinnat voivat vaurioitua monista syistä, mm. liiallisesta kuormituksesta. Kasvavan koiran luille ja nivelille onkin eduksi sopiva kuormitus, maltillinen kasvuvauhti ja turvallinen elinympäristö. Luustosta kannattaa pitää hyvää huolta, sillä sen kanssa on pärjättävä koko loppuelämä. Lihaksia voi vahvistaa koko eliniän, ja honkkelin nuori koira alkaa kerätä aikuisen massaa vasta luisen kasvun päätyttyä.

Tasapainoa, kehonhallintaa ja syviä tukikudoksia voi turvallisesti kehittää vaihtelevilla alustoilla tassuttelulla jo pikkupennusta alkaen

ja näistä ominaisuuksista on tulevaisuudessa hyötyä olipa lajivalinta sitten mikä tahansa. Erilaiset tyynyt ja patjat ovat käyttökelpoisia treenivälineitä sisätiloissa, sillä niiden päällä käveleminen tuo jo haastetta liikkumiseen. Vapaaehtoinen liikunta ja riittävä lepo ovat hyväksi. Etua on myös sosiaalisten taitojen opettelemisesta, hyvistä käytöstavoista ja rauhoittumisen harjoittelemisesta.

Hakeutuminen epätasaiseen maastoon (asfaltin sijaan) on viisasta. Kumpareet, sammalikat, vesi ja kierrettävät puut tuovat liikuntaan monipuolisuutta ja antavat koiralle valmiuksia tulevaan. Malti on valttia ja niihin ”oikeisiin” lajitreeneihin ehtii sitten myöhemmin, kun keho on siihen valmis.

©Tanja Siltanen

©Tanja Siltanen

'Tasapainoa, kehonhallintaa ja syviä tukikudoksia voi turvallisesti kehittää vaihtelevilla alustoilla tassuttelulla jo pikkupennusta alkaen, ja näistä ominaisuuksista on tulevaisuudessa hyötyä olipa lajivalinta sitten mikä tahansa. Maltti on valttia, ja niihin "oikeisiin" lajitreeneihin ehtii sitten myöhemmin, kun keho on siihen valmis.'

HARRASTUS- JA URHEILUKOIRAN HYVINVOINNISTA

Koiran liikkeet syntyvät kehon eri osien toiminnan summana. Mitä sopusuhtaisempi keho on, sen paremmin se pystyy toimimaan. Heikot kohdat rasittuvat muita helpommin. Jokainen koira on yksilö. Rotuominaisuudet, rakenne, ikä, liikkumistapa ja olosuhteet vaikuttavat siihen, mistä koira kuormittuu. Hyvä lihaskunto auttaa liikkeiden tuottamisessa, kehon hallinnassa ja tärähdysten vaimentamisessa. Jännittynyt, jumiutunut tai kipeä koira ei pysty kehittämään lihaksiaan terveen lailla.

Riittävä kunto: Lenkkeileminen kannattaa, sillä lihasvoimaa kertyy vain liikkumalla. Maastolenkkeily ylläpitää peruskuntoa, asfaltti ei ole koiralle sopiva liikkumisalusta. Peruskuntoharjoittelun ohella edistetään myös lajikohtaisia ominaisuuksia, lepoa unohtamatta. Reipasvauhtisella pitkäkestoisella liikunnalla kehitetään vauhtikestävyyttä, spurteilla nopeutta jne.

Kunto kasvaa levon aikana! Suoritus ei ole raskas, jos se on suhteessa koiran kuntoon. "Työperäiset" tuki- ja liikuntaelimestön

©Juho Pajari

'Hyvä lihaskunto auttaa liikkeiden tuottamisessa, kehon hallinnassa ja tärähdysten vaimentamisessa. Jännittynyt, jumiutunut tai kipeä koira ei pysty kehittämään lihaksiaan terveen lailla.'

ongelmat ovat lajissa kuin lajissa mahdollisia, kannattaa siis harastaa monipuolisesti useampia lajeja. Rasittamalla koko kroppaa mahdollisimman monipuolisesti, saadaan se kestävämmän paremmin. Maastosta löytyy apukeinoja. Vesi ja lumi antavat vastusta jalkojen liikuttamiselle ja ylämäkien kiipeily tuo tehoa takaosalle. Uiminen on hyvä niveliä säästävä liikuntamuoto. Epätasaisessa metsämaastossa liikkuminen kehittää tasapainoa ja koordinaatiota.

On hyvä muistaa, että juoksemalla ei voi treenata kaikkia kehon osa-alueita. Asentoa ylläpitäviä syviä tukilihaksia pitäisi myös vahvistella. Erilaiset apuvälineet (tasapainotynnyt ja -laudat, jumppapallot ja kävellen ylitettävät esteet) sopivat erinomaisesti koiran jumppaamiseen. Selkäkin voi paremmin, kun lantiossa on voimaa.

Verryttely: Suoraan levosta tehtävään syöksyminen altistaa ongelmille. Optimaalisen suorituskyvyn saavuttamiseksi elimistö on lämmitettävä ennen harjoitusta, työtehtävää tai kilpailua. Noin puolen tunnin mittaisen nousujohtaisen alkuverryttelyn tarkoituksena on sydämen sykkeen kohottaminen, lihasten verenkierron ja hapensaannin tehostaminen. Elimistön lämpötilan kohoamisen myötä lihasten joustavuus paranee ja loukkaantumisen riski pienenee. Lämmittely alkaa kävelyllä, jatkuu ravaten, jonka jälkeen otetaan spurteja laukaten ja loppuun voi lisätä vielä reippaita käännoiksi ja ympyröitä.

Lämmittelyn jälkeen suoritukseen pitäisi päästä mahdollisimman pian, sillä paikallaan oleminen syö verityttelyn vaikutuksen. Kylmällä ilmalla verityttelyn merkitys korostuu ja vain aktiivinen liike lämmittää koiran! Elimistö palautetaan rasituksesta normaalitasolle alenevalla kuormituksella eli loppuverityttelyllä / jäähdyttelyllä. Jäähdyttelyn tarkoituksena on nopeuttaa kuormituksessa syntyneiden kuona-aineiden poistumista lihaksistosta ja siten vähentää seuraavan päivän jäykkyyttä. Jäähdyttelyssä ravista siirrytään kävelyyn ja jatketaan, kunnes koiran hengitys on tasaantunut. Koiraa tarkkailemalla löytyy niin lämmittelyn kuin jäähdyttelynkin sopiva määrä, yleensä tarve on 20-30 min ja näistä pitäisi huolehtia myös ”koiranilmalla”, eli aina. Helteellä nestetasapainosta huolehtiminen tulee myös tärkeään rooliin palautumisen yhteydessä.

Tarkkailu: Lenkkeile ja treenaa, mutta samanaikaisesti KATSO, TUNNUSTELE, TARKKAILE KOIRAA ja KIRJAA YLÖS havainnot. Tarvittaessa muokkaa harjoitusohjelmaa, jos huomaat tuki- ja liikuntaelimistön hyvinvoinnissa toistuvasti epäkohtia. Varovaisuudesta huolimatta vahinkoja sattuu. Tällöin on annettava paranemiselle riittävästi aikaa ja kuntoutettava koiraa oikein, jotta sen työkyky palautuu mahdollisimman hyvin! Tarvittaessa on hyvä kääntyä paikallisen eläinlääkärin puoleen kuntoutusohjelman laatimiseksi. Akuutissa vaiheessa lepo on hyväksi, mutta ajallaan terapeuttinen harjoittelu tulee mukaan, sillä liike on lääkettä!

METSÄSTYSKOIRA FYSSARILLA... EI KAI?

Kylläpä! Nämä, jos mitkä kaipaavat keuhkoja. Metsästyskoiran työ on usein kiihkeää, epämääräisessä maastossa tapahtuvaa pitkäkestoistakin liikkumista. Siihen sisältyy paljon odottamista, matkustamista, välillä kastumistakin. Lumihangessa tarpominen väsyttää erityisesti lyhytjalkaista koira ja viikon mittaiset mehtuureissut koettelevat turnauskestävyyttä. Noutavilla yksilöillä saattaa olla painavaakin palautettavaa ja ulkona olla aina sään armoilla. Metsästyksen luonteesta riippuen reissuihin voi sisältyä myös hankalia veneeseen nousuja, tunturikivikossa kipeilyä, valtaojien ylityksiä ja kohtaamisia metsäneläinten kanssa.

Hyvällä peruskunnolla pärjää jo pitkälle. Metsästyskoiran tulisi saada monipuolista kuntolenkkeilyä ympäri vuoden. Vaihtelevassa maastossa liikkua myös tukikudokset vahvistuvat, mutta metsästyskoirakin voi käydä jumppaamassa vastaanotolla tai harrastaa muita lajeja mielenvirkeydeksi. Muutaman kerran vuodessa olisi

hyvä tarkistella kropan tilanne fysioterapeutilla ja käsitellä jumeja pois, että ne eivät pahenisi juuri metsästyskauden alkuun. Samalla on hyvä kartoittaa asiat, joihin juuri sen koiran tuki- ja liikuntaelinten hyvinvoinnissa tulisi eniten kiinnittää huomiota. Mm. liikumishaluttomuus, selän pyöristäminen, suorituskyvyn aleneminen ja hyppyjen välttäminen kertovat alkaneista ongelmista ja mitä aikaisemmin ne huomataan, sitä helpommin niistä päästään eroon. Tapaturmat ovat harmillisia, mutta sinnikkäällä kuntouttamisella voidaan päästä jatkamaan uraa siitä mihin jäätin.

Rennon ja vahvan työkaverin kanssa on mukava lähteä jahtiin. Pitkillä eräreissuilla isäntä tai emäntä voi sitten lämmitellä koiran raittuneita kypäliä iltanuotion hehkussa ja samalla rentouttaa koira kotihieronnalla. Iltahuollon jälkeen vielä mantteli ylle, niin koiran uni on onnellista. Toivottavasti kaikki saavat vainun ja pääsevät saaliin jäljelle!

©Tanja Siltanen

'Monipuolista liikuntaa kannattaa suosia läpi elämän: seniorikoirakin tarvitsee liikettä niveliin, vaikka peti vetääkin puoleensa.'

©Juho Pajari

SEESTEISYYTTÄ SENIORIKOIRALLE

Seniorikoira on hyvin usein itsepäinen, arvonsa tunteva ja pitkän elämäkokemuksen omaava lemmikki, jolla on ikää kymmenisen vuotta. Jättiläisroduissa ikääntymistä tapahtuu jo aiemmin ja vastaavasti pikkukoirissa voi olla liki parikymppisiä terhakoita yksilöitä. Seniorin hyvinvoinnista tulisi huolehtia tarkasti, sillä ikä tuo tullessaan kaikenlaisia muutoksia, jopa vaivihkaa ja huomaamatta. Vuosittaiset terveystarkastukset ja esimerkiksi painonseuranta antavat jo paljon tietoa tilanteesta. Monipuolista liikuntaa kannattaa suosia läpi elämän – seniorikoirakin tarvitsee liikettä niveliin, vaikka peti vetääkin puoleensa. Ikääntyminen tuo mukanaan jäykkyyttä, kuihtumista, aistinelinten rappeutumista ja kaikenlaisia kremp-pojakin, mutta liikkeessä olisi silti hyvä pysytellä.

Vierivä kivi ei sammaloidu ja jokaiselle löytyy varmasti sopiva määrä oikeanlaista liikuntaa. Vanhat nuoruusaikaiset vaivat ja tapaturmat alkavat vuosien mittaan kummitella ja kolotella. Lämpö vetristää ja kankeisiin kudoksiin ja pienentyneisiin liikeratoihin löytyy apua fysioterapiasta. Joskus on tarvetta kehittää myös arkielämän apuvälineitä, kuten esimerkiksi autorampeja.

Vaikka lihasmassa vähenee iän myötä, pysy totaalin surkastuminen ja heikkeneminen kauempana liikunnan avulla. Harrastuksia voi kevennellä tarpeen mukaan. Agilitykoira voi jatkaa rallytokossa ja aloittaa voi myös uutta. Tasapainoilu, jumppa ja nosework aktivoivat ja virkistävät. Uiminen on pehmeää liikuntaa rahiseville nivelille. Joskus liikuntaan tuo iloa uusi reitti ja hajumaailma. Ruuan ja liikunnan suhde pitäisi muistaa säilyttää; ylipaino on tuhoisaa, mutta laihtuakaan ei saa liikaa. Monenlaisiin sairauksiin on lääkkeitä ja apua tarjolla.

Rakkaalle ystävälle on suotava viimeinen palvelus, sitten kun sen aika on. Siihen asti on kuitenkin hyvä elää täysillä ja nauttia yhdessäolosta rakkaan koiraystävän kanssa.

Eläinfysioterapeutti Susanna Vartiainen

susanna@susannavartiainen.fi

susannavartiainen.fi, siriusedog.fi

Fb: Hyvinvointia hevosille, koirille, kissoille ja omistajille

Ig: S.u.s.a.n.n.a.v

MUUTAMIA PERUSVIHJEITÄ LIIKUNNASTA ELÄINFYSIOTERAPEUTIN NÄKÖKULMASTA

- Eläinfysioterapeutin näkökulmasta liikunta on halpa ja helppo keino ylläpitää koiran hyvinvointia läpi elämän. Omistajan aktiivisuus ja mielikuvitus vaikuttaa, sillä lenkille on lähdeittävä koiran seuraksi!
- Koira haluaa laatuakaa omistajan kanssa, yhdessä tekemistä, huomiota ja läsnäoloa. Jokaiselle löytyy sopiva ”yhteinen juttu”, toiselle se on luonnossa liikkumista marjastuksesta hiihtoon ja toiselle kävelyä taajamassa. Kolmas voi harrastaa lenkkeilyn lisäksi vielä jotakin muuta, esimerkiksi tokoa. Omistaja tekee valinnan – pääasia on, että molemmat nauttivat puuhasta ja kokevat onnistumisen iloa. Tarjolla on nykyään valtava määrä erilaisia aktiviteettejä, mutta tavallista lenkkeilyä ei saisi silti unohtaa eikä korvata pelkällä ”sisäliikunnalla”.
- Lihakset ovat se keho liikuttava voima, mutta myös tärkeä tuki muille kudoksille. Juoksentelemalla kerrytetään liikuttavaa voimaa, mutta tukikudosten vahvistaminen tapahtuu staattisemmassa työssä. Liikunnassa pitäisikin siis tulla molempia osa-alueita hyödyntäviä toimintoja.
- Mitä monipuolisempaa liikuntaa erilaisilla alustoilla koiralle tarjoaa, sitä helpommin kertyy edellä mainittuja hyötyjä kuin itsestään. Esimerkiksi metsämaastossa voi liikkua hitaasti ja nopeasti, on epätasaisuuksia, sammalikolla uppurointia, varvikossa jalkojen nostelua, puiden väistelyä koordinaation kehittämiseksi jne.
- Pehmeä alusta on koiralle parempi, kuin kova asfaltti. Taajamassa lenkkeilevä voi mielikuvitusta käyttämällä hyödyntää pientareita, polkuja, puistoja, metsäpusikoita, pihan muotoja ja koirapuistoja. Kaupunkilaisille löytyy varmasti lähialueelta myös koirahalli, jossa erilaiset liikunnalliset aktiviteetit onnistuvat joko omatoimisesti tai ryhmissä.
- Koiran koulutukseen kannattaa panostaa. On huomattavasti miellyttävämpää liikkua koiran kanssa, jos se ei vedä hihnassa. Tarpeettomasti vetävä koira saa itsensä jumiin, vaikka sitä liikuttaisi muuten kuinka hyvin tahansa. Nykyisin löytyy ergonomisia valjaita kaikenmuotoisille vartaloille, joten nekään eivät liikuntaa häiritse.
- Koira voi liikkua hihnassa tai flexissä yhtä lailla kuin irtikin. Omistajan oma vauhti vaikuttaa koiran vauhtiin ja hyvän hihnakäytöksen omaava koira ei nitkauta itseään eikä omistajaansa, vaikka pidemmällä remmillä kulkisikin. Kokeilemalla löytyy sopiva ratkaisu myös varusteisiin.
- Talviaikaan kylmyys voi tehdä tepposia. Takkien ja töppösten käyttäminen on tarpeen paukkupakkasilla, mutta näistä voi toisaalta tulla myös liikkumishaluttomuutta. Omistajan on puntaroitava ja testailtava milloin takkeja ja töppösiä käytetään, jotta niistä on enemmän hyötyä kuin haittaa.

MITÄ ELÄINFYSIOTERAPEUTTI TEKEE?

Käytännön fysioterapiatyö koirien, hevosten ja kissojen parissa alkaa fysioterapeuttisella tutkimisella ja liikkumisen havainnoinnilla. Taustatiedot eläimestä, ongelmasta ja edeltäneistä eläinlääkärikäynneistä kysellään mahdollisimman kattavasti johtolankojen saamiseksi, sillä tavoitteenahan on päästä ongelmasta eroon.

Käytettävä hoitomenetelmä valitaan manuaalisista käsittelyistä, laitehoidoista, venyttelyistä ja aktiivisista harjoitteista tai niitä yhdistellään sopivaksi kokonaisuudeksi. Terapeuttisista harjoitteista löytyy aina jotakin myös kotona tehtäväksi, joten vastaanotolta tuskin pääsee lähtemään ilman jumppaohjetta. Eläinfysioterapeutti ei ole hieroja, eikä poppamies. Kaikki perustuu koululääketieteeseen. Kukaan ei voi parantaa kaikkia, mutta pieniä (ja joskus suurempiakin) helpotuksia eläinten arkipäiviin yritetään aina keksiä.

- Liikkumisen tulisi olla nousujohteista. Yksittäiset ja yllätykselliset ”riehuttiin päivä jäällä” tai ”käytiin vaelluksella”, saavat helposti koiran kipeytymään. Jos tällä viikolla lenkkeilen tietyn matkan, voin ensi viikolla lisätä sitä hiukan ja taas pitää määrän samana noin viikon verran jne. Liikunnan tulisi olla myös säännöllistä, ”jokapäiväistä” ja esimerkiksi vaeluksiin tulisi valmistautua lenkkeilemällä pidempiä reittejä jo ennakoon. Mahdollisuuksien mukaan lenkkeilyn voi jakaa pienempiin päivittäisiin matkoihin, jollakin kolme lyhyempää lenkkiä toimii paremmin kuin yksi pitkä.
- Alkulämmittely ja loppuverryttely ovat toimivia keinoja. Alkuverryttelyllä saadaan keho joustavaksi, jotta se kestää tulevan rasituksen paremmin. Loppuverryttelyllä pystytään poistamaan kehoon kertyneitä kuona-aineita ja siten estämään ”huomisen kipua”. Nämä toimivat kaikille metsästyskoirista agilitykoiriin. Verryttelyn sopiva määrä löytyy koiraa tarkastelemalla, mutta yleensä tarvitaan noin puolisen tuntia nousevaa AKTIIVISTA liikettä käynnistä laukkapyrähdysiin ja loppuverryttelyssä laskevasti samoin aina hitaaseen kävelyyn saakka.
- Ylipaino on turmiollista myös tuki- ja liikuntaelimestölle. Paino nousee helposti ja huomaamatta esimerkiksi kastraation tai liikkumattomuuden myötä. Ylipaino kuormittaa elimistöä ja aiheuttaa lisää liikkumishaluttomuutta, josta taas seuraa ylipainoa, joten noidankehä on valmis. Oma silmä ei aina sano kilojen määrää, joten vaa’alla on hyvä käydä paino tarkistamassa. Ruokia löytyy kaikenlaisiin tarpeisiin ja helpompaa on säilyttää ihannepaino, kuin laihduttaa ylipainoista koiraa.
- Pieniä liikunnallisia tapoja kannattaa ottaa rutiiniksi ja ympätä ne sopivasti muun toiminnan lomaan, silloin ne tulevat tehtyä ilman erillistä vaivaa ja niistä kertyy toistoja kuin itsestään. Esimerkiksi lumien aikaan voi ulos lähtiessä ja tullessa ottaa pienet pätkät höttölumessa kahlausta. Tai voi kiertää kotiin lähimmän ylämäen kautta. Tai voi laittaa porraspieleen tai takapihalle (tai sisälle) muutamia harjanvarret/aurauskepit tms. pieniksi esteiksi, joiden ylitse koira kävelee hitaasti ja nosotelee jalvoja korkeammalle.

*susannavartiainen.fi, sirusdog.fi, Ig: S.u.s.a.n.n.a.v
Fb: Hyvinvointia hevosille, koirille, kissoille ja omistajille*

Eläinfysioterapeutti SUSANNA VARTIAINEN

Susannalla on takanaan viisi vuotta kestäneet fysioterapian ja eläinfysioterapian opinnot. Työkokemusta eläinten parissa on kertynyt yli 20 vuotta. Eläinfysioterapeuttina hän tietää, ettei kaikki punainen valo ole laseria, eivätkä kaikki fysikaaliset laitteet ole suositeltavia käytettäväksi ilman koulutusta omille, saatikka tuttavien eläimille. Hyvinvointipalveluja hankkiva voi tarkistaa laillistettujen eläinfysioterapeuttien tiedot linkistä: <https://julkiterhikki.valvira.fi> ja koulutuksesta voi aina kysyä. Pitkä koulutus takaa pikakoulutuksia paremman lähtötilanteen.

TAKUSTA ASIAA

Flatin turkin hoito saatetaan mieltää usein vain trimmaamiseksi näyttelyitä varten. Se on kuitenkin yksi tärkeä osa koiran perushoitotoimenpiteitä ja hyvinvointia. Flatin turkin hoitoon ei ole olemassa yhtä oikeaa ohjetta, vaan erilaisia hyviä ja hyväksi havaittuja tapoja löytyy monia, kuten myös turkin hoitoon tarkoitettuja välineitä.

Yleensä säännöllinen turkin tarkastaminen ja näkyvän lian puhdistus riittää hoitotoimenpiteiksi. Hyvät trimmausvälineet ovat mainio lisä turkin hoitoon ja flatin vallattoman ulkonäön siistimiseen. (Flatin trimmauksesta ja trimmausvälineistä on kerrottu mm. flattinfossa sekä Flattiviestin numerossa 3/2019, jonka löydät myös osoitteesta www.flatti.net/flattiviesti/flattiviestien-arkisto).

Mikäli turkin hoito jää tekemättä, se johtaa usein takkuihin flatin turkissa. Takkuja muodostuu helpoiten pehmeisiin korvantauskarvoihin, kinaloihin, nivusiin sekä takajalkojen hapsukarvoihin ja häntähapsuihin. Yksittäinen pieni takku ei vielä aiheuta haittaa ja se on helppo hoitaa pois kammalla tai harjalla. Pidemmän hoitamattomuuden jälkeen takkuja voi muodostua muuallekin koiran turkin alueelle, niiden koko kasvaa tai ne voivat muodostaa

huopaisia karvalauttoja flatin turkkiin. Takut eivät ilmesty yhdessä yössä, vaan ne muodostuvat viikkojen ja kuukausien aikana!

Takut alkavat muodostua, kun karvan pinnassa oleva kuusenkäpymäinen suomukerros vahingoittuu ja suomut alkavat kääntyä ylöspäin. Tällöin karvat alkavat sotkeentua ja takun alku on valmis. Tämä on siis merkki siitä, että turkki on vaurioitunut ja likainen. Hoitamattomana takku kasvaa ja alkaa aiheuttaa enemmän haittaa.

Takut kiristävät ihoa ja se aiheuttaa kipua. Kiristävä iho voi johtaa poikkeavaan tapaan liikkuu ja sitä kautta lihasjumeihin. Takut voivat myös aiheuttaa iholle kosketusarkuutta, mustelmia sekä altistavat ihoa tulehduksille. Takkuinen turkki ei myöskään lämmitä koira, koska ilma ei enää kulje takun läpi ja siten turkkiin ei pääse muodostumaan lämmintä tasaista kerrosta. Takkuinen turkki myös kuivuu hitaasti, jolloin takku voi altistaa ihoa tulehduksille, kuten hotspotille. Usein takut kastuessaan vain pahenevat entisestään.

Takkujen poistaminen ei ole koiralle kovin miellyttävää, koska usein iho takun alla on jo arka ja ärsyyntynyt. Takkua käsiteltäessä arstava iho aiheuttaa epämiellyttävän tilanteen. Ole siis hellävarainen takkujen käsittelyssä ja varovainen käyttäessäsi saksia, ettet vahingoita koira tai tee ihoon lisää vaurioita. Jos takkuja on paljon, kannattaa harkita myös takunavaajan hankintaa. Tärkeintä turkin hoidossa on säännöllisyys, jolla vältetään takkujen muodostuminen.

Harjaa flatin turkki säännöllisesti. Harjaamalla poistetaan kuollutta karvaa ja annetaan uudelle karvalle hyvät mahdollisuudet kasvaa. Pese flatin turkki tarpeen vaatiessa. Yleensä pelkkä vesipesu on oikein riittävä, mutta voit käyttää koirille tarkoitettua shampoota ja hoitoainetta, mikäli flattisi on mutakylvyllään aiheuttanut haisevan yllätyksen. Pesun jälkeen turkki kuivataan vähintään pyyhekuivaksi, mutta monet flatit nauttivat myös turkin föönauksesta.

Tutki turkki kauttaaltaan sormin säännöllisesti takkujen varalta. Samalla tulee tehtyä sulan maan aikana tärkeä punkkitarkastus. Jos pieniä takun alkuja on muodostunut, selvitä takut heti varovaisesti esimerkiksi harvapiikkisellä kammalla tai karstaharjalla.

Lisäboostina turkin hoidossa voit käyttää ravintolisää, kuten esimerkiksi Nutrolin Skin and Coat -ravintoöljyä.

FLATIN viikottainen HUOLTO-OPAS

Flatin viikkotarkastus kannattaa ottaa arkirutiiniksi. Ja kuten nimikin kertoo: viikottaiseksi tehtäväksi, niin havaitset monet mahdolliset ongelmat jo heti alkumetreillä, jos niitä ilmenee. Muista palkita kaverisi tästä viikkohuollosta hyvillä nameilla!

KORVAT

Kurkista kerran viikossa korviin. Tarvittaessa puhdista ne vanulapulla korvanpuhdistusaineen avulla. Korvien kuuluu olla siistit, hajuttomat ja ilman mitään ylimääräistä möhnää.

KYNNET

Tarkista kynsien tilanne, leikkaa mielummin liian usein vähän kuin liian harvoin. Näin kynnet eivät pääse liian pitkiksi, eikä esim. hanki tai muu hankala maasto riko kynsiä. Liian pitkät kynnet myös altistavat tassujen virhe-
asentoille.

HAMPAAT

Tarkista onko kaikki legot tallessa ja ehjinä. Tarkkaile hammaskiveä ja muista antaa puruluita tms. pureskeltavaa, joka pitää hampaat hyvänä. Muista myös hammaspyykkäys.

KOKO KOIRA

Turkaile koko flatti, toimiiko jalat, onko lihaksisto jumissa, jumittaako joku muu osa, onko anturat kunnossa jne. Kurkkaa myös takaluukkuun.

TURKKI

Harjaa flatti säännöllisesti sen turkille sopivalla harjalla. Kampaa takut ja pese tarvittaessa. Tutki myös, ettei turkin sisällä ole ylimääräisiä matkustajia – punkit yms. ja että iho on kunnossa.

Lähde: Koirani – verkkoluennot
<https://koirani.mycashflow.fi>

Englanninkielinen teksti "Genetic Diversity – Guardians for our Breed" on julkaistu vuosien 2017–18 vaihteessa International Working Flatcoated Retriever (IWFC) -nettivulla workingflatcoatedretriever.com. Suomentanut Tarja Palosaari. Suomennoksen on käynyt läpi ja kommentoinut tutkija, jalostusagronomi, MMT Katariina Mäki (KM). [Hakasuluissa on lisäykset alkuperäiseen englanninkieliseen tekstiin.]

GENEETTINEN MONIMUOTOISUUS

JOHDANTO BARBARA D KRIEGERIN ARTIKKELIIN KIRJOITANUT INGEMAR BORELIUS

Aiemmassa artikkelissa "(Työskentelevän) Sileäkarvaisen noutajan menneisyys ja tulevaisuus" (Boreliuksen englanninkielinen artikkeli "The past and future of the (working) Flat Coated Retriever" on saatavilla IWFC:n nettivulla) keskityttiin vahvasti sileäkarvaisen noutajan rodun muodostumiseen ja siihen tosiasiaan, että kaikki nykyiset sileäkarvaiset noutajat eri puolilla maailmaa polveutuvat pienestä koirien joukosta, joka oli saatavilla Isossa-Britanniassa toisen maailmansodan jälkeen. [Ks. myös suomennos toisesta Boreliuksen artikkelista "Koiranjalostuksen uudet tuulet!" Flattiviestissä 2/2020.]

Geenipoolin monimuotoisuus vaikuttaa rodun elinikään ja vakavat terveysongelmat, kuten syöpä, voidaan selittää kapealla geenipoolilla. Yhdysvalloissa ponnistellaan kunnianhimoisesti modernin tieteen avulla sileäkarvaisten noutajien geneettisen monimuotoisuuden määrittämiseksi ja arvioimiseksi. Barbara D Krieger on yhdysvaltalainen flattikasvattaja ja -omistaja vuodesta 1985, ja hän on ollut eteenpäin vievä voima tämän asian edistämisessä. Krieger on koonnut alla olevan artikkelin geneettisen monimuotoisuuden testauksesta IWFC:n nettisivuille.

On tärkeää todeta, että geneettinen testaus on nykyään tarkkaa tiedettä. Laboratoriot voivat arvioida yksilöiden välisiä sukulaisuuksia erittäin tarkasti, olipa sitten kyse ihmisten tai eläinten välisistä geneettisistä suhteista. Perinteiset tavat sukusiitoksen määrittämiselle sukutaulun ja tilastollisten menetelmien avulla (sukusiitosprosentti, Coefficient of Inbreeding, COI), joilla pyritään saamaan selville suunnitellun yhdistelmän sisäsiittoisuus (eli ulko-/sukusiitoksen taso), ovat erittäin epävarmoja.

Barbara on tutustunut yrityksiin, jotka tarjoavat geneettisen monimuotoisuuden testejä (DNA-testejä). Muitakin palveluntarjoajia on, mutta Yhdysvaltojen rotujärjestö (Flat Coated Retriever Society of America, FCRSA) on valinnut Kalifornian yliopiston UC Davis Veterinary Genetics -laboratorion (VGL) tarjoamaan monimuotoisuustestauksen sekä BetterBred.com-verkkopalvelun laskemaan VGL:n tuloksista geneettistä monimuotoisuutta kuvaavat tunnusluvut. Niin kauan kuin muiden yritysten tarjoamien geneettisten monimuotoisuustestien menetelmät ja tulokset eivät ole yhteismitallisia ja yhteisesti koordinoitu, emme voi verrata eri yritysten testien tuloksia. Joten olisi turhaa, jos eri maat ja niiden rotujärjestöt päättäisivät suosittelulla eri yritysten tarjoamia monimuotoisuustestejä.

Flattien geneettisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi tulee yksittäisiä kasvattajia kannustaa käyttämään tätä työkalua jalostusvalintoja tehdessään, terveystutkimusten sekä rakenteen ja käyttöominaisuuksien arvioimisen lisäksi. Flattien rotujärjestöjen ympäri maailmaa tulisi suositella tätä VGL:n tarjoamaa työkalua: Ensinnäkin varmistaaksemme, että VGL:n esittämä varsin huolestuttava tilanne rodun geneettisen monimuotoisuuden alhaisesta tasosta on oikea. Toiseksi työkalusta tulisi tehdä normaali käytäntö useimmille kasvattajille selvittää kuinka yksittäiset koirat voisivat auttaa säilyttämään rodun geneettistä monimuotoisuutta. Lisäksi työkalua käyttämällä voisi ylläpitää ja mahdollisesti parantaa rodun geneettistä monimuotoisuutta.

Lisäksi rotujärjestöjen eri puolilla maailmaa tulisi harkita koirien monimuotoisuuden testaamisen rahallista tukemista – esimerkiksi ensimmäisten sadan koiran testaamista – huomattavalla summalla, jotta asia saadaan etenemään. Amerikkalainen FCRSA-järjestö tarjoaa alkuun tukea yksittäisten monimuotoisuustulosten lisäämiselle Betterbred.comin tietokantaan. Rotujärjestöjen tulisi harkita myös hallinnollisen tuen roolin ottamista itselleen monimuotoisuustulosten hallitsemiseksi BetterBred.com -sivustolla, jotta yksittäisen kasvattajan ja koiran omistajan kustannukset ja vaiva pysyisivät kohtuullisina.

On myös tärkeää todeta, että nämä asiat eivät muutu yhdessä yössä. Koiranjalostuksessa on edelleen kyse hyvien näyttö- ja käyttöominaisuuksien omaavien, henkisesti vakaiden, terveiden ja hyödyllisten koirien tuottamisesta tavallisille koiranomistajille – koiria käytetään edelleen jalostuksessa, jos ne ovat hyviä näyttö- ja käyttöominaisuuksiltaan. Sukusiitoselementti (/linjasiitos) tulee aina olemaan osa kaikkea tavoitteellista jalostusta, oli kyse sitten koiran rakenteeseen tai käyttöominaisuuksiin liittyvästä asiasta.

Mutta meidän on muutettava ajatteluaamme niin, että monimuotoisuudesta tulee jalostuksen avainsana. Tällöin voimme yhdistää kaksi yksilöä tietoisena siitä, missä määrin ne pitävät yllä rodun geneettistä monimuotoisuutta ja tiedostamme säilyisikö näitä koiria jalostukseen käyttämällä jokin harvinaisempi sukulinja.

Meidän tulee myös huomioida erityisesti, sekä kiittää ja kehua niitä kasvattajia, jotka keskittyvät harvinaisten sukulinjojen säilyttämiseen, kunhan nämä tuottavat kohtuullisen tyyppillisiä, henkisesti vakaita, terveitä ja rodunomaiseen käyttöön sopivia flatteja.

GENEETTINEN MONIMUOTOISUUS - ROTUMME SUOJELIJA

KIRJOITANUT BARBARA D KRIEGER

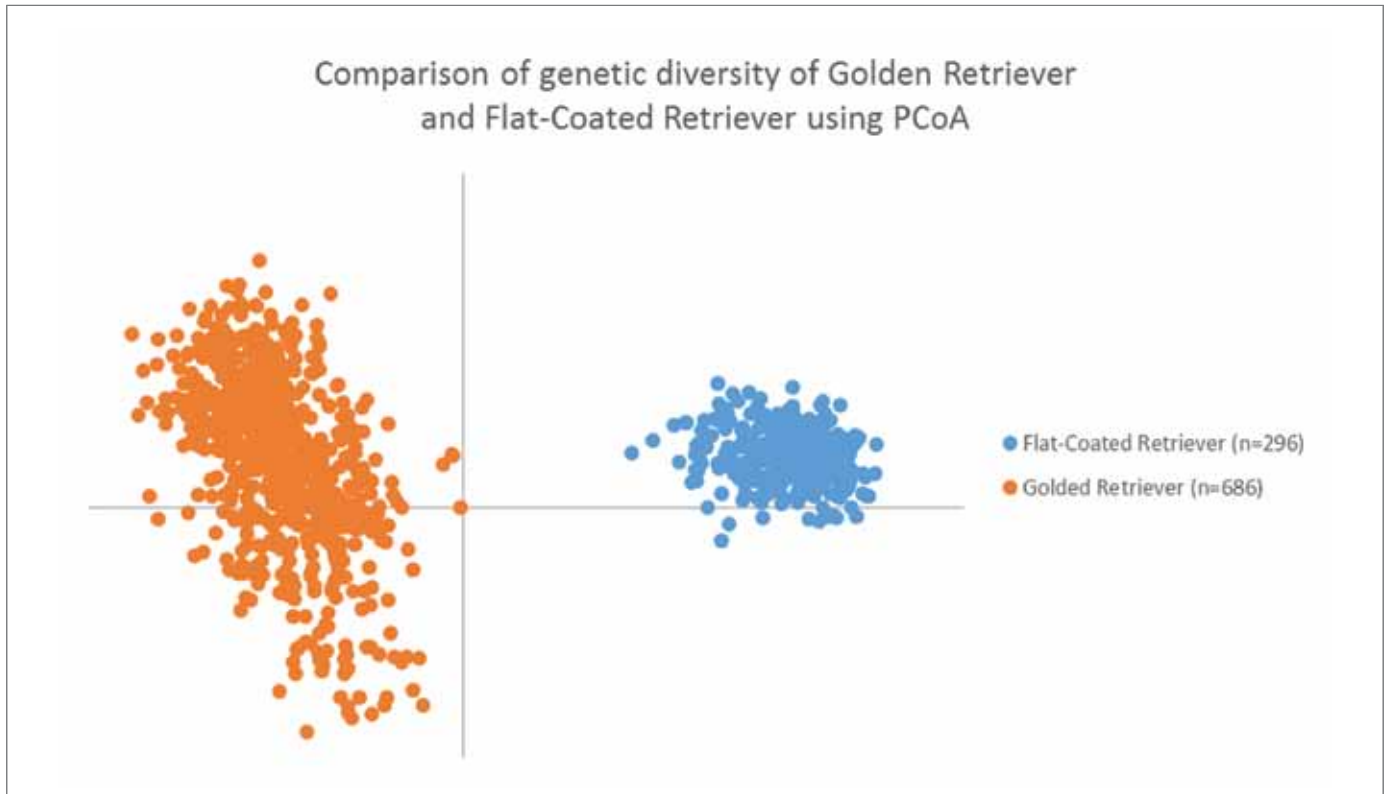
("GENETIC DIVERSITY - GUARDIANS FOR OUR BREED.")

Haasteet voivat muuttua mahdollisuuksiksi

Haaste: Tänä päivänä tutkijat jatkavat yksittäisten sairauksia aiheuttavien geenien ja niistä löytyvien mutaatioiden etsimistä.

Mahdollisuus: Geneettisen monimuotoisuuden testaus ja analysointi on nykyisin kaikkien saatavilla ja se voi suoraan osoittaa omistajille ja kasvattajille koiran riskin sairastua, arvioimalla kokonaisvaltaisesti geneettistä samankaltaisuutta yksittäisessä koirassa, rodussa yleisesti tai mahdollisten kumppanien valinnassa. Rotumme monimuotoisuuden kannalta on tärkeää hyödyntää lisätyökaluja, jotka ovat saatavilla UC Davis Veterinary Genetics Laboratory (VGL) -laboratorion ja BetterBred.com-sivuston kautta. VGL suorittaa geneettisen monimuotoisuuden testauksen, kun taas BetterBred.com-sivustoa käytetään VGL:n tuloksista geneettistä monimuotoisuutta kuvaavien tunnuslukujen laskemiseen. BetterBred.com tarjoaa omistajille ja kasvattajille monimuotoisuustiedot yksittäisistä testatuista koirista, mahdollisista jalostukseen valittavista koirista ja näiden yhdistelmistä suunnitelluista pentueista ennen jalostuspäätösten tekemistä.

Alla olevasta VGL:n tuottamasta kaaviosta voi nähdä kuinka tiivis rypäs rotumme (FR) geneettisesti on. Kultainennoutaja (GR) on lisätty kaavioon vertailuksi, koska molemmilla roduilla oli raportointihetkellä sama määrä testattuja koiria.

Miksi geneettisen monimuotoisuuden testausta tarvitaan?

1. VGL raportoi, että sileäkarvainen noutaja on yksi geneettisesti vähiten monimuotoisimmista koiraroduista. Vain dobermannin monimuotoisuus on flatteja vähäisempää VGL:n aineistossa.

Sileäkarvaiset noutajat tarvitsevat geneettistä monimuotoisuutta, jotta rodun terveys ja pitkäikäisyys olisi turvattu ja niiden tilanne mahdollisesti kohentuisi. Tutkijat pitävät geneettistä monimuotoisuutta välttämättömänä rodun terveyden, elinvoiman, elinkyvyn ja turvatun tulevaisuuden ylläpitämisessä. Tutkimukset ovat osoittaneen lajin tai rodun geneettisen monimuotoisuuden vähyyden olevan yhteydessä suurempaan määrään perinnöllisiä terveysongelmia.

Flattikasvattajat voivat käyttää geneettisen monimuotoisuuden testausta ja analyysia pienentääkseen rodun riskiä:

- tunnetuihin ja tuntemattomiin resessiivisesti periytyviin sairauksiin, ja
- monitekijäisiin sairauksiin, kuten syöpiin.

2. Joidenkin rotujen vakavat terveysongelmat ratkeavat vain roturisteytysten avulla.

Se aika voi vielä tulla, jolloin rotumme terveysongelmat ovat niin suuria, ettei niistä voi päästä eroon jatkamalla rodun jalostusta käyttäen vain sileäkarvaisen noutajan yksilöitä.

3. Jos kasvattajat eivät kohdista mielenkiintoa geneettiseen monimuotoisuuteen, rotu menettää monimuotoisuuttaan joka sukupolvi. Kadonneita geenimuotoja ei voi koskaan saada takaisin tai uusia saada tilalle.

Jokainen monimuotoisuustestattu koira tuo arvokkaan panoksen rotumme nykyisestä geenipoolista saatavaan tietoon ja sen tulevasta terveydestä.

Geneettisen monimuotoisuuden testaus ja analyysi kertovat kasvatustajille, mitä testatuista geenimuodoista yksittäisellä koiralla on perimässään. Se että tietää mitä geenimuotoja rodussa on tällä hetkellä saatavilla, auttaa ylläpitämään monimuotoisuutta ja monipuolistamaan käytettävää geenipoolia.

Harvinaiset tai ainutlaatuiset geenimuodot tekevät koirasta jalostuksellisesti yhtä arvokkaan kuin koiran, jolla on erinomaiset lonkat tai joka on sekä käyttö- että näyttövalio.

Kuinka geneettisen monimuotoisuustestauksen tuloksia käytetään?

Tutkijat ovat yhtä mieltä siitä, että geneettisen monimuotoisuuden testaus ja analysointi on arvokas väline perinnöllisten sairauksien hallinnassa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että koirilla joilla on perimässään populaation yleisimpiä geenimuotoja on suurempi riski sairastua rotukohtaisiin sairauksiin.

Amerikan rotujärjestö, Flat Coated Retriever Society of America FCRSA, käyttää kahta yritystä geneettisen monimuotoisuuden määrittämiseen. On ratkaisevan tärkeää käyttää samaa testaus- ja analyysipalvelua, koska muut geneettisen monimuotoisuuden testausten menetelmät eivät ole yhteensopivia ja verrattavissa VGL:n ja BetterBred.comin tulosten kanssa.

- Monimuotoisuuden testitulokset tuottaa Kalifornian yliopiston UC Davis Veterinary Genetics -laboratorio VGL.
- Näistä testituloksista monimuotoisuutta kuvaavien tunnuslukujen laskeminen ja raportointi on saatavilla BetterBred.com-sivuston kautta.

Kasvattajat voivat käyttää näitä geneettisen monimuotoisuuden tuloksia samoin kuin he jo nyt käyttävät terveyttä, elinikää, tyyppiä, rakennetta, luonnetta, sukusiitosta ja käyttöominaisuuksia koskevia

testejä ja tuloksia. Kasvattajan ei tarvitse tinkiä rotutyypistä, luonteesta tai käyttöominaisuuksista käyttäessään geneettisen monimuotoisuuden tuloksia kasvatuksessaan.

Geneettisen monimuotoisuuden testitulokset ovat paljon tarkempi arvio koirien välisestä geneettisestä sukulaisuudesta (sukusiitoskes-tä) kuin perinteisen sukusiitosprosentin (Coefficient of Inbreeding, COI) antamat arviot.

BetterBred.comin laskemat monimuotoisuutta kuvaavat tunnusluvut:

- kuvaavat todellista geneettistä sukulaisuutta kahden koiran välillä, toisin kuin sukusiitosprosentti, joka on vain käytetystä sukutaulusta löytyvien sukupolvien perusteella saatu tilastollinen arvio sukulaisuudesta. Kuten on monien muidenkin tilastojen kohdalla, nykytiede on osoittanut niitä paljon tarkemmaksi.
- mahdollistavat tietyn koiran sekä mahdollisen jalostusyhdistelmän yksilöllisten ja yhteisten geenimuotojen lukumäärän määrittämisen.
- tämän lisäksi on yhä mahdollista määrittää yksilöllisten ja yhteisten esivanhempien lukumäärä tietyn koiran tai mahdollisen jalostusyhdistelmän sukutaulussa.

Auta välttämään haitallisten geenimuotojen yleistymisen

- Geneettisen monimuotoisuuden testitulokset antavat kasvattajalle mahdollisuuden nähdä suunnitellun yhdistelmän potentiaaliset geneettiset tulokset ennen astutusta.
- Testituloksia analysoidessa testattavat potentiaaliset jalostusyhdistelmät pisteytetään monimuotoisuuden näkökulmasta käyttämällä asteikkoa yhdestä kymmeneen (1 = heikoin, 10 = paras), aivan kuten lonkat arvostellaan Amerikassa OFA-asteikolla vaikea-asteisesta dysplasiasta erinomaiseen.
- Ota geneettinen monimuotoisuus huomioon jalostuspäätöksissäsi aivan kuten jo käytät lonkka- ja kyynärtuloksia (tai indeksejä), meriittejä, rakennetta jne.
- Sekä urokset että nartut on testattava ja otettava mukaan laskentaan, jotta kasvattajilla olisi enemmän valinnanvaraa tehdä tärkeitä jalostuspäätöksiä. Joten testaa koirasi geneettinen monimuotoisuus jo tänään!

BetterBred.comin suositukset

1. Vältä kasvattamasta koiria, joiden sukutaulussa esiintyy sekä isän että emän puolella paljon samoja esivanhempia useaan kertaan. Liian monien jaettujen esivanhempien esiintyminen suvussa aiheuttaa näiltä periytyvien geenimuotojen, sekä hyvien että huonojen, liiallisen yleistymisen rodussa. Monipuolisemmillä sukujuurilla ja useiden eri sukulinjojen käyttämisellä rotumme perimän vaihtelu pysyy yllä ja mahdollisesti vähentää sairauksia aiheuttavien geenimuotojen yhdistymisen syntyvien pentujen perimässä.
2. Rotumme monimuotoisuuden lisäämiseksi perimältään uniikit koirat tulisi jalostuksessa yhdistää koiriin, jotka ovat yhtä uniikkeja, mikä lisää rodun monimuotoisuutta. Yhdistelmästä syntyvän pentueen monimuotoisuustestauksella voidaan edelleen löytää koirat, joilla on alhaisin keskimääräinen geneettinen sukulaisuus (Average Genetic Relatedness, AGR), ja joiden jalostuskäyttö kannattaa mahdollistaa (eli olla kastroimatta/steriloimatta koiria). Mitä harvinaisempia geenimuotoja vanhemmat ja pennut kantavat, sitä tärkeämpää on, että niitä käytetään jalostukseen ja yhdistetään muita harvinaisia geenimuotoja kantaviin koiriin. [AGR:n laskennassa käytetään neutraaleja, eli ulkoasuun tai sairauksiin liittymättömiä, mikrosatelliittimerkkien (33 kpl) alleeleja ja se on samankaltainen luku kuin sukutaulujen perusteella laskettu keskimääräinen sukulaisuussuhde

(mean kinship). Aiheesta on tulossa myöhemmin jatkoartikkeli "Geneettisen monimuotoisuuden mittaamisen menetelmistä ja flattien monimuotoisuuden tuloksia" ja siinä esitetyt syyt ja huolenaiheet siitä, miksi kuitenkin DLA-alleelien harvinaisuuden tai heterotsygotian ei pitäisi olla jalostuskoirien valinnan peruste.]

3. Näin valitut jalostuskoirat ovat tärkeässä roolissa monimuotoisuuden säilyttämisessä, joten niiden tulee olla yleisesti terveitä, pitkäikäisiä, kunnollisia rakenteeltaan ja hyväluonteisia, mutta niiden ei tarvitse olla täydellisiä tyybiltään.
4. Tutkimuksissa on osoitettu, että koirilla joilla on yleisiä geenimuotoja perimässään (tai homotsygoottisuutta) on suurempi riski sairastua rotukohtaisiin sairauksiin. Tällaisista "tavanomaisista koirista" jalostukseen käytettävät yksilöt on valittava erittäin huolellisesti, koska ne ovat vastuussa oikean tyyppin, luonteen ja terveyden säilymisestä rodussa. Erinomaisen laadukkaita "tavanomaisia koiria" tulisi jalostuksessa yhdistää uniikimman perimän omaavan koiran kanssa. Tällaisesta yhdistelmästä syntyvien parhaiden pentujen, joilla on alhaisin keskimääräinen geneettinen sukulaisuus (AGR), jalostuskäyttö kannattaa mahdollistaa (olla kastroimatta/steriloimatta).

Kaikkien panostuksella ja geneettisen monimuotoisuuden testausten ja BetterBred-analyysin avulla voimme ehkä vähentää joidenkin rotukohtaisten sairauksien esiintyvyyttä, ja samalla estää uusien sairauksien yleistymisen rodussa. Jotkin sairaudet tulevat pysymään rodussa, kun taas toiset sairaudet voidaan huolellisella jalostuksella poistaa rodusta. Haluamme estää rodun monimuotoisuuden ehtymisen ja sen, että liian moni tautigeeni yleistyy rodussa, jolloin olemme pakotetut roturisteytyksiin. Valinta on meidän - harkitse näiden uusien jalostuksen työkalujen käyttöä kasvatuksessasi rodun suojelemiseksi.

Kuinka testautan koirani geneettisen monimuotoisuuden ja saan monimuotoisuutta kuvaavat tunnusluvut?

[VGL:n monimuotoisuustestin tilaaminen onnistui aiemmin myös suoraan BetterBred.comin kautta, jolloin testitulokset ja monimuotoisuusanalyysin tunnusluvut lisättiin automaattisesti BetterBred-sivustolle. Maaliskuussa 2024 sivusto antoi kuitenkin virheen "tilaa testi"-sivulla. Tässä kuvataan kuinka testin voi tilata VGL:stä ja kuinka tulokset voi pyytää lisäämään BetterBred.com-sivustolle.]

1. VGL:n nettisivustolla www.vgl.ucdavis.edu luo tili, kirjaudu ja tilaa geneettinen monimuotoisuustesti (valitse "Canine Genetic Diversity" otsikon alta "Dog Diagnostic Tests"). Suositeltava vaihtoehto on valita, että VGL lähettää tarvittavat näytteenotto-puikot. Testin hinta on 85 dollaria.
2. Kun olet saanut näytteenottopakkauksen postitse, ota näyte koirasi ikenen ja huulen välissä puikkoja pyörittämällä mukana lähetettyjen ohjeiden mukaisesti. Älä huoli, näytteenotto on helppoa! Merkitse lähetyskuori tullausta varten annetun ohjeen mukaisesti ja lähetä näytteenottopuikot annettuun osoitteeseen VGL:lle.
3. Kun saat VGL:ltä testitulokset sähköpostitse, rekisteröidy (ilmainen) sivustolle www.betterbred.com ja anna vaaditut tiedot testituloksista helppokäyttöisellä lomakkeella, "Submit My Dog".

Meidän on hyväksyttävä se tosiasia, että sileäkarvaisilta noutajilta todella puuttuu geneettistä monimuotoisuutta ja rodussa esiintyy useita terveysongelmia. Me kaikki voimme vastata tähän haasteeseen olemalla vastuullisia rotumme tulevasta terveydestä ja hyvinvoinnista tekemällä kaikkemme, varjelemalla rodun nykyistä monimuotoisuutta, ja toivoen pystyvämme kohentamaan tilannetta tulevaisuudessa.

”Kaikkien panostuksella ja geneettisen monimuotoisuuden testauksen ja BetterBred-analyysin avulla voimme ehkä vähentää joidenkin rotukohtaisten sairauksien esiintyvyyttä, ja samalla estää uusien sairauksien yleistymisen rodussa. Jotkin sairaudet tulevat pysymään rodussa, kun taas toiset sairaudet voidaan huolellisella jalostuksella poistaa rodusta. Haluamme estää rodun monimuotoisuuden ehtymisen ja sen, että liian moni tautigeeni yleistyy rodussa, jolloin olemme pakotetut roturisteytyksiin. Valinta on meidän – harkitse näiden uusien jalostuksen työkalujen käyttöä kasvatuksessasi rodun suojelemiseksi.”

Alkuperäisen artikkelin nettisivulla on listattuna linkit seuraaviin tieteellisiin tutkimuksiin koirien geneettisestä monimuotoisuudesta:

- Pedersen, N., Liu, H., Theilen, G. and Sacks, B. (2013), The effects of dog breed development on genetic diversity and the relative influences of performance and conformation breeding. *J. Anim. Breed. Genet.*, 130: 236-248.
- Pedersen, N.C., Brucker, L., Tessier, N.G. et al. The effect of genetic bottlenecks and inbreeding on the incidence of two major autoimmune diseases in standard poodles, sebaceous adenitis and Addison's disease. *Canine Genet Epidemiol* 2, 14 (2015).
- Pedersen, N.C., Liu, H., McLaughlin, B. and Sacks, B.N. (2012), Genetic characterization of healthy and sebaceous adenitis affected Standard Poodles from the United States and the United Kingdom. *Tissue Antigens*, 80: 46-57.
- Greer, K.A., Wong, A.K., Liu, H., Famula, T.R., Pedersen, N.C., Ruhe, A., Wallace, M. and Neff, M.W. (2010), Necrotizing meningoencephalitis of Pug Dogs associates with dog leukocyte antigen class II and resembles acute variant forms of multiple sclerosis. *Tissue Antigens*, 76: 110-118.
- N. Safra, N.C. Pedersen, Z. Wolf, E.G. Johnson, H.W. Liu, A.M. Hughes, A. Young, D.L. Bannasch, Expanded dog leukocyte antigen (DLA) single nucleotide polymorphism (SNP) genotyping reveals spurious class II associations, *The Veterinary Journal*, Volume 189, Issue 2, 2011, Pages 220-226.
- Massey, J., Boag, A., Short, A.D. et al. MHC class II association study in eight breeds of dog with hypoadrenocorticism. *Immunogenetics* 65, 291–297 (2013).
- Angles, J.M., Kennedy, L.J. and Pedersen, N.C. (2005), Frequency and distribution of alleles of canine MHC-II DLA-DQB1, DLA-DQA1 and DLA-DRB1 in 25 representative American Kennel Club breeds. *Tissue Antigens*, 66: 173-184.
- Niels C. Pedersen, Hongwei Liu, Daniel L. Greenfield, Layle Griffioen Echols, Multiple autoimmune diseases syndrome in Italian Greyhounds: Preliminary studies of genome-wide diversity and possible associations within the dog leukocyte antigen (DLA) complex, *Veterinary Immunology and Immunopathology*, Volume 145, Issues 1-2, 2012, Pages 264-276.
- Angles, J.M., Famula, T.R. and Pedersen, N.C. (2005), Uveodermatologic (VKH-like) syndrome in American Akita dogs is associated with an increased frequency of DQA1*00201. *Tissue Antigens*, 66: 656-665.
- Claire M. Wade, Inbreeding and genetic diversity in dogs: Results from DNA analysis, *The Veterinary Journal*, Volume 189, Issue 2, 2011, Pages 183-188.
- Mäki, K. (2010), Population structure and genetic diversity of worldwide Nova Scotia Duck Tolling Retriever and Lancashire Heeler dog populations. *Journal of Animal Breeding and Genetics*, 127: 318-326.

MAHDOLLINEN GENEETTINEN YHTEYS FLATTIEN SYÖVÄN JA KALLONMUODON VÄLILLÄ? – OSA 2

Viime lehdessä julkaisimme tutkija, jalostusagronomi, MMT Katariina Mäen haastattelun koskien tutkimusta, josta tehty julkaisu löytyi Mäen verkkokurssin tiedonhakutehtävässä kurssin osallistujien toimesta. Tutkimusraportissa yhtenä löydöksenä oli mahdollinen geneettinen yhteys histiosyyttisen sarkooman ja flattien kallonmuodon geenien välillä.

Olimme yhteydessä Iso-Britannian Flatcoated Retriever Societyn terveystoimikunnan puheenjohtajaan Liz Branscombeen tutkimusten tiimoilta. Hänen kertomansa mukaan järjestössä seurataan tiiviisti tutkimusprojekteja, ja myös tämä amerikkalainen tutkimus on heille tuttu. Yllämainittu löydös, mahdollinen geneettinen yhteys syövän ja kallonmuodon geenien välillä, ei ole aiheuttanut huomiota jäsenistön keskuudessa. Liz Branscombe toteaa tarvittavan vielä paljon lisätutkimusta, että yhteys voidaan vahvistaa, ja vasta sitten voidaan tehdä päätöksiä tai antaa jalostussuosituksia asian suhteen.

Flatcoated Retriever Society on jo vuosien ajan tehnyt yhteistyötä Cambridgen yliopiston tutkijoiden kanssa. Tutkimuksen painopiste Isossa-Britanniassa on tällä hetkellä kehittää verikoe histiosyyttisen sarkooman merkkiaineiden tunnistamiseksi varhaisessa vaiheessa. Uusi raportti pitäisi olla tulossa pian, ja se julkaistaan järjestön nettisivuilla.

Saimme luvan lainata Liz Branscomben laatimaa vuoden 2023 terveystoimikunnan raporttia, josta ohessa vapaa käänös syöpätutkimuskatsauksen osalta:

Katsaus Cambridgen yliopiston tutkimuksiin:

Olemme saaneet raportit tohtori Jane Dobsonilta ja Cathryn Mellershiltä koskien kahta kolmesta rotukohtaisesta tutkimuksesta:

- KC Canine Genetics Centerin yhteistyössä yhdysvaltalaisen tutkijoiden kanssa tekemä tutkimus sileäkarvaisen noutajien histiosyyttisen sarkooman geneettisen perustan ymmärtämiseksi (Cathryn Mellersh)
- Kuolemansyyrekisteri (tohtori Jane Dobson)
- Kolmas tutkimusalue josta ei uutta päivitystä: Verikokeen kehittäminen histiosyyttisen sarkooman diagnosoimiseksi sileäkarvaisilla noutajilla

Cathryn Mellersh: Tammikuussa 2021 yhdysvaltalaiset tutkijat julkaisivat tiedot kahdesta genomien alueesta (kutsutaan lokuksiksi), jotka liittyvät histiosyyttiseen sarkoomaan sileäkarvaisilla noutajilla (Evans et al. 2021). Tämä tarkoittaa, että jotkut yksilöt kantavat näillä alueilla geenimuunnoksia, jotka lisäävät niillä riskiä sairastua histiosyyttiseen sarkoomaan. Vaikka tarkkoja riskiä aiheuttavia muunnoksia ei ole vielä vahvistettu, riskimuunnoksien sijainnin tunnistaminen on tärkeä ensiaskel histiosyyttisen sarkooman geneettisen perustan ymmärtämiseksi.

Kennel Club Genetics Centerin (KCGC) tutkijat ovat sopineet yhteistyöstä tutkimuksen laatijoiden tohtori Jacquelyn Evansin ja tohtori Elaine Ostranderin kanssa. Tavoitteet ovat:

1. Vahvistaa että tutkimuksessa kuvatut kaksi lokusta varmasti liittyvät histiosyyttisen sarkooman riskiin sileäkarvaisilla noutajilla. Tämä on tavanomainen menettely tutkimuksissa, joissa tutkitaan geneettisesti monimutkaisia sairauksia, kuten syöpää. Uudesta dna-näyte-erästä (sekä sairastuneilta että terveiltä flateilta) tehdään genotyyppi kahden riskilokuksen markkerien suhteen, ja käytetään tilastollista analyysiä määrittämään löytyykö kromosomin 5 ja kromosomin 19 riski-

versioista markkereita useammin kuin kontrolleista. Nämä riskiversiot tunnetaan riskialleeleina.

2. Lasketaan riskialleelin esiintymistiheys Iso-Britannian flateista. Olettaen, että yhteys on vahvistettu (1 yllä), on riskialleelin esiintymistiheyden tunteminen välttämätöntä ennen kuin voimme edes harkita jalostustyökalun kehittämistä, joka perustuu jompaankumpaan tai molempiin näistä riskilokuksista.

Päivitys tammikuussa 2023: Evans-laboratorio on saattanut yllä olevan tutkimuksen loppuun, ohessa yhteenveto tuloksista:

Riskialleeli kromosomissa 5: 82 flattia (26 HS-tapausta ja 56 tervettä kontrollia) genotyyppitettiin onnistuneesti kromosomi 5:n riskialleelin osalta. Riskialleelin esiintymistiheys koko ryhmässä oli 0,42 eli noin 42 kromosomissa 100:sta on riskialleeli. Tapausten esiintymistiheys oli hieman korkeampi kuin kontrollien joukossa (0,46 verrattuna 0,40:een). Tämä tulos oli odotettavissa histiosyyttiseen sarkoomaan liittyvän alleelin suhteen. Ero ei kuitenkaan ollut tilastollisesti merkittävä, luultavasti johtuen suhteellisen pienestä määrästä koiria, eikä yhteyttä histiosyyttiseen sarkoomaan Iso-Britannian flattipopulaatiossa pystytty vahvistamaan. Tulokset osoittavat myös, että riskialleeli on melko yleinen niin terveiden kuin sairastuneiden koirien keskuudessa. Kuitenkin kromosomi 5:n riskialleelin esiintymistiheys on pienempi Iso-Britanniassa kuin USA:ssa (0,42 vs. 0,66), mikä vahvistaa, että saman rodun eri populaatiot voivat poiketa toisistaan geneettisesti ja että havainnot olisi validoitava.

Riskialleeli kromosomissa 19: 74 flattia (18 sairastunutta ja 56 tervettä kontrollia) genotyyppitettiin onnistuneesti kromosomi 19 alleelin riskin suhteen. Riskialleelin esiintymistiheys koko ryhmässä oli 0,9 eli yhdeksän kymmenestä kromosomista sisältää riskialleelin. Tapausten esiintymistiheys oli vain hieman korkeampi sairastuneilla verrattuna kontrollijoukkoon (0,916 verrattuna 0,89:ään), joten ero ei ole tilastollisesti merkitsevä. Kromosomin 19 riskialleelin esiintymistiheys on suurempi brittiläisissä flateissa yhdysvaltalaisiin verrattuna (0,9 vs. 0,73). Kromosomin 19 riskialleelin korkea esiintymistiheys Iso-Britanniassa tarkoittaa, että sitä ei voida käyttää valikoivana jalostustyökaluna.

Yhteenveto tuloksista: Tulokset osoittavat, että kromosomi 19 riskialleeli, jonka ovat kuvanneet tohtori Jacquelyn Evans ja tohtori Elaine Ostrander on hyvin yleinen Iso-Britannian flattipopulaatiossa, eikä sitä siksi tule käyttää valikoivana jalostustyökaluna. Kromosomi 5:n riskialleelin käyttöä osana jalostustyökalua ei ole suljettu pois; kuitenkin sen yhteys histiosyyttiseen sarkoomaan brittipopulaatiossa on vielä vahvistamatta, ja tämä vaatii suuremman ryhmän näytteitä. Kromosomi 5 riskialleelin esiintymistiheys on melko korkea kontrollien ja muiden tapausten keskuudessa, kun taas joissakin tapauksissa ei ollut tätä riskialleeliä, mikä osoittaa, että histiosyyttinen sarkooma on monimutkainen sairaus ja muut tämän taudin riskitekijät ovat vielä tunnistamatta.

– Liz Branscombe DipAVN(Surgical) RVN Hon Health Secretary

11.-14.
heinäkuuta
Surkeenjärvi

Seuraa ilmoittelua
tapahtuman
facebook-sivuilla!

FLATTIEN KESÄLEIRI

Kesäleiri on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n vuosittain järjestämä tapahtuma, jossa tarjotaan koulutusta eri lajeissa torstaista sunnuntaihin. Leiri on tarkoitettu kaikille harrastajille vasta-alkajasta aina kokeneeseen konkariin, myös pennut ovat tervetulleita! Leirillä osallistut erilaisiin koulutuksiin yhdessä koirasi kanssa, täysin omien kiinnostustesi mukaisesti. Iltaisin vietetään flattihenkistä aikaa yhdessä muiden leiriläisten kanssa. Jos et ehdi leireillä montaa päivää, voit osallistua tapahtumiin myös päiväkävijänä. Lisätietoja leiristä sekä hinnasto löytyvät yhdistyksen verkkosivuilta www.flatti.net sekä Facebookista!

MAJOITUS

Matkailutila Surkeenjärvi on idyllinen paikka metsän keskellä, Surkeenjärven rannalla. Paikka on tunnettu myös erinomaisen maukkaasta keittiöstään. Majoitusmahdollisuuksia löytyy teltasta lomamökkiin ja kaikkiin sisämajoituksiin saat ottaa koiran mukaan

LEIRIPAITA

Tänäkin vuonna leirille tehdään leiripaita, jonka voi tilata halutessaan ilmoittautumisen yhteydessä.

TOIMISTO

Toimistossa kesäleiriläisiä on tänä vuonna opastamassa Heidi Vainio, Miia Koski, Senni Husso ja Minna Hakamaa.

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella osoitteessa www.flatti.net.
Lomake on avoinna 20.5.-9.6.2024 välisen ajan.
Tiedustelut flattileiri@flatti.net

KOULUTUKSET

Koulutuksia on tarjolla seuraavissa lajeissa:
NOME, MEJÄ, RALLY-TOKO, TOKO.
Teemakoulutuksista ja pentujen leiriohjelmasta tiedotetaan somessa.

KOULUTTAJAT

RALLY-TOKO: Tuija Manninen
TOKO: Pipa Pärssinen
MEJÄ: Marko Saarni, Kari Grönman ja
Acke Holmberg
NOME: Pasi Pöppönen, Tarja Tuhola,
Riitta Koivisto, Mika Sarekivi, Tiina Mursula,
Terhi Kantanen, Anu Pesonen ja
Pasi Puttonen

Kouluttajaesittelyt löydät kevään aikana järjestön verkkosivuilta ja Facebook-tapahtumasivulta.

LEIRIN MUUT TAPAHTUMAT

MEJÄ-koe / Jalostustarkastus
Open Show / Arpajaiset
UUTTA! Koiratarvikekirppis

LOISKETTA KESÄÄN! MITEN ALOITTA VESIPELASTUSHARRASTUS?

Koirien vesipelastus eli VEPE on oiva kesälaji uimista rakastavalle noutajalle. Lajin perustaitoja on helppo opetella maalla, matalikoissa tai rannalla joko omatoimisesti tai ohjatuissa treeneissä.

KAIKEN PERUSTANA ON UIMATAITO

Kaikista tärkein perustaito on uiminen: uimisen tulee olla koiralle mieluisaa ja hyvästä uimatekniikasta on iso apu. Yleensä noutajat rakastavat uimista ja oppivat lähes itsestään uimaan oikealla tekniikalla. Uimataito ja -tekniikka myös kehittyvät kokemuksen ja iän myötä.

Vesipelastuksessa koira vetää veneitä ja pelastettavaa henkilöä. Viennin luovutusvaiheessa koira saattaa joutua uimaan hetken paikoillaan ja pitämään samalla esinettä tai köyttä suussa. Jos siis uimataito ei ole kunnossa, lisäpainon kanssa tulee ongelmia.

Kokematon koira hyötyy pelastusliivien käytöstä. Kun koira huomaa liivien kelluttavan, se tuntee olonsa turvallisemmaksi. Osa koirista kauhoo etujaloilla ja antaa takajalkojen roikkua passiivisena. Lihastyö ja kuormitus jää yksipuoliseksi ja tehottomaksi. Liivi takaa oikean paremman uima-asennon ja tekee uimisesta ja liikkeiden suorittamisesta koiralle helpompaa. Kun uintitekniikka

on kunnossa, voi pelastusliivit jättää pois tai käyttää niitä satunnaisesti esim. pidempiä matkoja uidessa. Kokeissa pelastusliivejä ei saa käyttää.

PERUSTAI DOT KUNTOON

Vesipelastuksen treenikausi on keskimäärin neljä kuukautta. Jos treenaa kerran viikossa, treenejä kertyy vuosittain 16. Kesälomamatka, sinnikäs flunssa tai koiran uimakielto lohkaisee osan keroista. Treenimäärä kesän aikana on pieni mihin tahansa muuhun lajiin verrattuna. Perustaitoja kannattaa siis opetella myös maalla ja opeteltuja asioita on hyvä yleistää, eli harjoitella erilaisissa paikoissa. Häiriöitä lisätään hiljalleen.

Koiran sosiaalistaminen ja vieraisiin ihmisiin totuttaminen on tärkeää, sillä vesipelastuksessa koira kohtaa outoja asioita ja veneessä ollessaan kosketusetäisyydellä vieraisiin ihmisiin. Opeteltavia asioita ovat mm. erilaisiin esineisiin tarttuminen, vienti, veneestä hyppy, kiertäminen ja ohjaajasta pois päin suuntautuvat liikkeet. Viennin luovutusta ajatellen koiralle voi opettaa käsikoketuksen tai vaikkapa leukatargetin. Lisäksi ylempiä luokkia varten on hyvä vahvistaa hallintaa, tosin jo soveltuvuuskokeessa ja alokasluokassa paikallaolosta ja luoksetulosta on hyötyä.

'Vesipelastuskoulutuksia ja viikkotreenejä järjestäviä yhdistyksiä löytyy ympäri Suomen. Monet kerhot järjestävät myös lajiin tutustumispäiviä tai alkeiskursseja. Facebookissa on julkinen ryhmä: VEPE – vesipelastus, johon voi liittyä, jos laji kiinnostaa. Sieltä löytyy tietoa myös vesipelastuskoulutusta järjestävistä yhdistyksistä.'

OMATOIMITREENEISSÄ HIOTAAN LIIKKEIDEN OSIA

Liikkeitä ja niiden osia on helppo treenata vaikka mökkirannassa: Jos joku paikalla olijoista toimii pelastettavana, voi harjoitella eri luokkien pelastusliikkeitä. Kiertämistä voi opettaa lähettämällä koiran kiertämään vaikkapa poijua. Veneen vetämistä voi harjoitella pelkällä irtoköydellä tai sitomalla köyden esimerkiksi uimapatjaan. Matalikossa on helppo opetella esine suussa vetemenoa. Taitoa tarvitaan viennissä. Lisäksi viennin tärkeä osa-alue on esineen tyrkyttäminen ja luovuttaminen. Asiaa voi treenata esimerkiksi niin, että vastaanottaja istuu laiturille ja heittää vedessä olevalle koiralle esineitä.

YHDISTYSTEN TREENEISSÄ SAA APUA JA TUKEA

Vesipelastusta pystyy harjoittelemaan yksinkin, mutta jos järkevän matkan päässä löytyy lajiin harrastava seura, kannattaa hyödyntää mahdollisuutta. Vesipelastus on välinelaji: treeneissä tarvitaan kumiveneitä, pelastusliivejä, vetoköysiä, noutoesineitä ja pelastet-

tavia ihmisiä. Lisäksi suurimpaan osaan liikkeistä tarvitaan avustajaa. Jos tähtää kokeisiin, koiran pitää pelastaa vieras ihminen ja viedä pelastusrenkas ja köysi vieraalle ihmiselle.

Pyörää ei tarvitse keksiä uudestaan, vaan kannattaa hyödyntää lajiin jo harrastaneiden kokemuksia ja vinkkejä. Treeneissä neuvotaan, miten kokeissa toimitaan ja opastetaan koeliikkeiden suorittamisessa. Soveltuvuuskokeessa ja alokasluokassa koiraa ohjaa kaksi ihmistä. Jos perhepiiristä ei löydy sopivaa kakkosohjaajaa, niin kokenut treenikaveri on kullannarvoinen ohjaaja kokeissa.

Vesipelastuskoulutuksia ja viikkotrasseja järjestäviä yhdistyksiä löytyy ympäri Suomen. Monet kerhot järjestävät myös lajiin tutustumispäiviä tai alkeiskursseja. Facebookissa on julkinen ryhmä: VEPE – vesipelastus, johon kannattaa liittyä, jos laji kiinnostaa. Sieltä löytyy tietoa myös vesipelastuskoulutusta järjestävistä yhdistyksistä.

VEPE – HUKKUVAN PELASTAMINEN

Kaikissa vesipelastuskokeen luokissa yhtenä liikkeenä on hukkuvan pelastaminen. Alokasluokassa ja avoimessa luokassa koira voi pelastaa hukkuvan joko valjailla tai dummyn avulla. Hukkuvan pelastaminen on useimman koiran suosikkiliike. Hukkuva hyppää veneestä, ja alemmissa luokissa räiskyttely ja mahdollinen dummy innostavat koira. (Jos koira pelastaa valjailla tai pelastusrenkaalla, hukkuvalla ei ole dummyä.) Ohjaaja on kaikissa luokissa rannalla ottamassa koira vastaan, joten maalitolppien väliin hakeutuminen ei tässä liikkeessä yleensä aiheuta ongelmia.

Tosin jotkut koirat aristavat vierasta ihmisistä, ja koiralle täytyy luoda maalla tai rantavedessä positiivinen mielikuva vieraasta ihmisestä. Hukkuva voi antaa koiralle makupaloja tai leikkiä koiran kanssa lellulla.

Lisäksi koira irtoaa ohjaajasta, joten tätäkin asiaa kannattaa treenata maalla. Tosin alokasluokassa ohjaajia on kaksi, ja toinen ohjaaja voi mennä veneeseen kutsumaan koira. Moni hyödyntää tätä mahdollisuutta nimenomaan soveltavuuskokeessa. Joku koira saattaa kuitenkin koettaa viedä hukkuvan veneessä olevalle ohjaajalle. Tästä ei vielä mene miinuspisteitä, mutta jos koira kutsutaan rannalta ja veneestä annetaan käskyjä, voi käskyjen määrä ylittyä, ja riskinä on myös suoritusajan ylitys. Avoimessa luokassa koira hyppää rannansuuntaisesti liikkuvasta veneestä ja ui ulappaa kohden pelastamaan hukkuvaa. Kun koira on hypännyt, vene lähtee rantaan. Osa koirista kokee pois-päin liikkuvan ohjaajan isona houkutteena.

DUMMY TAI VALJAAT

Valtaosa koesuorituksista on ns. dummy-pelastuksia eli hukkuvalla on dummy tai muu kädenjatke oikeassa kädessä. Koira ui hukkujaa kohti, tarttuu dummista ja vetää tämän rantaan. Jos koira osaa nousta, se osaa pelastaa hukkuvan. Alkuharjoittelussa hukkuva voi antaa koiralle lelut tai pelkän dummyn.

Valjailla pelastavia koiria on melko vähän. Tosin valjaskoirien määrä tulee hiljalleen lisääntymään, koska tarkoitukseen sopivia valjaita on nykyisin yleisemmin myynnissä ja voittajaluokassa ei voi enää pelastaa dummyllä. On tärkeää, että koira tulee tarpeeksi lähelle hukkuvaa, jotta hukkuvan on helppo tarttua valjaissa oleviin renkaisiin. Koira voi joko uida tarpeeksi lähelle hukkuvaa ja kääntyä tämän edessä ja palata rantaan tai kiertää hukkuvan, jolloin hukkuvalla on enemmän aikaa ja mahdollisuuksia tarttua renkaista kiinni.

PELASTUSRENGAS

Voittajaluokassa hukkuva putoaa veteen, ja on mahdollisimman liikumatton. Koira lähtee rannalta ja ui niin lähelle hukkuvaa, että hukkuva saa kiinni pelastusrenkaasta. Koira pitää vetoköyttä suussa ja hukkuva tarttuu pelastusrenkaaseen tai pelastusrenkaan köysiin. Koira voi joko kääntyä hukkuvan edessä tai kiertää tämän.

Jos koira kiertää hukkuvan, hukkuvalla on enemmän mahdollisuuksia tarttua renkaaseen. Esimerkiksi aallokko voi liikuttaa rengasta niin, ettei hukkuva saa siitä otetta, jos koira kääntyy hukkuvan edessä.

Edessä kääntyminen on nopeampi, mutta epävarmempi tapa. Köysi kannattaa antaa koiralle niin, että pelastusrenkas on mahdollisimman lähellä koiraa. Näin renkas kulkeutuu todennäköisemmin lähelle hukkuvaan. Tosin osa hukuvista nousee renkaan päälle, ja jos koira on lähellä rengasta ja hukkuva melkein koiran päällä, uiminen on hankalaa.

KIERTÄMINEN

Kiertämistä kannattaa opetella alusta alkaen. Valjaskoira tarvitsee taitoa alemmissakin luokissa, ja dummylla pelastavalle koiralle kannattaa luoda liikerata mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Valjaskoiralle liikeradan voi opettaa antamalla koiralle pallon tai muun lelun kiertoa tukevassa paikassa. Ensin koira saa palkan ollessaan hukkuvan sivulla, sitten takana ja lopuksi kierron loppuvaiheessa. Kun koira osaa kiertää, palkan voi heittää rannalta. Tarkoituksena ei ole houkutella palkalla, vaan antaa palkka oikeassa kohdassa. Hukkuvan on yleensä helpompi toimia, jos hän seisoo vedessä. Koiraa kannattaa auttaa rintamasuunnan avulla eli hukkuva kääntyy viistosti oikeaan.

Kokeissa hukkuva pitää dummya oikeassa kädessä hivenen etuviistossa asennossa. Ohjeiden mukainen dummyn pitopaikka ei tue kiertämistä, vaan edessä tai sivussa kääntymistä. Kiertämistä opeltaessa hukkuvan kannattaa pitää dummya taaempaan ja ohjata dummyn sijainnilla koira kiertämään. Näin koira oppii liikeradan ja sitä ei tarvitse opetella uutena asiana voittajaluokassa. Tosin koira ei välttämättä kierrä hukkuvaan kokeissa, kun dummy on "oikeassa" paikassa. Kannattaa totuttaa koira ennen kokeisiin menoa asiaan. Voittajaluokassa koira kuitenkin helpommin kiertää hukkuvan, koska dummyn paikka ei "pakota" sitä kääntymään edessä.

Jos koira oppii kiertämään dummylla hukkuvan, hukkuvan ei tarvitse kääntyä, vaan hukkuva liikuu ongelmitta mukana.

Koira kääntyy yleensä aina samaan suuntaan. Jos koira dummyyn tarttuessaan kääntyy hukkujasta pois päin ja suuntaan rantaan, hukkuva seuraa ongelmitta perässä. Jos koira kääntyy hukkuvaan päin, joutuu koira kääntämään dummya suussaan ja dummy menee helposti kaksinkerroin. Tässä vaiheessa suunta muuttuu helposti, ja yleensä hukkuvan pelastuksessa suurimmat maalitolppien ohitukset johtuvat siitä, että koira säheltää dummyn kanssa.

Kiertämistä voi harjoitella uittamalla koiraa kahden vedessä seisovan ihmisen välillä. Treeni on helppo tehdä ilman varusteita ja matalla rannassa. Kun hukkuva voi seistä, on helpompi auttaa koiraa ensin rintamasuunnan avulla. Kummankin 'hukkuvan' kannattaa antaa ruokapalkka. Ideana ei ole houkutella koiraa ruualla, vaan antaa ruoka, kun koira on jo kiertänyt. Koiran uimakunto lisääntyy samalla ja vedessä oleminen vahvistuu. Harjoittelu auttaa myös vientiä ja voittajaluokan pelastusrenkaan hakua.

Huisi Hai! Työkoiria opetetaan kiertämään haimaisesti hukkuvaan, kunnes tämä tarttuu valjaisiin tai pelastuslauttaan. Suomalaisiin vesipelastuskokeisiin tähtäävä koira ei tarvitse taitoa, mutta asiaa voi tuki opettaa omaksi ilokseen. Opetelu kannattaa aloittaa valjaililla, jolloin koira hahmottaa painon nopeammin kuin lauttaan tai renkaaseen tartuttaessa.

Hukkuva ohjaa koiran kiertämään muutaman kerran ennen kuin tarttuu valjaisiin. Ohjaaja voi kutsua koiraa rannalta tai koiran voi opettaa siihen, että suuntaa rantaan, kun huomaa hukkuvan saaneen otteen.

UIMATAIDOTTOMASTA VESIPELASTUSKOIRAKSI

Ennen uuden VEPE-kauden alkua voi vielä palata viime vuoteen ja fiilistellä viime kesän tapahtumia. Meille tarjoutui mahdollisuus tutustua VEPE-harrastukseen kennelin tapahtumapäivässä kesäkuun alussa. Moni pennun omistajista oli VEPEstä kiinnostunut ja ajattelin, että no mikäpä jottei, järjestetään kun tällainen toive tuli. Itseäkin alkoi kiinnostaa mistä lajissa oli kyse. Hyvällä onnella saimmekin sovittua VEPEn tutustumispäivän VAVI ry:n rantaan Salossa.

Vieläkin hymyilyttää, koska VEPEn tutustumispäivään mennessä Saaga ei ollut spontaanisti lähtenyt vielä uimaan ja tuumailinkin, että mitähän tästä mahtaakaan tulla. Ennen koulutuspäivän alkua puin kahluuhaalarit päälle ja lähdin lampeen. Yllätyksekseni Saaga seurasikin pienen maanittelun jälkeen perään ja alkoi uimaan.

Tutustumispäivä alkoi lyhyellä laji-infolla, eli kävimme alkuun läpi puitteet, varusteet sekä liikkeet/säännöt, joita VEPE-harrastukseen liittyy. Päivän aikana saimme opastusta soveltuvuuskokeen liikkeisiin ja pääsimme konkreettisesti tekemään näitä liikkeitä. Päivän aikana saimme hyvän katsauksen VEPEn saloihin aloittelevan näkökulmasta. Kiitos siitä asiantunneville kouluttajille, jotka ovat harrastaneet lajia pitkään. Pieni palo alkoi syytyä lajiin.

Sattuman kautta jo alkaneelle kaudelle vapautuikin treenipaikka ja pääsimme harjoittelemaan säännöllisesti kerran viikossa. Treenien aikana tuli tutummaksi SOVE-liikkeet, joita on neljä: veneestä hypy ja 50m uinti, esineen vienti 30m, veneen nouto 30m ja hukkuvan pelastaminen 30m. Kuten yleensäkin treenatessa, niin asioita harjoiteltiin ensin pieninä palasina, joita sitten myöhemmin alettiin yhdistelemään. Koska Saaga oli oppinut vasta uimaan, niin ensimmäisten treenikertojen aikana pyrittiin tekemään helppoja tehtäviä ja vahvistamaan pelastusliivien kanssa uimaita ja -tekniikkaa.

Jossain vaiheessa sitten tuli puheeksi, että mitäs jos me Saagan kanssa kokeiltaisiin osallistumista SOVE-kokeeseen. Siinä vaiheessa se tuntui epätodelliselta, koska ”juurihan Saaga äsken vasta oppi uimaan”. Viimeiset treenikerrat teimme liikkeet kokeenomaisesti, kertasimme sääntöjä ja hioimme taktiikoita. Kävimme läpi eri skenaarioita ja vaihtoehtoja. Rannassa kun voi aina sattua ja tapahtua.

Aamulla koepaikalla laskimme, että siitä on 83 päivää kun Saaga oppi uimaan. Treenikertoja ehti sen jälkeen tulla kutakuinkin 12 kappaletta. Viimeisten treenien aikana tulimme siihen tulokseen, että menään kokeeseen kolmen liikkeen taktiikalla. Tässä vaiheessa oli hyvin epävarmaa suorittaisiko Saaga kokeessa hukkuvaliikettä. SOVEssa jokaisesta virheettömästä liikkeestä saa 25 pistettä. SOVEN läpäisyyn taas tarvitaan 65 pistettä ja koska meillä oli kolme liikettä hyvällä mallilla, niin hyvänä päivänä Saaga voisi saada jopa 75 pistettä.

Ja kyllä jännitti! Yksi lajin ihanuuksista aloittavana koirakkona kokeessa on ensimmäinen liike, joka on veneestä hypy ja uinti 50m. Tämän kun tiesi olevan meille hauska tehtävä, niin jännitys ei tehtävän tekemiseen vaikuttanut. Ensimmäisen tehtävän jälkeen oma jännittäminen laantui ja seuraavaan tehtävään oli jo ihan kiva mennä starttaamaan.

Toisena tehtävänä suoritettiin esineen vienti, josta kesän aikana oli muodostunut Saagalle ”bravuuri” ja niinhän se meni hienosti läpi. Tässä vaiheessa oli koossa 50 pistettä Saagan saatua kahdesta ensimmäisestä täydet pisteet. Seuraavaksi oli vuorossa kolmas liike eli veneen nouto 30m, ehkä vähän jännitys tässä kohtaa teki paluu-

taan. Mutta mitä tekee Saaga! Suorittaa liikkeen saaden siitäkin vielä täydet pisteet. Tässä vaiheessa mentorimme totesikin, että ”Katja, oletko jo sisäistänyt ajatuksen, että teidän SOVE meni läpi?”. Taisin vastata jotain tyyliin ”Ai, niin se muuten taitaakin olla”.

Tuli viimeisen liikkeen vuoro ja vielä kerrattiin mahdolliset tilanteet. Siinä vaiheessa päätin, että tapahtui mitä tahansa, niin me juostaan rannasta kuin liike olisi mennyt täydellisesti. Viimeinen liike alkoi ja Saaga lähti kohti hukkuvaa, mutta kääntyi uituaan noin 15m. Yritin vielä kääntää takaisin ja se onnistuikin, mutta Saaga kääntyi uudelleen takaisin uituaan vielä muutaman metrin eteenpäin. Siinä kohtaa kutsuin Saagan iloisesti rantaan ja me juostiin pois rannasta kuin liike olisi mennyt täydellisesti.

Mutta me tehtiin se, uimataidottomasta tuli kesän aikana soveltuvuuskokeen suorittanut vesipelastuskoira!

Tällä hetkellä odotetaan alkavaa kautta innoissaan! Parasta rannassa on hyvät tyytit ja mukava tunnelma.

LUONNOLLISESTI RAAKANA

KOIRA ON LIHANSYÖJÄ

Koirat ovat kehittyneet saalistamalla ja syömällä erilaisia eläimiä – raakana. Tämä mielessä olemme MUSHilla kehittäneet koirille raa'an täysravinnon, Vaiston.

MUSH Vaisto-sarjan tuotteissa on kolmea erilaista proteiininlähdettä monipuolisen aminohappokoostumuksen takaamiseksi ja se täyttää kaikki koirasi ravitsemukselliset tarpeet luonnollisesti ilman mitään lisä- tai täyteaineita. Raakapakastetut Vaistot valmistetaan omalla tehtaallamme Pietarsaassa!

KASVATTAJA!

Skanna koodi ja liity kasvattajakerhoomme.

WWW.MUSH.FI

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry
Finska flatcoated retrieverklubben rf

PÖYTÄKIRJA
SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS

Aika: 17.03.2024 klo 12.00
Paikka: Hyvinkää, hotelli Sveitsi
Paikalla: 12 yhdistyksen jäsentä

1. Kokouksen avaus

Järjestön puheenjohtaja Mari Mamia avasi kokouksen klo 12.01.

2. Hyväksytään kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin kokouksen työjärjestys.

3. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri

Ehdotettiin ja valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Mari Mamia ja kokouksen sihteeriksi Miia Koski.

4. Valitaan kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa

Ehdotettiin ja valittiin kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Markku Kastepohja ja Katja Virtanen.

5. Valitaan kaksi (2) äänenlaskijaa

Päätettiin, että kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa myös äänenlaskijoina.

6. Todetaan kokouksen laillisuus

Kokoukset on julkaistu järjestön sääntöjen mukaisesti Flattiviestissä 1/2024 ja järjestön verkkosivuilla. Kokouksessa on läsnä 12 äänivaltaista jäsentä. Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

7. Esitetään tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto

Esitettiin tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto.

8. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille

Vahvistettiin tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus edellisen vuoden hallitukselle, sekä muille tilivelvollisille.

9. Käsitellään hallituksen tekemät esitykset ja aloitteet

Ei ollut.

10. Käsitellään jäsenten tekemät esitykset ja aloitteet

Ei ollut.

11. Käsitellään kokouksen hyväksymät muut asiat ottaen huomioon yhdistyksen 23§ määräykset

Ei muita asioita.

12. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Mari Mamia päätti kokouksen klo 12.25.

Mari Mamia
kokouksen puheenjohtaja

Miia Koski
kokouksen sihteeri

Markku Kastepohja
pöytäkirjantarkastaja

Katja Virtanen
pöytäkirjantarkastaja

MEJÄ JYVÄSKYLÄ

11.7.2024

(KESÄLEIRIN KOE)

Ylituomari: Marko Saarni

Ilmoittautumiset: 15.5. – 20.6.2024

Mari Mamia, meja@flatti.net, puh. 050 458 6770

Tiedustelut: Mari Mamia

MEJÄ-MESTARUUS & HIRVIPÄÄ PUDASJÄRVI 18.8.2024

Ylituomari: Sanna Pellikka

Ilmoittautumiset: 1.7. – 4.8.2024

Liisa Keränen, meja@flatti.net, puh. 040 592 1296

Tiedustelut: Liisa Keränen

VOI-luokkaan ilmoittautuvat flatit:

Ilmoittautumisen liitteenä tulee toimittaa kopiot / valokuva / ote jalostustietokannasta VOI-luokan tuloksista ajalta 29.8.2023 – 4.8.2024.

Etuoiikeutettuna Flattien MEJÄ-mestari 2023.

MUUTOSTEN TUULIA JÄLJESTÄMISKOKEIDEN SÄÄNNÖISSÄ

Molemmissa jäljestyskoemuodoissa, MEJÄ ja VAHI, eletään sääntömuutoksien aikaa. Metsästyskoirien jäljestämiskokeen (MEJÄ) sääntömuutostyö on käynnissä parasta aikaa ja vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeen (VAHI) uudet säännöt sekä ohjeet astuivat voimaan 1.1.2024.

Muutoksista on hyvä olla tietoinen ainakin siinä vaiheessa, kun olet mukana järjestämässä koetta tai osallistumassa koirakkona. Tässä artikkelissa keskitytään vahingoittuneen hirvieläimen jäljestämiskokeen uusiin voimassa oleviin sääntöihin ja ohjeisiin, jotka vaikuttavat kokeeseen osallistujan.

VAHI-kokeet ovat koelajina aina yleisiä kokeita, eikä niistä edelleenkään järjestetä erillisiä kilpailuja. Kokeen voi suorittaa joko keinotekoisesti tehdyllä jäljellä tai käytännön jälkikokeessa todellisessa kolari- tai haavakkotilanteessa. Keinotekoisesti tehdyllä jäljellä jäljestysaikaa koirakolla on edelleen yksi tunti, käytännön jälkikokeessa ei ns. kellota, vaan kuljettu matka toimii mittarina. Näissä ei ole muutoksia. Kokeessa on vain yksi luokka. Uusien sääntöjen myötä käyttövalion arvoon, FI KVA-VAHI, tarvitaan kolme hyväksyttyä koesuoritusta, joista yhden on oltava käytännön koesuoritus.

Osallistumisoikeuksiin, sekä koiran että ohjaajan osalta on tulleet muutoksia. Kantavan nartun osalta aikaikkuna synnytyksen suhteen, 30 vrk ennen ja 75 jälkeen, rajaa osallistumisoikeutta.

Tämä muutos koskee kaikkia koesääntöjä. Lisäksi koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille, määrätty osallistumiskieltoon Kennelliiton ohjeiden mukaisesti tai on vammautunut, ei saa osallistua kokeeseen. Koiranohjaajan osalta uusista sääntöistä on poistettu voimassa oleva ampumakoe. Ohjaajalla tulee olla edelleen voimassa oleva metsästyskortti. Koiranohjaaja on kokeen aikana koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista. Koko koesuorituksen ajan sama henkilö toimii koiran ohjaajana.

Sekä keinotekoisesti tehdyn että käytännön jäljen lopputuloksena on joko hyväksytty tai hylätty suoritus. Uusien sääntöjen mukaan hyväksytyyn suoritukseen keinotekoiselta jäljeltä koirakon on löydettävä kolme merkkikapulaa ja kaato sekä tuotava nämä ylituomarille maastosta. Todellisessa tilanteessa jäljestyskokeen suorittamiseen saaden hyväksytty suoritus ei ole minimaatimuksiltaan muuttunut.

– Teksti Leena Kähkönen

Lisätietoja VAHI | Suomen sileäkarvaiset noutajat ry, flatti.net

NOUTAJIEN TAIPUMUSKOKEEN YLITUOMARIKOULUTUS JÄRJESTETÄÄN VUONNA 2025

Hakumenettely tullaan käynnistämään loppuvuodesta 2024. Tuomaritoimikunta valitsee hakijoiden joukosta koulutukseen pääsevät henkilöt ottaen huomioon hakijan koemuoto-kohtaisten vaatimusten täyttymisen sekä muut ominaisuudet toimia ko. koemuodon tuomarina. Kursseille hyväksyttävien tulee luotettavasti osoittaa täyttävänsä seuraavat vaatimukset:

- ovat Suomen Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet aktiivisina noutajaharrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestyksessä ja toimitsijana
- ovat toimineet vähintään kaksi (2) kertaa noutajien taipumuskokeen vastaavana koetoimitsijana
- voimassa oleva koetoimitsijakortti
- omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja metsästys-aseen hallussapitoluvan
- ovat osallistuneet noutajien NOME B -metsästyskokeen VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla
- ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön metsästys-tehtävissä ja toimineet noutajan ohjaajana metsästyksessä
- hakijoilla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus

Tiedustelut kursista:

Pauliina Ahola, reedrunners@gmail.com

MUTTA NE MAKUKSET...

Kuulostaako tutulta? Mejäkoe meni koiralla muuten hyvin, mutta makaukset jäivät merkkäämättä. Muuten hyvä suoritus, mutta puutteet olennaisessa osassa koesuoritusta pudottaa roimasti pisteitä. Monenlaisia tapoja harjoitella makauksia on olemassa, mutta mikä on oikeasti toimiva konsti? Haastattelimme pitkän linjan noutaja- ja mejäharrastaja Acke Holmbergia asian tiimoilta.

MIKÄ MERKITYS MAKUKSET MERKKÄÄMISELLÄ ON, ELI MIKSI KOIRAN TULEE MERKATA MAKUKSET?

– Kokeissa makauksista saa ison määrän pisteitä, joten jos aikoo pärjätä esimerkiksi mestaruuksissa, ne tulee merkata hyvin. Käytännön jäljellä makauksia ei välttämättä huomaa, jos koira ei niitä selvästi merkkää. Käytännön jäljestämistehtävässä makauksen merkkäminen on erittäin tärkeää, sillä niistä pystyy arvioimaan jäljestettävän eläimen kuntoa. Joskus makauksilla on esimerkiksi luunsiruja, joista voi päätellä, että kolarissa loukkaantuneella eläimellä on luuta poikki. Myös veren laatu kertoo paljon. Vaalea veri on tuoreempaa ja pinnallisista haavoista, tumma veri taas kertoo, että osuma voi olla lähempänä sydäntä tai eläin vakavammin haavoittunut. Ja jos makauksella on veristä vaahtoa, osuma on melko varmasti keuhkoissa.

KOKEESSA MAKUKSET TEHDÄN KEINOTEKOISESTI RIKKOMALLA MAAN PINTA JA LISÄÄMÄLLÄ SIIHEN VERTA. MITEN TÄMÄ EROAA KÄYTÄNNÖN JÄLJESTÄMISESTÄ?

– Kokeissa maan pinta rikotaan makauksilta, jotta ihmiset, eli tuomari ja opas pystyvät sen havaitsemaan. Käytännön jäljen makauksissa on lähinnä painauma, joka voi olla isokin riippuen eläimen koosta. On makauksia, joissa on verta, mutta myös verettömiä makauksia. Eläin voi olla vakavasti loukkaantunut, vaikka se ei vuotaisikaan ulospäin.

MITEN KOIRAN TULEE MERKATA MAKUKSET KOKEESSA, JOTTA SE ON HYVÄKSYTTÄVÄ SUORITUS?

– Koiran tulee pysähtyä ja osoittaa makauksen selvästi kuonolla nuuhkimalla. Lisäksi koira voi tehdä muutakin, kuten kaivaa tassulla tai nostaa koipea.

MIKSI JOTKUT KOIRAT EIVÄT MERKKÄÄ MAKUKSIA?

– Koira voi olla kokematon. Joitakin koiria makaukset kiinnostavat luonnostaan, mutta yleensä niitä pitää harjoitella. Monet koekoirat havittelevat vain lopussa palkintona olevaa sorkkaa, joten sorkkamat makaukset eivät niitä kiinnosta. Tällöin pitää lisätä koiran kiinnostusta makauksia kohtaan.

MITEN KOIRA SAADAAN OPPIMAAN RIITTÄVÄ PYSÄHTYMINEN MAKUKSELLE?

– Koira voidaan opettaa ehdollistumaan makaukselle. Siihen tarvitaan aikaa, vaivaa sekä runsaasti hyviä makupaloja.

MITÄ ERI KEINOJA TÄMÄN OPETTAMISEEN VOIDAAN KÄYTTÄÄ?

– Makupaloilla opettamista voidaan lähteä rakentamaan seuraavasta. Ensin makauksille laitetaan makupaloja veren viereen, jotta koira oppii pysähtymään. Niitä ei kannata jättää siihen yön yli, sillä muut metsän eläimet voivat käydä ne napostelemassa ja silloinhan niistä ei olisi mitään apua. Seuraavassa vaiheessa verta lisätään makupalojen päälle, jotta koira oppii myös veren makuun. Useat koirat tykkäävät syödä verta makauksilta. Sitten siirrytään makupalojen piilottamiseen. Makupaloja upotetaan makaukseen, lisätään päälle verta sekä maata. Näin koira joutuu kaivamaan, jotta saa makupalat. Lopuksi makupalat voi piilottaa vaikka pieniin lasipurkkeihin, jotka kaivetaan maahan, lisätään taas verta ja maata päälle. Kun koira kaivaa purkin esille, ohjaaja antaa makupalat siitä. Tällä tavalla olen opettanut monelle koiralle makauksen merkkäämisen vahvaksi.

KANNATTAAKO MAKUPALOJA LAITTA AINA JOKA MAKUKSELLE?

– Kyllä. Koira saa makaukselle pysähtymisestä aina palkinnon. Toiset jättävät treeneissä osan makauksista ilman makupaloja, koska kokeissa makupaloja ei ole. Minun mielestäni koiran pitää saada palkinto joka kerta harjoittelussa.

MITÄ HALUAISIT VIELÄ SANOA MAKUKSIA TREENAAVILLE?

– Harjoittelun pitää olla niin koiralle kuin ohjaajallekin hauskaa. Treenata ei saa myöskään liian paljon, jotta koira ei kyllästy hommaan. Koirallekin voi tulla ”burn out”, mikäli yhtä asiaa harjoitellaan liian usein ja liikaa. Pelkkiä makauksia kannattaa harjoitella lyhyillä jäljillä, joissa makauksia on paljon. Lyhyillä jäljillä koiran voi päästää myös irti, jolloin se saa hieman vaihtelua perinteiseen jäljestämiseen. Ja jäljen päässä pitää olla aina loppupalkinto, eli sorkka.

Kiitos näistä vinkeistä. Pääsemme varmasti kokeilemaan näitä ohjeita kesäleirin koulutuksissa. Tapaamme heinäkuussa Surkeella!

KOHTI ENSIMMÄISTÄ NÄYTTELYÄ FLATIN KANSSA

Koiranäyttelyt ovat suosittu harrastus. Suomessa järjestetään vuosittain kymmeniä kaikille roduille tarkoitettuja näyttelyitä (kansainväliset, NORD-näyttelyt ja kaikkien rotujen näyttelyt), monia ryhmänäyttelyitä ja lisäksi eri roduille suunnattuja erikoisnäyttelyitä sekä epävirallisia pentunäyttelyitä.

MITEN VALMISTAUTUA JA MITÄ HARJOITELLA ENNEN KUIN ILMOITAT FLATTISI ENSIMMÄISEEN NÄYTTELYYN?

Seisottamisen harjoittelu. Seisomista voi harjoitella flatin kanssa silloin tällöin jo pienestä pitäen. Makupalan avulla voi ohjata pentua seisomaan ja hieman auttaa asettelemalla mm. takajalkoja. Pentua voi esittää kyykyssä, jos tuntuu helpommalta olla koiran tasolla. Yleisesti flatti ei ole aseteltava rotu ja myöhemmin se pitäisi saada luonnollisesti seisomaan ohjaamalla makupalalla tai niin, että koira käskyn avulla hakeutuu itse oikeaan asentoon.

Näyttelyhihnaan totuttelu ja juokseminen näyttelykehässä. Näyttelyhihnat ovat yleensä hieman ohuempia kuin arjessa käytettävät hihnat. On tyypillistä käyttää koiran väristä hihnaa, eli mustalla flatilla musta hihna ja maksanvärisellä flatilla ruskea hihna. Totuta koirasi näyttelyhihnaan ja ravilla juoksemiseen ennen näyttelyitä ja harjoittele tätä myös niin, että edellä ja takanasi voi juosta muita koiria.

Erilaiset ympäristöt. Pentua olisi hyvä totuttaa erilaisiin ympäristöihin ennen ensimmäistä varsinaista näyttelykokemusta. Kohteita voisi olla esimerkiksi erilaiset kentät, kauppakeskukset, parkkihallit, koiraharrastushallit, rappuset ja erilaiset äänet. Lisäksi on hyvä harjoitella perustotelevaisuutta (kuten kontaktia omaan ohjaajaan sekä odottamista) ja näyttelyssä vaadittavia asioita (seisominen ja liikkuminen) muiden ihmisten ja koirien läsnäollessa.

Häkissä olon harjoittelu. Näyttelypaikalla helpointa on, jos flatti osaa rauhoittua häkkiin. Häkkiin totuttelu kannattaa aloittaa jo pienestä pitäen ja alkuun sitä voi harjoitella kotona. Häkki kootaan kotiin ja pidetään häkin ovi auki, jotta pentu voi halutessaan vetäytyä häkkiin nukkumaan. Vähitellen häkissä oloa harjoitellaan myös muissa ympäristöissä. Häkki ei ole pakollinen näyttelyissä, mutta helpottaa sekä koiran että omistajan oleskelua näyttelypaikalla.

Käsittelyn harjoittelu. Näyttelykehässä koiran täytyy antaa tuomarin tutkia itseään. Tätäkin on tärkeä harjoitella etukäteen. Hampaiden näyttämistä on hyvä harjoitella ensin niin, että omistaja tutkii hampaat itse ja myöhemmin niin, että vieras ihminen tekee saman. Hampaiden näytön jälkeen flattia voi auttaa makupalan avulla suuntaamaan huomio esittäjäänsä, kun toinen ihminen tutkii koiran läpi. Tavoiteltavaa voisi olla, että ajan kanssa flatti oppisi seisomaan ainakin lyhyitä aikoja ilman, että makupaloja sisältävä käsi on koko ajan koiran kuonolla ja koiran käsittely onnistuisi ilman jatkuvaa syöttämistä.

Flatin siistiminen / trimmaaminen. Ennen näyttelyitä flatti siistitään. Erilaisiin hoitotoimenpiteisiin ja käsittelyyn totuttelu kannattaa pennun kanssa aloittaa jo varhain. Jossain vaiheessa mukaan voi ottaa myös saksiiin totuttamisen ja siistiä korvat, kaulan, tassut ja hännän. On hyvin paljon yksilöstä kiinni kuinka paljon siistittävää karvaa pentuikäisellä flatilla on. Flatti kannattaa pestä näyttelyyn ainakin silloin, jos se on likainen. Jos näyttelyitä on hyvin tiheästi, ei peseminen jokaiseen näyttelyyn ole välttämättä tarpeen.

Muista pitää harjoitukset iloisina ja lyhyinä, kun harjoittelet pennun tai nuoren flatin kanssa. Iloisuus ja heiluva häntä ovat flatin tavaramerkki niin näyttelyissä kuin muutenkin! Ei haittaa, vaikka flatti ei pysyisi näyttelyissä täsmälleen samassa asennossa koko arvostelu-aikaa. Asentoa voi korjata ja flatin voi aina ohjata makupalan tai käskyn avulla uudelleen seisomaan.

Loistavia harjoittelupaikkoja ennen osallistumista viralliseen näyttelyyn ovat match show:t sekä pentunäyttelyt, jotka ovat epävirallisia. Useilla paikkakunnilla järjestetään myös näyttelytreenejä. Matalla kynnyksellä mukaan, tekemällä ja kokemalla oppii ja harjoitus tekee mestarin!

MITÄ SITEN ODOTTAA NÄYTTELYPÄIVÄLTÄ? MITÄ TUOMARI TOIVOO ESITTÄJÄLTÄ JA ARVOSTELTAVALTA KOIRALTA?

Näyttelypäivään tulee varata aikaa. Koira voi olla kehässä vain hetken ja enimmillään rodun arvostelun ajan. Koira voi myös menestyä niin, että sen tulee osallistua päivän päätteeksi ryhmäkilpailuihin. Parhaimmillaan näyttelypaikalla voi siis kulua koko päivä. Vaikka koira ei menestyisikään, on näyttely varsin sosiaalinen tapahtuma. Siellä tapaavat rodun muita harrastajia ja voit verkostoitua rotusi muihin harrastelajeihin näyttelyiden lisäksi.

1. Totuta koirasi näyttelyhintaan ja ravilla juoksemiseen ennen näyttelyitä ja harjoittele tätä myös niin, että edellä ja takanasi voi juosta muita koiria.

2. Seisomista voi harjoitella flatin kanssa silloin tällöin jo pienestä pitäen. Makupalan avulla voi ohjata pentua seisomaan ja hieman auttaa asettelemalla mm. takajalkoja.

3. Näyttelykehässä koiran täytyy antaa tuomarin tutkia itseään. Tätäkin on tärkeä harjoitella etukäteen. Hampaiden näyttämistä on hyvä harjoitella ensin niin, että omistaja tutkii hampaat itse ja myöhemmin niin, että vieras ihminen tekee saman.

Flattikehän laidalla on useasti varsin mukava ilmapiiri ja kaikki kannustavat kaikkia. Muista sekin, että yhden näyttelyn tulos ei välttämättä kerro kaikkea. Näyttelyissä voi käydä useamminkin ja ynnätä kirjallisen arvostelut kokonaiskuvaa silmällä pitäen. Itse lähdän aina retkelle ja tapaamaan tuttuja.

Saavu paikalle ajoissa, viimeistään tuntia ennen rotusi arvostelun alkamista. Koiran lisäksi muista ottaa mukaan numerolappu, rokotustodistukset ja todistus, jossa näkyy koirasi mikrosirunumero, makupalaja, vesi ja kuppi, makuualusta / häkki sekä näyttelyhihna. Monesti näyttelyhäkki on koiran turvapaikka ja oma tila, jossa se voi viettää aikaa kehää odotellessa.

Kehät on numeroitu ja kehässä toimii tuomarin lisäksi pari kehäsihteeriä tuomarin apuna. Eräänlaista tiimityötä siis. Koirat ovat iän mukaisissa luokissa ja käyttö- ja valioluokkaan edellytetään koiralta myös tietyt tulokset, jotta niihin on mahdollista ilmoittautua. Koirat kutsutaan kehään luokittain numerojärjestyksessä.

Tuomari toivoo, että koira on helposti käsiteltävissä ja lähestyttävissä. Ensin katsotaan yleisvaikutelma luokassa ja juoksutetaan pariin otteeseen ympäri kehää. Sen jälkeen on yksilöarvostelu, eli koirat arvostellaan yksitellen ja jokainen saa kirjallisen arvioinnin, johon liitetään päivän laatupalkinto.

Tuomari tunnustelee koiran eri osiot ja tarkistaa purennan ja urokselta myöskin kivekset. Koiran tulee olla hyvässä yleiskunnossa. Arvosteluun on laskettu noin 5 min / koira. Purennan tarkastelu voi olla haastavaa, jos koiraa ei ole siihen totutettu.

Koiran liikkeitä tarkastellaan myös eri suunnista (etu-, taka- ja sivuliikkeet). Koiran liike arvostellaan ravissa. Liikuttamista kannattaa harjoitella etukäteen senkin vuoksi että omalle koiralle löytyy sopiva vauhti. Harjoittellessa myös oppii itse tuntemaan mihin tahtiin kannattaa juosta kehässä.

Rodunomaisesti kunnostettu turkki on myös plussaa. Puhdas koira on miellyttävä käsitellä kehässä. Jos itse ei hallitse trimmausta, aina voi kysyä apua kasvattajalta ja muilta rodun harrastajilta. Trimmaukselle on aina rodunomainen peruste.

Onnea kesän näyttelyihin kaikille!

KARVOJA SILMISSÄ VAI MIKÄ SIELLÄ HIERTÄÄ?

Näkö on koiran kolmanneksi tärkein aisti hajuaistin ja kuuloaistin jälkeen. Silmä on aistinelimistä kuitenkin selkeästi monimutkaisin ja näkökykyyn sekä silmän toimintaan vaikuttavat hyvin monet tekijät.

©Jarkko Pekki

Sileäkarvaisilla noutajilla, kuten muillakin koiraroduilla on paljon perinnöllisiä tai perinnölliseksi oletettuja silmänsairauksia. Sairauksien merkityksellisyys koiran elämänlaadun ja näkökyvyn kannalta vaihtelee vähäisestä sokeuttavaan ja/tai kivuliaaseen tai muuten koiran hyvinvointia merkittävästi haittaavaan ongelmaan.

ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) antaa koiranomistajille ja kasvattajille neuvoja silmänsairauksien merkityksellisyydestä koiralle ja jalostukselle. Jalostusvalinnoilla tulee pyrkiä estämään/vähentämään ainakin vakavien, näköä uhkaavien ja/tai kipua tai leikkaushoitoa/jatkuvaa lääkitystarvetta aiheuttavien sairauksien ilmenemisen. Suomen Kennelliitto sekä myös sileäkarvaisten noutajien jalostustoimikunta perustaa jalostusneuvonsa näihin ECVOn suosituksiin.

Tässä artikkelissa pureudutaan nyt tarkemmin sileäkarvaisilla noutajilla esiintyviin silmäluomien rakenteellisiin tai toiminnallisiin ongelmiin, joihin osaan vaikuttaa rodullamme oleva tyyppillinen pään ja kallon muoto.

Distichiasis/ektooppinen cilia

Distichiasis/ektooppinen cilia (Kennelliitto tallensi aiemmin yhteisellä nimikkeellä cilia aberranta) tarkoittaa ylimääräisiä ripsiä, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinen cilia). Caruncular

trichiasis tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää. Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaalien ripsien tavoin tai ne kääntyvät sisäänpäin kohti sarveiskalvoa. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia.

Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava kova ripsi eli ektooppinen cilia voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee kipuna; silmän siristelynä, silmien hankkaamisena ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Ektooppiset ciliat vaativat yleensä aina poiston joko kirurgisesti tai jäädyttämällä karvafollikkeli (kryoterapia).

Silmän sarveiskalvon pinnalla 'uivat', pehmeät distichiasisripset eivät yleensä aiheuta oireita, ellei niitä ole erityisen runsaasti. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudelleen, tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa.

Vuonna 2021 ECVO uudisti silmätarkastusohjeitaan distichiasis/ektooppinen cilia -diagnoosien osalta. Distichiasis/ektooppinen cilia -diagnooseja ei enää erotella, koska kyseessä ovat saman asian eri muodot. Jalostuskäyttöä ei suositella yksilöille, joilla on ruksattu myös kohta vakava. Löydös luokitellaan vakavaksi, jos luomen reunasta kasvavia ylimääräisiä ripsiä (distichias) on paljon ja/tai

havaitaan merkkejä niiden aiheuttamasta ärsytyksestä. Ektooppiset ciliat luokitellaan myös aina vakavaksi muutokseksi. Jalostustietojärjestelmään lausunnot tallennetaan ohjeistuksen mukaisesti. Eli jos mainintaa vakava ei ole, on kyseessä distichiasiksen lievä muoto, jolloin tätä koiraa voidaan käyttää jalostukseen kuitenkin mielellään distichiasiksesta vapaan yksilön kanssa.

Sileäkarvaisten noutajien silmätarkastuslausunnoista kuuden edellisen vuoden aikana (2018-2023) keskimäärin neljänneksellä tutkituista yksilöistä on ollut distichiasis-löydös. Suurin määrä distichiasis-diagnoseja tuli tällä aikavälillä vuonna 2018, jolloin tutkituista 203 koirasta 57 koiralla (28%) todettiin ylimääräisiä ripsiä. Onneksi suurin osa näistä tapauksista on lieviä. Jalostustietokannassa on ektooppisista cilioista vain yksittäisiä merkintöjä, mutta todellisuudessa voidaan olettaa näitä kuitenkin esiintyvän näkyvästi enemmän, koska ektooppiset ciliat joudutaan poistamaan jo nuorena ennen virallista silmätarkastusta niiden aiheuttaman kivun vuoksi.

SILMÄLUOMEN ONGELMAT

Entropion eli luomen sisäänkiertymä

Entropion on yleensä alaluomessa esiintyvä ongelma, jolloin alaluomi kiertyy sisäänpäin aiheuttaen sarveiskalvon ärtymisen luomen karvojen tai ihon osuessa silmän pintaan. Tämä oireilee kirkkaana silmävuotona. Sileäkarvaisilla noutajilla entropion voi myös liittyä liian suureen luomirakoon (makroblepharon), jolloin alaluomi rullaa sisäänpäin tyypillisesti silmän korvanpuoleisesta kulmasta. Lisäksi pään ihon runsas poimuisuus edesauttaa entropionin ilmentymistä. Pahimmillaan alaluomen sisäänkiertymä aiheuttaa sarveiskalvon haavaumia ja voimakasta kipua. Oireina on tällöin kirkkaan kyynelvuodon lisäksi silmän punoitus ja siristely sekä mahdollisesti silmän hankaaminen. Lievimmillään entropion ei aiheuta näkyviä oireita.

Ektropion / makroblepharon

Alaluomen uloskiertymä (ektropion) ja liian suuri luomirako (makroblepharon) ovat melko tavallisia löydöksiä isoilla koiraroduilla ja näitä löytyy myös sileäkarvaisilla noutajilta.

Pään suuri koko, pään löysänahkaisuus, isohko silmäkuoppa ja siihen suhteessa liian pieni silmämuna aiheuttavat epäsuhtan, jolloin silmäluomen reunat eivät enää asetu luonnollisesti silmää vasten, eivätkä luomet siten toimi normaalisti. Kuononpuoleinen kulma voi olla poikkeuksellisen avoin pitkäkuonoisilla koiraroduilla, jolloin siihen kertyy runsaasti eritteitä. Luomien sisäpintojen ja silmämunan sidekalvot ovat alttiita vedolle, pölylle ja UV säteilylle ja toistuvat sidekalvon tulehdukset ovat tyypillisiä ja silmät punoittavat. Kyyneliien leivittyminen voi olla puutteellista ja siten sarveiskalvojen pinnat voivat ahavoitua ja tulehtua.

Lieviä ektropion / makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava em.

vaivan suhteen terve yksilö. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan.

Sileäkarvaisten noutajien silmille on tyypillistä juuri tällainen laaja, taskumainen sisänurkka (ektropium), joka kerää likaa ja altistaa ärsytykselle sekä infektoille.

Rodussa tavataan myös makroblepharonia eli liian suurta luomirakoa. Rodun ongelma on silmämunan koko suhteessa luomiraon pituuteen. Tällöin silmämuna on suhteessa luomiin liian pieni, jolloin luomet eivät asetu silmämunan päälle luonnollisesti ja tiiviisti. Silmänsairauksiin erikoistunut eläinlääkäri Lotta Axelson Vetsonista kuvaa ongelmaa myös niin, että monella flatilla on todella ”korkeat poskipäät” eli silmäkuopan reuna on silmän alla selvästi edempänä kuin silmä. Silmämuna on liian syvällä silmäkuopassa, jolloin alaluomi ”kaatuu” sisään kuoppaan aiheuttaen alaluomen kiertymisen sisäänpäin (entropium). Sama rakenneongelma myös aiheuttaa sen, että alaluomet ajoittain ”leijuvat” irti silmästä. Tämä on asia, jota rodullamme voisi ottaa huomioon jalostuksessa.

Kun tarkastellaan tietoja sileäkarvaisten noutajien virallisista silmätarkastuksista vuosina 2018–2023, todettiin jonkun verran luomien ongelmia (entropium, ektropium ja makroblefaron). Näiden ongelmien esiintyvyys oli tutkimusvuodesta riippuen välillä 1,5–4% tutkituista koirista. Ektropiumia ja liian suurta luomirakoa havaittiin selkeästi enemmän kuin entropiumia.

Ylimääräiset ripset sekä luomien rakenteelliset virheet ovat yksi jalostuksessa huomioon otettava asia muiden tärkeiden asioiden ohella. Jalostuksessa on tärkeää pyrkiä vähentämään erityisesti näiden elämänlaatu alentavien vakavien ominaisuuksien esiintymistä, jotta voidaan edistää rotumme yksilöiden terveyttä ja hyvinvointia. Tämä voidaan tehdä tarkastelemalla ja arvioimalla jalostuskoiria näiden ominaisuuksien varalta ja valitsemalla yhdistelmään yksilöitä, joilla on mahdollisimman vähän luomien ja silmien rakenteellisia virheitä.

Kirjoittaja:

Eläinlääketieteen lisensiaatti, Suomen sileäkarvaiset noutajat ry jalostustoimikunnan jäsen, Laura Rajakallio, Petmobili Oy

Artikkeliin haastateltu mm.

Lotta Axelson, pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri, silmätarkastuseläinlääkäri, ECVO certified ESE, Eläinlääkäriasema Vetson

Piia Pekkola, silmänsairauksiin erikoistuva eläinlääkäri, Eläinlääkäripalvelu Piia Pekkola

Spondyloosi - pitääkö siitä olla huolissaan?

Spondyloosi on etenevä selkärangan rappeumasairaus, joka muodostaa luupiikkejä ja/tai luusiltoja selkänikamiin. Spondyloosia esiintyy sekä oireilevilla että oireettomilla koirilla ja pitkään spondyloosia pidettiin koiralle merkityksettömänä ikääntymismuutoksena. On kuitenkin todettu, että spondyloosi voi aiheuttaa eri asteisia oireita, kuten jäykkyyttä, selkäkipuja, ontumista ja jopa halvausoireita. Kuitenkin vaikea-asteinenkin spondyloosi voi joskus olla täysin oireeton.

Spondyloosia kehittyy usein normaalistikin ikääntymisen myötä, mutta sitä voidaan todeta jo nuorilla koirilla. Nuorilla koirilla spondyloosi ei kuitenkaan ole normaalia ja sitä voidaan tällöin pitää perinnöllisenä sairautena. Vaikka spondyloosi voi olla täysin oireeton, monesti se kuitenkin vaikuttaa harrastuskoiran työskentelyyn ja johtaa ennenaikaiseen eläköitymiseen.

SPONDYLOOSI JA DIFFUUSI

IDIOPAATTINEN SKELETAALINEN HYPEROSTOOSI (DISH)

Spondyloosin lisäksi koirilla voi esiintyä myös toista selkärangan uudisluumuodostusta aiheuttavaa sairautta, diffuusia idiopaattista skeletaalista hyperostoosia (DISH). Koiralla voi esiintyä samaan aikaan sekä spondyloosia että DISH:ia ja nämä kaksi voidaan myös sekoittaa keskenään. Etenkin vaikea-asteinen spondyloosi ja DISH saattavat olla vaikeat erottaa toisistaan.

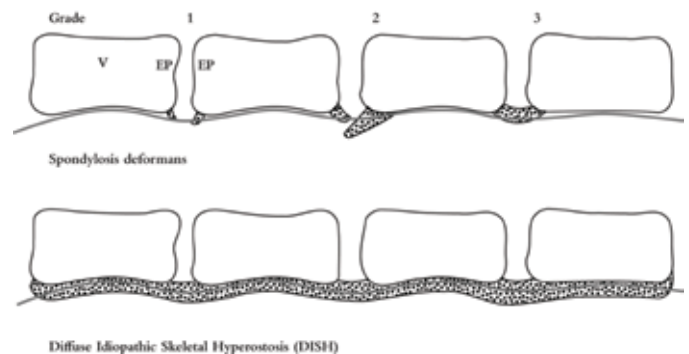
Spondyloosissa uudisluumuodostusta syntyy nikamarunkojen reuna-alueilla. Uudisluumuodostumat voivat vaihdella kooltaan pienistä piikeistä koko välilevyvälän ylittäviin siltoihin. Uudisluumuodostus voi lisäksi jatkua nikaman muihin osiin jättäen kuitenkin osan nikamarungon alapuolesta vapaaksi. Luupiikit voivat suuntautua joko alas, ylös tai sivulle ja niitä voi olla yhdessä tai useammassa kohdassa selkäranka.

Diffuusissa idiopaattisessa skeletaalisessa hyperostoosissa (DISH) uudisluumuodostusta esiintyy pehmytkudoksissa, kuten ligamenteissa ja jänteiden kiinnityskohdissa. Eniten sitä tavataan selkärangan alueella, mutta sitä voi esiintyä myös muualla kehossa. DISH:in uudisluumuodostus on aaltoileva ja yhtäjaksoinen ja sijaitsee selkärangan alapuolella. Spondyloosi ja DISH voidaan erottaa toisistaan uudisluumuodostuksen sijainnin ja laajuuden perusteella.

SYIT

Spondyloosin syitä ei täysin tunneta ja sen syntyyn vaikuttaa teorioiden mukaan useita eri tekijöitä. Tutkimuksissa on voitu todeta, että perinnöllisyydellä on osuutensa spondyloosin syntyyn ja sen kehittymistä säätelevät useat eri geenit. Spondyloosin esiintyvyydessä on eri rotujen välillä suuria eroja, mikä tukee teoriaa perinnöllisyydestä. Esimerkiksi boksereilla spondyloosi on todettu selkeästi perinnölliseksi sairaudeksi.

Myös biomekaanisten tekijöiden uskotaan vaikuttavan spondyloosin kehittymiseen. Selkärangan eri osissa nikamiin kohdistuu hyvin erilaisia voimia. Luupiikkimuodostusta on havaittu eniten niissä rangan osissa, missä liikkuvuus on suurinta ja kuormitusvoimat suurimmat. Esimerkkinä tästä lanne-ristiluu -alue (lumbosakraalialue), jossa mekaaninen rasitus on huomattavaa. Selkärangan erilaiset voimat vaikuttavat myös siihen, mihin suuntaan luupiikit muodostuvat. Selkärangan yliikkuvuuden (instabiliteetin) on myös havaittu olevan yhteydessä spondyloosiin. Näiden tekijöiden lisäksi ainakin selkärangan nivelsiteiden liiallinen rasitus ja verenkierron heikkeneminen on tutkimuksissa todettu olevan yhteydessä spondyloosin kehittymiseen.

Spondyloosi ja DISH voidaan erottaa toisistaan uudisluumuodostuksen sijainnin ja laajuuden perusteella. (Kranenburg yms. 2011)

Spondyloosia voi kehittyä myös välilevyrappeuman, luksaatioiden, murtumien ja tulehdusten seurauksena. Myös erilaiset aineenvaihdunnalliset, hormonaaliset, geneettiset sekä ympäristötekijät voivat altistaa uudisluumuodostukselle. Spondyloosimuutos voi liittyä myös esimerkiksi degeneratiiviseen lumbosakraalisten osiin tai välilevyrappeumaan. Toisaalta laaja spondyloosi tai DISH voivat myös johtaa välilevyrappeumaan, koska ne aiheuttavat suurempaa biomekaanista rasitusta viereisiin nikamasegmentteihin.

ESIINTYVYYS

Spondyloosin esiintyvyys roduittain vaihtelee ja spondyloosia on todettu esiintyvän enemmän isoilla roduilla sekä työskentelevillä koirilla. Tutkimusten perusteella bokseri on kärjessä spondyloosin esiintyvyydessä. Muita rotuja enemmän spondyloosia on todettu lisäksi sileäkarvaisilla noutajilla, saksanpaimenkoirilla, labradorinoutajilla, airedalenterriereillä sekä cockerspanieleilla.

Kranenburg yms. tutkivat vuonna 2011 spondyloosin ja DISH:in esiintymistä 2041 puhdasrotuisella koiralla suhteessa ikään, sukupuoleen ja rotuun. Tutkimuksen koirat edustivat 33 eri rotua. Spondyloosin esiintyvyydeksi saatiin koko aineistossa 18,0% ja DISH:in 3,8%. Eniten spondyloosia esiintyi boksereilla (55,1%), toiseksi eniten sileäkarvaisilla noutajilla (36,1%) ja kolmanneksi eniten saksanpaimenkoirilla (33,6%). Lisäksi näiden kolmen rodun todettiin rotuna olevan altistava tekijä sekä spondyloosille että DISH:ille. Myös DISH:ia esiintyi aineistossa toiseksi eniten sileäkarvaisilla noutajilla (13,1%).

Aineiston koirista, joilla oli spondyloosi, todettiin 14 prosentilla myös DISH. Koirista, joilla todettiin DISH, jopa 67,9 prosentilla oli myös spondyloosi. Muutosten esiintyminen lisääntyi iän myötä, samoin sairauden vakavuusaste. Tutkimuksessa DISH:ia ei esiintynyt lainkaan pienemmillä roduilla ja keskikokoinen villakoira oli ainoa rotu, jolla ei esiintynyt lainkaan spondyloosia.

Suomalaisilla belgianpaimenkoirilla (malinois) tehdyssä tutkimuksessa (2016) spondyloosin esiintyvyydeksi tutkitussa aineistossa saatiin 29 %. Tutkimukseen osallistui yhteensä 307 koiraa ja koirien ikä vaihteli 1–12 vuoden välillä. Spondyloosimuutoksia esiintyi kaikissa ikäryhmissä, mutta esiintyvyys kasvoi iän myötä.

Tanskassa alettiin 1990-luvulla kiinnittää huomiota lonkkakuvausten yhteydessä löytyviin spondyloositapauksiin nuorilla sileäkarvaisilla noutajilla. Tämän johdosta tehtiinkin tutkimus, johon osallistui 28 vuosina 2004–2006 syntyneitä sileäkarvaista noutajaa, joilla ei ollut spondyloosiin viittaavia oireita. Koirat olivat iältään 23–49 kuukautta ja edustivat molempia sukupuolia. Tutkimuksessa paljastui, että 57 prosentilla tutkituista koirista oli spondyloosimuutoksia. Spondyloosimuutokset jaoteltiin lieviin, kohtalaisiin ja vakaviin. Suurin osa (63 %) esille tulleista muutoksista luokiteltiin lieviksi. Kohtalaisia muutoksia oli 31 prosentilla ja vakavia 6 prosentilla. Tutkimuksessa selvitettiin myös luusiltojen lukumäärää ja jakautumista selkärangassa sekä sijaintia nikamassa. Eniten luupiikkejä havaittiin rintarangan keskivaiheilla sekä lannerangan loppuosassa ja lanneristiluuliitoksen alueella. Luupiikkejä löydettiin koirilla yhdestä kuuteen kappaletta. Spondyloosin esiintyvyydessä tai sen vakavuusasteesta ei havaittu tilastollisesti merkitsevää eroa iän, sukupuolen tai painon suhteen.

Boksereilla spondyloosia on seulottu vuodesta 1999 ja tämä on tutkimusten valossa myös tuottanut tulosta. Vuosien 2000 ja 2013 välillä puhtaisten (SP0) lausuntojen määrä oli tutkimuksissa noussut 35 prosentista 65 prosenttiin. Tämän perusteella määrätietoisella jalostustyöllä spondyloosin esiintymiseen voidaan vaikuttaa.

OIREET JA HOITO

Spondyloosi voi olla koiralle täysin oireeton eivätkä röntgenlöydökset kerro koiran oireista. Työkoirilla spondyloosin aiheuttaman selkärangan alentuneen liikkuvuuden on todettu vähentävän aktiivisuutta. Laajemmat spondyloosimuutokset aiheuttavat siis selän jäykistymistä ja alentunutta liikkuvuutta nikamatasolla. Sijainnista riippuen muodostuneet luupiikit voivat myös painaa hermojuuria aiheuttaen kipua, puutumista ja halvausoireita. Oireilu voi näkyä kaiken kaikkiaan kipukäyttäytymisenä, ontumisena sekä muutoksina koiran liikkeissä.

Spondyloosi voi johtaa myös eutanasiaan. KoiraNet-jalostustietojärjestelmän tietojen perusteella spondyloosi on kuolinsyynä 24 flatilla. Lisäksi kolmella koiralla kuolinsyynä on merkitty jokin muu selkäsairaus, mutta tarkentavissa kommentteissa syynä on spondyloosi. Koirilla, joilla kuolinsyynä on jalostustietojärjestelmässä spondyloosi, keskimääräinen elinikä on ollut hieman yli 8 vuotta. Nuorimmat spondyloosin vuoksi lopetetut koirat ovat kuitenkin olleet alle kolmevuotiaita.

Spondyloosiin ei ole parantavaa hoitoa. Hoito perustuu oireiden lievittämiseen esimerkiksi kipulääkityksellä ja fysioterapian keinoin. Painonhallinta sekä sopiva liikunta ja lepo ovat myös tärkeässä osassa oireiden hallinnassa.

Spondyloosi diagnosoidaan röntgentutkimuksella. Tarkempia tutkimuksia oireilevalle koiralle voidaan tehdä myös CT- tai MRI-kuvausella. Virallista selkäkuvausta ajatellen suositeltava kuvausikä on 2 vuotta, jolloin ikääntymismuutoksia ei vielä ole, mutta perinnölliset muutokset ovat ehtineet kehittyä. Eri-ikäisten koirien lausuntoja on vaikea verrata, koska ikääntymismuutosten osuutta on hankala arvioida. Koska muutoksia esiintyy paljon myös alle keski-ikäisillä koirilla, ei voida puhua vain ikääntymiseen liittyvästä muutoksesta.

Belgianpaimenkoirilla tehdyssä tutkimuksessa on myös todettu, että pienetkin muutokset nuorilla (alle 2v.) koirilla voivat viitata

Spondyloosin arvosteluasteikko (1.6.2013 alkaen):

SP0	Puhdas	Ei muutoksia
SP1	Lievä	Todetaan < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saarekke korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP2	Selkeä	Todetaan silloittuma (täysi tai vajaa) korkeintaan 2 nikamavälissä ja/tai suuria saarekkeita korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP3	Keskivaikea	Todetaan silloittumia (täysiä tai vajaita) ja/tai suuria saarekkeita 3–7 nikamavälissä.
SP4	Vaikea	Edellisiä vakavammat muutokset

Lausunnossa otetaan huomioon kaikki rintanikamat (1–13) sekä lanneranikamat (1–7) ja ristiluu. Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 5 ikävuoteen saakka. Tämän jälkeen arvostelussa otetaan huomioon koiran ikä siten, että 5–7 vuotiaalla koiralla jätetään huomioimatta yksi silloittuma ja 8-vuotiaalla tai vanhemmalla koiralla jätetään huomioimatta kaksi silloittumaa. Kuitenkin jos vanhallakin koiralla on silloittumaa, ei se voi saada SP0 lausuntoa. Lähde: Suomen Kennelliiton internetsivut www.kennelliitto.fi

vakavampiin spondyloosimuutoksiin tulevaisuudessa. Nuorempien koirien selvien spondyloosimuutosten eteneminen vuoden aikana oli myös nopeaa. Toisaalta taas lievät spondyloosimuutokset keski-ikäisillä koirilla olivat pääosin hitaasti tai vain vähän eteneviä. Tuloksista voitiin myös todeta, ettei alle 2-vuotiaan koiran spondyloosittomuus ole tae tulevaisuuden terveydestä.

Spondyloosi on etenevä sairaus, joten puhdas selkä tai lievät muutokset vanhemmalla koiralla voi olla jalostuksellisesti merkittävä löydös. Jalostuskäytössä voidaankin suosia vanhoista koirista niitä, joilla on vain vähäisiä spondyloosimuutoksia. [Suomen sileäkarvaiset noutajat ry tukee sileäkarvaisten noutajien selän virallista spondyloositutkimusta. Katso ohjeet seuraavalta sivulta.](#)

1. Analysis of 2006 Survey of the Health of British Flatcoated Retrievers.
2. Braund K.G. 2003. Degenerative and Compressive Structural Disorders. In: Clinical Neurology in Small Animals – Localization, Diagnosis and Treatment, Braund K.G. (Ed.). Internal Veterinary Service (www.ivas.org), Ithaca, New York, USA
3. Carnier P, Gallo L., Sturaro E., Piccini P. & Bittante G. 2004. Prevalence of spondylosis deformans and estimates of genetic parameters for the degree of osteophytes development in Italian Boxer dogs. Journal of Animal Science 2004. 82:85–92.
4. Holst P. 2008. Spondylosis Deformans in Young Flat Coated Retrievers – prevalence and radiographic appearance. Faculty of Life Sciences. University of Copenhagen.
5. Junkala J. 2004. Yhteenveto terveystieteistä. Flattiviesti 4/2004.
6. Kranenburg HC., Voorhout G., Grinwis GCM, Hazelwinkel HAW, Meij BP. Diffuse idiopathic skeletal hyperostosis (DIS) and spondylosis deformans in purebred dogs: A retrospective radiographic study. Vet J 2011, 190:84–90.
7. Kranenburg HC, Hazewinkel HAW, Meij BP. Naturally Occurring Spinal Hyperostosis in Dogs as a Model for Human Spinal Disorders. ILAR Journal 2014, 55(1):150–63.
8. Luttinen-Aho E. 2016. Spondyloosi suomalaisilla belgianpaimenkoira malinoisilla. Lisensiaatin tutkielma, Eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.
9. Morgan J.P. & Biery D.N. 1985. Spondylosis Deformans. In: Textbook of Small Animal Orthopaedics, Newton C.D. & Nunamaker D.M. (Eds). International Veterinary Information Service (www.ivas.org), Ithaca New York, USA.
10. Mäki K. & Mujunen S. 2018. Koiranjalostus – perinnöllisyyden ja jalostuksen perusteet.
11. Padgett G.A. 1998. Control of canine genetic diseases.
12. Saikku-Bäckström A. 2015. Spondyloosi. www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/perinnolliset

Spondyloosikuvaustuki

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry tukee sileäkarvaisten noutajien selän virallista spondyloosi-tutkimusta. Tukea saadakseen koiran omistajan tulee olla rotujärjestön jäsen.

Ennen tuen maksamista tutkimustulos tulee olla julkaistu Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä. Koiran tulee kuvaushetkellä olla vähintään 2-vuotias (24 kk) ja korkeintaan 6-vuotias (72 kk).

TUTKIMUS ON TEHTÄVÄ SUOMEN KENNELLIITON VAATIMAN TUTKIMUSPROTOKOLLAN MUKAISESTI

- röntgentutkimus on tehty laillistetun eläinlääkärin valvonnassa
- tutkimuksessa on otettu ohjeen mukainen, riittävä määrä laadukkaita kuvia
- koiran tulee olla tunnistusmerkitty ja tunnistusmerkintä tulee tarkistaa tutkimuksen yhteydessä
 - koira on rauhoitettava tutkimusta varten
- tutkimuksessa on käytettävä Suomen Kennelliiton virallista röntgenlähetettä
 - tutkittavan koiran ikä tulee olla vähintään 24 kk
- kuvat on lähetettävä Suomen Kennelliittoon lausumista varten

Tukea maksetaan 24.10.2020–31.12.2024 välisellä ajalla tehdyistä tutkimuksista.

Tuen suuruus on 75€/koira (14.1.2024 jälkeen toimitettuihin hakemuksiin).

Tukea haetaan www.flatti.net/jalostus/spondyloosikuvaustuki -sivulta löytyvällä lomakkeella.

Tuen määrä on enintään 2000 euroa. Verottajan ohjeen (8/2023) mukaisesti tuesta pidetään ennakkovero. Tulemme pyytämään kopion maksun saajan verokortista, kun tuki on myönnetty.

SUOMEN SILEÄKARVAISET
NOUTAJAT RY:N

PENTUVÄLITYS

* HANNA HUJANEN 040 578 9523 *

* SANNA LAHTINEN 040 731 0831 *

Ota rohkeasti yhteyttä: pentu@flatti.net, tai tule nykyiseen hihasta kokeissa ja tapahtumissa, jos jotakin kysyttävää tulee mieleen. Pentuvälityksen sivuilta, osoitteesta: www.flatti.net/pentuvälitys löytyy kasvattajalistaus, ohjeet kasvattajille pentueiden ilmoittamiseen pentuvälitykseen ja listat suunnitteilla olevista sekä astutetuista ja syntyneistä pentueista. Sivulta löydät ohjeita myös flattipennun ostajalle.

©Tytti Kolkka

TARVIKEMYNTI

©Juho Pajari

Tarvikemyynnistä
kaikkea kivaa
harrastuksiin!
Koko valikoiman
löydät osoitteesta:
www.flatti.net.
Muista tilata pentu-
paketit ajoissa!
flatti-infot tarvike-
myynnistä 10 €/kpl.

Kasvattaja!
Tilaa flatti-infot
[kasvattajaetu-](#)
[hintaan 5 €/kpl.](#)
Ota yhteyttä
jäsenihteeriin,
jasenasiat@flatti.net.

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2023

Vuonna 2023 rekisteröitiin kaikkiaan 28 pentuetta (31 v.2022), joissa oli yhteensä 218 pentua (222 v.2022). Kahta urosta käytettiin kumpaakin kahdessa yhdistelmässä. Kuudessa pentueessa käytettiin ulkomaista urosta, joista viisi oli Ruotsista ja yksi Norjasta.

Rekisteröidyistä pentueista 15 (53 %) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Vastaava osuus vuonna 2021 oli 58 %. Niissä pentueissa (7 pentuetta), joissa vaatimukset eivät täyttyneet, oli syynä joko rodunomaisen koetuloksen puuttuminen toiselta vanhemmalta, puuttuva tai alhainen näyttelytulos tai liian korkea sukusiitoskerroin. Kuuden pentueen osalta ei ollut tehty jalostustiedustelua.

Uusia tuonteja vuonna 2023 rekisteröitiin kaikkiaan 16 kappaletta (edellisvuonna 18). Tuontimaat olivat Ruotsi (13) sekä Norja, Puola ja Iso-Britannia, joista kustakin tuotiin 1 koira. Vuonna 2023 ei ilmoitettu vientejä.

Jalostustoimikunta käsitteli vuoden 2023 aikana 35 tiedustelua, joista 20 (57%) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Tässä luvussa on mukana myös toimikunnan antamat uroshdotukset. Vaatimukset jäivät täyttymättä pääasiassa puuttuvan koetuloksen vuoksi; myös alhainen näyttelytulos tai terveystutkimustulos olivat syinä.

*** täyttää jalostustyöohjeen vaatimukset
ei tiedustelua

SYNT. 19.11.2023 BLACKPEPOON

Isä FI39953/19 Allikon Kyntölintu

Emä FI27694/21 Blackpepon Purple Tribe

FI52991/23 Uros Blackpepon Purple Bug

FI52992/23 Uros Blackpepon Purple Day

FI52993/23 Uros Blackpepon Purple Fly

FI52994/23 Uros Blackpepon Purple Fog

FI52995/23 Uros Blackpepon Purple Ice

FI52996/23 Uros Blackpepon Purple Mud

FI52997/23 Uros Blackpepon Purple Spy

FI52998/23 Uros Blackpepon Purple Van

FI52999/23 Narttu Blackpepon Purple Bird

FI53000/23 Narttu Blackpepon Purple Loop

FI53001/23 Narttu Blackpepon Purple Paint

FI53002/23 Narttu Blackpepon Purple Rain

SYNT. 28.10.2023 HARVAHAMPAAN ***

Isä SE13195/2017 Almanza Matchless Masterpiece

Emä FI15844/20 Harvahampaan Sensation Of Success

FI51932/23 Uros Harvahampaan Velvet Like Magic

FI51930/23 Uros Harvahampaan Velvet Of The Night

FI51935/23 Uros Harvahampaan Velvet Takes My Breath Away

FI51934/23 Uros Harvahampaan Victim Of The Velvet

FI51933/23 Uros Harvahampaan Victory Of The Velvet

FI51931/23 Uros Harvahampaan Vote For The Velvet

FI51938/23 Narttu Harvahampaan Velvet Flower

FI51937/23 Narttu Harvahampaan Velvet Rose

FI51936/23 Narttu Harvahampaan Velvet Touch

SYNT. 5.10.2023 HEILURIHÄNNÄN ***

Isä FI49039/23 Calzeat Uptown Funk

Emä FI52206/18 Heilurihännän Country Sparkles

FI50590/23 Uros Heilurihännän In The Nick Of Time

FI50589/23 Uros Heilurihännän Lifetime Of Happiness

FI50593/23 Uros Heilurihännän Only Time Will Tell

FI50591/23 Uros Heilurihännän Perfect Timing

FI50587/23 Uros Heilurihännän Quality Is Timeless

FI50588/23 Uros Heilurihännän Time Is An Illusion

FI50592/23 Uros Heilurihännän Time Traveller

FI50594/23 Narttu Heilurihännän Ahead Of Her Time

FI50595/23 Narttu Heilurihännän Time To Be Awesome

FI50596/23 Narttu Heilurihännän Time To Shine

SYNT. 26.9.2023 HEILURIHÄNNÄN ***

Isä FI49039/23 Calzeat Uptown Funk

Emä FI50990/16 Heilurihännän Autumn Myth

FI49226/23 Uros Heilurihännän A Light In The Black

FI49227/23 Uros Heilurihännän Man On The Silver Mountain

FI49228/23 Uros Heilurihännän Run With The Wolf

FI49229/23 Uros Heilurihännän The Temple Of The King

FI49230/23 Narttu Heilurihännän Catch The Rainbow

FI49231/23 Narttu Heilurihännän Eyes Of The World

FI49232/23 Narttu Heilurihännän I Surrender

FI49233/23 Narttu Heilurihännän Lady Of The Lake

SYNT. 25.8.2023 LEEWAY'S ***

Isä FI41011/21 Dantaran May The Force Be With You

Emä FI51977/18 Almanza White Wedding

FI44764/23 Uros Leeway's Mr Benjamin Bunny

FI44762/23 Uros Leeway's Mr Jeremy Fisher

FI44765/23 Uros Leeway's Mr John Joiner

FI44766/23 Uros Leeway's Mr Samuel Whiskers

FI44768/23 Uros Leeway's Mr Squirrel Nutkin

FI44763/23 Uros Leeway's Mr Timmy Tiptoes

FI44767/23 Uros Leeway's Mr Tom Kitten

FI44770/23 Narttu Leeway's Mrs Tiggy-Winkle

FI44769/23 Narttu Leeway's Mrs Tittlemouse

SYNT. 15.8.2023 MAJAKKASAAREN

Isä FI40424/19 Majakkasaaren Erävoitto

Emä FI14745/19 Majakkasaaren Chic Pihlaja

FI42653/23 Uros Majakkasaaren Qn Lämmin Hehku

FI42654/23 Uros Majakkasaaren Qn Lämmin Hohde

FI42652/23 Uros Majakkasaaren Qn Lämmin Leimu

FI42655/23 Uros Majakkasaaren Qn Lämmin Loiste

FI42651/23 Uros Majakkasaaren Qn Tumma Hämy

FI42650/23 Uros Majakkasaaren Qn Tumma Varjo

FI42659/23 Narttu Majakkasaaren Qn Kirkas Tähti

FI42658/23 Narttu Majakkasaaren Qn Kirkas Valo

FI42657/23 Narttu Majakkasaaren Qn Kirkas Väläys

FI42656/23 Narttu Majakkasaaren Qn Lämmin Säde

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2023

SYNT. 10.8.2023 SKÖNHETS

Isä FI24622/20 Huntstars Wind Of Change
 Emä FI22417/19 Skönhets Prinsessa Esmeralda
 FI43472/23 Uros Skönhets Harmoni Kronos
 FI43470/23 Uros Skönhets Harmoni Okeanos
 FI43471/23 Uros Skönhets Harmoni Uranos
 FI43476/23 Narttu Skönhets Harmoni Foibe
 FI43473/23 Narttu Skönhets Harmoni Gaia
 FI43474/23 Narttu Skönhets Harmoni Hemera
 FI43475/23 Narttu Skönhets Harmoni Tethys
 FI43477/23 Narttu Skönhets Harmoni Themis

SYNT. 29.7.2023 MAJAKKASAAREN

Isä FI18388/19 Majakkasaaren De-Ka-Pteeni
 Emä FI41385/18 Majakkasaaren Lempeä Tutti Frutti
 FI40704/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Taavi
 FI40709/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Taneli
 FI40705/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Tauno
 FI40706/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Teuvo
 FI40703/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Toivo
 FI40708/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Touko
 FI40707/23 Uros Majakkasaaren Nokkela Tuomas
 FI40700/23 Narttu Majakkasaaren Nokkela Taimi
 FI40701/23 Narttu Majakkasaaren Nokkela Tilda
 FI40702/23 Narttu Majakkasaaren Nokkela Tuomi
 FI40699/23 Narttu Majakkasaaren Nokkela Tyyne

SYNT. 3.7.2023 OAK ISLAY

Isä FI24928/18 Dantaran Famous In A Small Town
 Emä FI52705/21 Cute Calorie Of Beskyd Hill
 FI39690/23 Uros Oak Islay Rolling In The Deep
 FI39689/23 Uros Oak Islay Water And A Flame
 FI39688/23 Uros Oak Islay Water Under The Bridge
 FI39685/23 Narttu Oak Islay Million Years Ago
 FI39686/23 Narttu Oak Islay Set Fire To The Rain
 FI39687/23 Narttu Oak Islay Someone Like You
 FI39684/23 Narttu Oak Islay Sweetest Devotion

SYNT. 26.6.2023 MAJAKKASAAREN

Isä FI40425/19 Majakkasaaren Erätaito
 Emä FI14744/19 Majakkasaaren Chic Paju
 FI36073/23 Uros Majakkasaaren Pikku Kultaharkko
 FI36072/23 Uros Majakkasaaren Pikku Kultakimpale
 FI36074/23 Uros Majakkasaaren Pikku Kuparisepä
 FI36068/23 Uros Majakkasaaren Pikku Nokikorva
 FI36066/23 Uros Majakkasaaren Pikku Nokikuono
 FI36067/23 Uros Majakkasaaren Pikku Nokipoika
 FI36071/23 Narttu Majakkasaaren Pikku Kultahippu
 FI36077/23 Narttu Majakkasaaren Pikku Kuparilanka
 FI36075/23 Narttu Majakkasaaren Pikku Kuparilantti
 FI36076/23 Narttu Majakkasaaren Pikku Kuparipenni
 FI36069/23 Narttu Majakkasaaren Pikku Nokinenä
 FI36070/23 Narttu Majakkasaaren Pikku Nokitassu

SYNT. 18.6.2023 RADAMSA

Isä FI40117/14 Salasana Takoda
 Emä FI45774/15 Salasana Bitter And Twisted
 FI37622/23 Narttu Radamsa Blossom
 FI37623/23 Narttu Radamsa Bubbles
 FI37624/23 Narttu Radamsa Buttercup

SYNT. 2.6.2023 BUUMIN ***

Isä FI44058/14 Black Mica's Less Is More
 Emä FI52024/16 Buumin Katujen Kuningatar
 FI34163/23 Uros Buumin Palavaa Vettä
 FI34167/23 Uros Buumin Pauhaava Sydän
 FI34165/23 Narttu Buumin Pilke Silmäkulmassa
 FI34164/23 Narttu Buumin Poikkeus Sääntöön
 FI34166/23 Narttu Buumin Puuttuva Palanen

SYNT. 20.5.2023 CELTAIR

Isä FI38697/15 Celtair All About Us
 Emä FI25232/20 Celtair I'm Just A Fox
 FI32131/23 Uros Celtair Jackpot Fox
 FI32132/23 Uros Celtair Joker Fox
 FI32133/23 Uros Celtair Jungle Fox
 FI32134/23 Narttu Celtair Join The Fox Club
 FI32135/23 Narttu Celtair Jump With The Fox
 FI32136/23 Narttu Celtair Just Because It's A Fox
 FI32137/23 Narttu Celtair Just The Fox You Are

SYNT. 10.5.2023 MEI DAN

Isä SE24340/2019 Caci's Born To Be Mr Perfect
 Emä FI56273/20 Mei Dan Francesca Caccini
 FI36619/23 Narttu Mei Dan Cleopatra

SYNT. 21.4.2023 HARAPAKAN ***

Isä FI49663/14 Straight Flush Galliano Hot Shot
 Emä FI18897/19 Taka-Tapiolan Saana
 FI28122/23 Uros Harapakan Tahtojen Taisto
 FI28121/23 Uros Harapakan Taivaan Tuhto
 FI28119/23 Uros Harapakan Tarujen Thor
 FI28120/23 Uros Harapakan Tuulen Touho
 FI28123/23 Narttu Harapakan Toiveiden Taru
 FI28125/23 Narttu Harapakan Tulen Taika
 FI28124/23 Narttu Harapakan Tunturin Tuuli

SYNT. 19.4.2023 NOBLEMATE ***

Isä FI52025/16 Buumin Kuka Muu Muka
 Emä FI16992/19 NobleMate Snowflake
 FI27059/23 Uros NobleMate Spring Field
 FI27058/23 Uros NobleMate Spring Sun
 FI27055/23 Narttu NobleMate Spring Haze
 FI27054/23 Narttu NobleMate Spring Scent
 FI27057/23 Narttu NobleMate Spring Willow
 FI27056/23 Narttu NobleMate Spring Xperiments

SYNT. 18.4.2023 NINJATÄHDEN ***

Isä FI23337/19 Kevätniityn Country Field
 Emä FI53168/18 Ninjätähden Homemade Happiness
 FI27688/23 Uros Ninjätähden Field Of Blackbirds
 FI27690/23 Uros Ninjätähden Field Of Cloverleaves
 FI27687/23 Uros Ninjätähden Field Of Dragonflies
 FI27691/23 Uros Ninjätähden Field Of Ice And Fire
 FI27689/23 Uros Ninjätähden Field Of Stardust
 FI27684/23 Narttu Ninjätähden Field Of Bluebells
 FI27683/23 Narttu Ninjätähden Field Of Morning Mist
 FI27686/23 Narttu Ninjätähden Field Of Seashells
 FI27685/23 Narttu Ninjätähden Field Of Wildflowers

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2023

SYNT. 16.4.2023 DANTARAN ***

Isä NO38026/17 Simon Says Honey I'm Home
 Emä FI50222/18 Dantaran Guide To Your Heart
 FI25788/23 Uros Dantaran Home Run
 FI25786/23 Uros Dantaran Homebred Hero
 FI25785/23 Uros Dantaran Homemade Hunter
 FI25787/23 Uros Dantaran Hometown Boy
 FI25795/23 Narttu Dantaran Baby Come Home
 FI25793/23 Narttu Dantaran Home Sweet Home
 FI25789/23 Narttu Dantaran Homecoming Queen
 FI25791/23 Narttu Dantaran Homemade Honey
 FI25792/23 Narttu Dantaran Homepage Princess
 FI25794/23 Narttu Dantaran Mama I'm Home
 FI25790/23 Narttu Dantaran Take Me Home

SYNT. 15.4.2023 MORRINI

Isä FI43820/17 Flatts More Charming
 Emä FI37680/18 Morrini Claire W
 FI27377/23 Uros Morrini Adirondak
 FI27378/23 Uros Morrini Akaiishi
 FI27376/23 Uros Morrini Chimborazo
 FI27374/23 Uros Morrini Karakorum
 FI27375/23 Uros Morrini Zaskar
 FI27368/23 Narttu Morrini Bugaboos
 FI27371/23 Narttu Morrini Dolomite
 FI27369/23 Narttu Morrini Huascaran
 FI27373/23 Narttu Morrini Maloti
 FI27372/23 Narttu Morrini Navarra
 FI27370/23 Narttu Morrini Valbella

SYNT. 14.4.2023 BUUMIN ***

Isä FI31169/16 Sniffens Hallaukko
 Emä FI37962/20 Rusty Rebel's Who's That Girl
 FI26567/23 Uros Buumin Olipa Kerran
 FI26569/23 Uros Buumin Oman Tien Kulkija
 FI26568/23 Uros Buumin Omituinen Otus
 FI26565/23 Uros Buumin Onnen Kerjäläinen
 FI26566/23 Uros Buumin Onnenkantamoinen
 FI26561/23 Uros Buumin Oskari Olematon
 FI26564/23 Narttu Buumin Onnen Sirpale
 FI26562/23 Narttu Buumin Oodi Ilolle
 FI26563/23 Narttu Buumin Ostarin Helmi

SYNT. 12.4.2023 FINNFLATS ***

Isä FI52201/18 Heilurihämmän Country Dazzler
 Emä FI17813/18 Finnflats Lugia
 FI25195/23 Uros Finnflats Qadrature
 FI25196/23 Uros Finnflats Qasimodo
 FI25197/23 Narttu Finnflats Qerkeikka
 FI25198/23 Narttu Finnflats Qrvikas
 FI25199/23 Narttu Finnflats Qtoja
 FI25200/23 Narttu Finnflats Quidditch
 FI25201/23 Narttu Finnflats Qutamo
 FI25202/23 Narttu Finnflats Qutar

SYNT. 7.4.2023 KORVEN AKAN

Isä FI27926/19 Korven Akan Kirmulintu
 Emä FI48860/20 Coatfloats Amorosa
 FI25835/23 Uros Korven Akan Jahtihaukka
 FI25834/23 Uros Korven Akan Kalliohaukka
 FI25836/23 Uros Korven Akan Poutahaukka
 FI25833/23 Narttu Korven Akan Piilihaukka

SYNT. 29.3.2023 MAJAKKASAAREN ***

Isä FI41299/18 Dakotaspirit Erase Replace
 Emä FI40430/19 Majakkasaaren Erätuuli
 FI22808/23 Uros Majakkasaaren Onnen Aarre
 FI22805/23 Uros Majakkasaaren Onnen Apila
 FI22807/23 Uros Majakkasaaren Onnen Arpa
 FI22806/23 Uros Majakkasaaren Onnen Kämpälä
 FI22804/23 Narttu Majakkasaaren Onnen Kirppu
 FI22803/23 Narttu Majakkasaaren Onnen Säde

SYNT. 11.3.2023 MEI DAN

Isä SE50064/2020 Caci's Fifty Shades Of October
 Emä FI31617/20 Mei Dan Costa Rica
 FI21943/23 Uros Mei Dan Aioli
 FI21949/23 Uros Mei Dan Ajar
 FI21945/23 Uros Mei Dan Bearnaise
 FI21948/23 Uros Mei Dan Bechamel
 FI21942/23 Uros Mei Dan Guacamole
 FI21944/23 Uros Mei Dan Ranch
 FI21951/23 Uros Mei Dan Remoulade
 FI21947/23 Narttu Mei Dan Salsa
 FI21950/23 Narttu Mei Dan Sriracha
 FI21946/23 Narttu Mei Dan Tzatziki

SYNT. 26.2.2023 MEI DAN

Isä SE51605/2019 Caci's Proud As A Pine
 Emä FI32865/19 Mei Dan CatFish
 FI20717/23 Uros Mei Dan Mänd
 FI20716/23 Narttu Mei Dan Kadakas
 FI20718/23 Narttu Mei Dan Kask
 FI20715/23 Narttu Mei Dan Kuusk

SYNT. 15.2.2023 MARJONETEN ***

Isä FI19503/19 Huntstars Designed To Conquer
 Emä FI29379/18 Fowl Reed's Unique Passion
 FI19537/23 Uros Marjoneten Lojaali Ystävä
 FI19542/23 Uros Marjoneten Metsän Ystävä
 FI19538/23 Uros Marjoneten Uskollinen Ystävä
 FI19540/23 Uros Marjoneten Ystävä Kallis
 FI19541/23 Narttu Marjoneten Uniikki Ystävä
 FI19539/23 Narttu Marjoneten Yllättävä Ystävä

SYNT. 10.2.2023 PALOKALLION ***

Isä SE25702/2018 Swidjan's Perfect Fit
 Emä FI16832/18 Palokallion Valhalla
 FI18303/23 Uros Palokallion Elohoopa
 FI18304/23 Uros Palokallion Elosalama
 FI18305/23 Uros Palokallion Elovalkea
 FI18306/23 Narttu Palokallion Elovena

SYNT. 3.1.2023 MYRSKYLINNUN ***

Isä FI38697/15 Celtair All About Us
 Emä FI29649/21 Black Mica's Pure Passion
 FI13949/23 Uros Myrskylinnun Agent Jones
 FI13946/23 Uros Myrskylinnun Crimson Elite
 FI13950/23 Uros Myrskylinnun Green Arrow
 FI13951/23 Uros Myrskylinnun Squad Leader
 FI13947/23 Uros Myrskylinnun Street Striker
 FI13948/23 Uros Myrskylinnun Toxic Tagger
 FI13945/23 Narttu Myrskylinnun Arctic Adeline
 FI13941/23 Narttu Myrskylinnun Brite Bomber
 FI13944/23 Narttu Myrskylinnun Diamond Diva
 FI13943/23 Narttu Myrskylinnun Rapsallion
 FI13942/23 Narttu Myrskylinnun Surf Witch

TERVEYSKYSELY 2024

Jalostustoimikunta on päättänyt luopua omasta terveystieteestä ja keskittää tiedonkeruun Suomen Kennelliiton tarjoamiin palveluihin: terveystieteeseen, virallisten terveystarkastustulosten kirjaukseen sekä kuolinsyyn ilmoituksiin. Tämän ansiosta saamme jatkossa määrällistä ja -muotoista ja siten aikaisempiin tietoihin verrattavaa tietoa.

Kennelliitto kirjaa jalostustietojärjestelmään virallisten terveystarkastusten tulokset, kuten esim. lonkka- ja selkävauriot, silmätarkastukset ja polvitutkimukset. Myös urosten kiveslausunto kirjataan näyttelykäynnin perusteella.

Kuolinsyyn voi koiran omistaja itse kirjata jalostustietojärjestelmään Omakoira-palvelun kautta, ja kannustamme kaikkia flatin omistajia tiedon kirjaamaan.

Jos Omakoira ei ole käytössä tai omistaja ei ole Kennelliiton jäsen, voi ilmoituksen tehdä lomakkeella. Suuren surun hetkellä tämä ei ole päällimmäisenä mielessä; kirjaamisen voi tehdä vaikka vuosienkin kuluttua.

Terveystieteeseen löytyy Kennelliiton nettisivuilta, ja tätä kirjoittaessa se on täytetty 167 flatin osalta. Tämän numeron ilmestyessä poistamme järjestön oman terveystieteeseen, ja tilalle tulee linkki Kennelliiton terveystieteeseen.

Koska kysely on anonymi, toivomme edelleen kasvattajien ilmoituksia toimikunnalle vakavista sairauksista, kuten esimerkiksi epilepsia, jotta voimme jatkossakin yhdistelmiä käsitellessä huomioida ja saattaa kasvattajan tietoon mahdollisen riskin yhdistelmässä.

Terveystieteeseen on erittäin kattava, ja sieltä löytyy osioita, jotka harvoin koskettavat rotuamme. Kysely kannattaa kuitenkin käydä läpi loppuun asti. Terveystieteeseen tarkoituksena on kartoittaa rotujen terveydentilaa ja tunnistaa roduissa huomiota vaativat terveysasiat. Kysely on tarkoitettu erityisesti vuoden 2009 jälkeen syntyneille koirille, mutta siihen ovat tervetulleita vastaamaan kaikenikäisten, myös edesmenneiden koirien omistajat. Kyselyyn annetut vastaukset kertyvät tilastointiohjelmaan.

Vastauksista koostetaan tilastoja; koirakohtaisia tietoja ei julkaista. Aiemmin annettua vastausta voi täydentää täyttämällä kyselyn uudestaan. Vastausten yhdistämisessä käytetään koirien tunnistusmerkintätietoja. Kyselyyn voi vastata sekä nykyisten että entisten koirien osalta. Kyselyn täyttämiseen menee noin 5-10 minuuttia.

Tämän jutun otsikosta huolimatta kyse ei ole kertapöytäkirjasta, vaan toivomme, että kyselyn täyttäminen olisi jatkuvaa, ja toivomme, että aiempaan vastaukseen palataan, jos koiran terveydessä tapahtuu muutoksia.

Kysely löytyy osoitteesta:

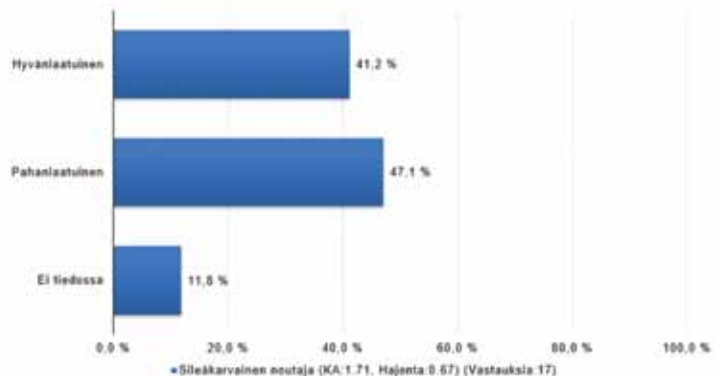
<https://q.surveypal.com/Koirien-terveyskysely-2019/0>

Oheissa muutamia diagrammeja yhteenvedosta, jossa on mukana noin 120 flatin vastaukset. Raportti sisältää kaikkiaan 59 sivua, ja se löytyy kokonaisuudessaan järjestön nettisivulta kohdasta Jalostus > Terveystietoja.

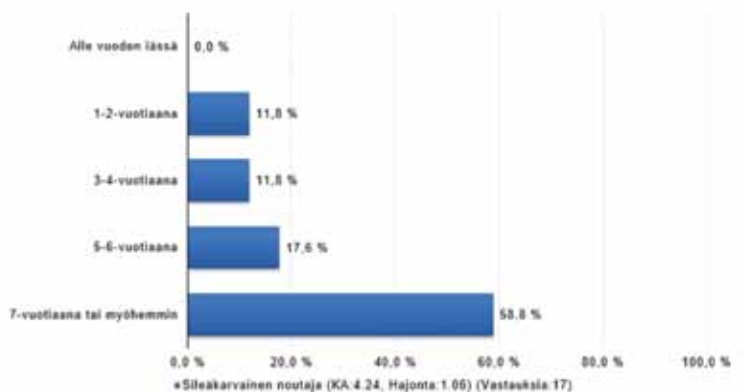
17. Onko koiralla todettu kasvainsairauksia?

Kasvaimen laatu

Missä iässä koiralla ensimmäisen kerran todettiin kasvain?

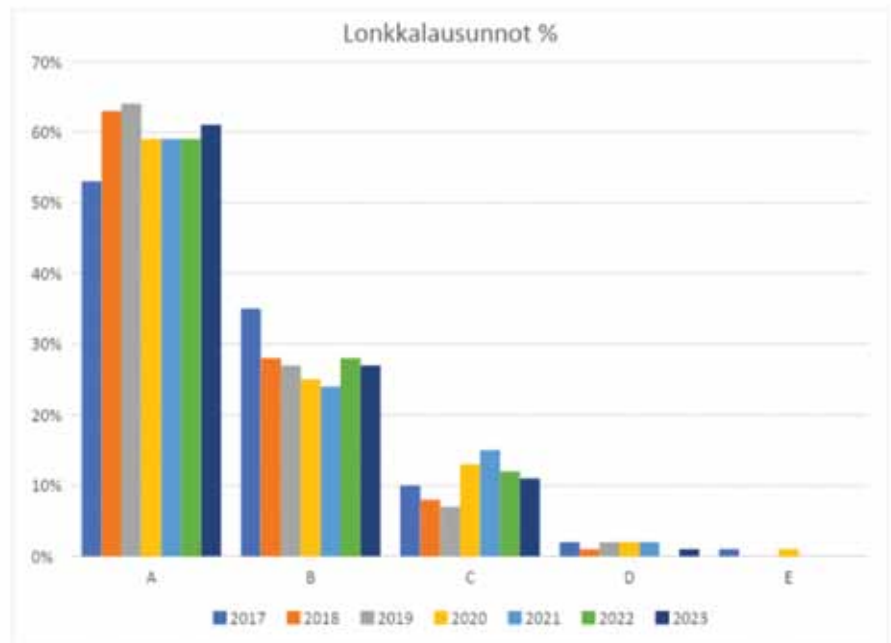

KATSAUS TERVEYSTULOKSIIN 2017-2023

LONKKANIVELDYSPLASIA

Lonkkakuvaustulosten osalta A-tulokset saaneiden osuus on pysynyt melko tasaisena 60%:n molemmin puolin. B-tuloksen osuus on tarkastelujaksolla vaihdellut n. 10 %-yksikköä välillä 24-35%. C-tuloksen osuus on asettunut tasoon hiukan 10 %:n päälle. D- ja E-lonkkien määrä on vähäinen 0-2%. Tutkittuja yksilöitä on tarkastelujaksolla ollut 177-246 per vuosi.

Jalostustyöohjeemme vaatimuksen mukaan jalostukseen käytettävien yksilöiden lonkkatuloksen tulisi olla A tai B tai yhdistelmän lonkkaindeksin keskiarvon vähintään 100.

KYYNÄRNIVELDYSPLASIA

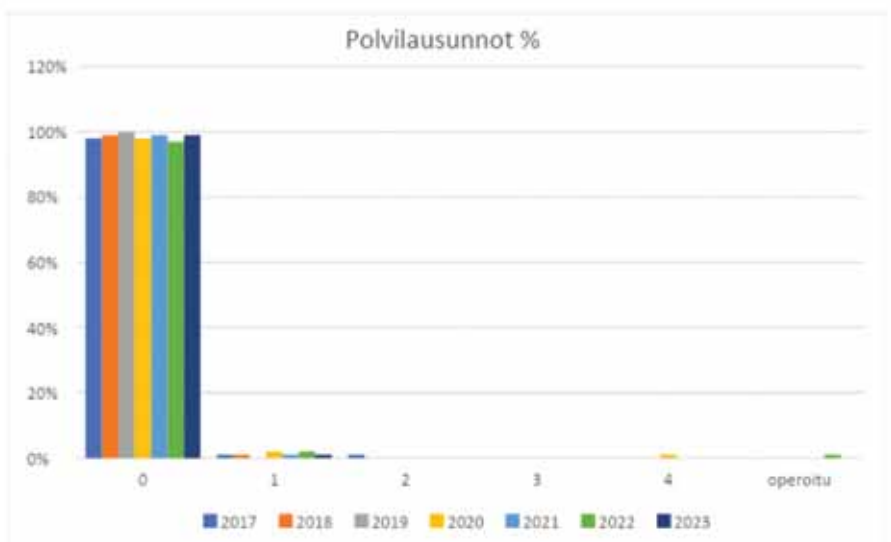
Kyynärniveltuloksissa 0-tuloksen osuus on vahvasti lähellä 100%:ia. 1-3-tuloksia on ilmennyt vain muutamalla yksilöllä vuosittain. Tutkittujen koirien määrä on tarkasteluvuosien aikana ollut 170-240 per vuosi.

Jalostustyöohjeemme vaatimus on kyynärpää- ja polviläusunto; suosituksena on terveet (0/0) kyynärpäät ja polvet.

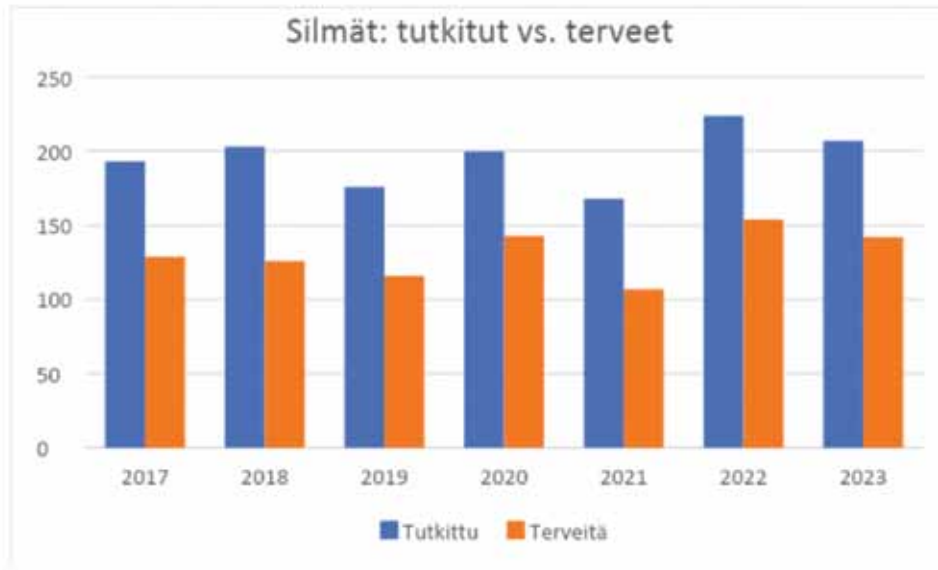

POLVILUMPIOLUKSAATIO

Polvitulokset ovat niin ikään olleet hyvät, 0-tulos tutkituilla lähentelee 100%:ia. Tutkittuja on ollut jaksolla 130-193.

KATSAUS TERVEYSTULOKSIIN 2017-2023

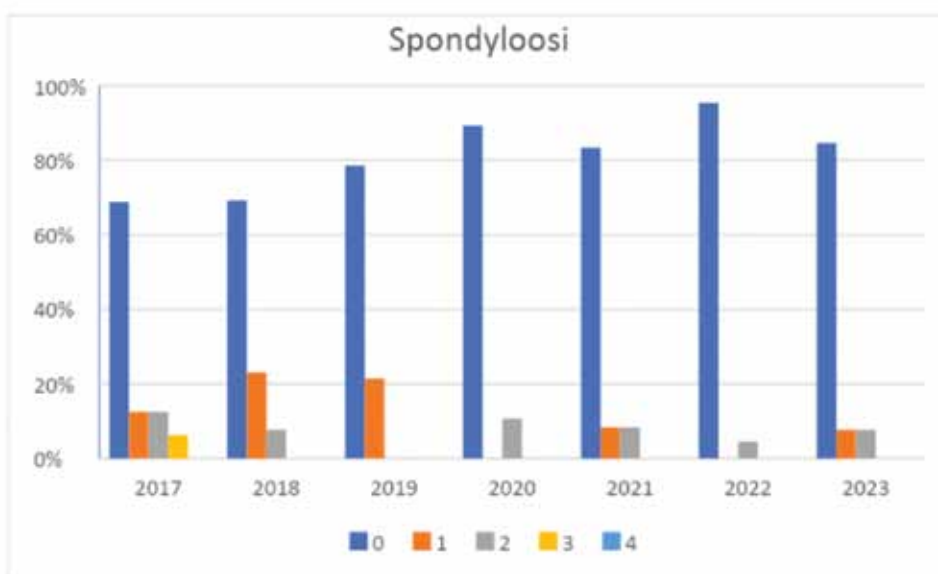
SILMÄTUTKIMUSTULOKSET

Silmätutkimuksissa tutkitaan useita eri silmäsairauksia. Eniten tuloksia on tullut seuraavista: distichiasis / ektooppinen cilia, linssin etuosan saumalinjan katarakta tai muu vähämerkityksellinen kaihi, makroblepharon / silmäluomen ulospäin kiertyminen sekä PPM iris-iris. Kaikkien näiden osalta Kennelliitto suositaa käyttämistä jalostukseen vain terveen kumppanin kanssa.

Jalostustyöohjeen mukaan jalostukseen käytettävillä yksilöillä tulee olla voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Yhdistelmien käsittelyn sujuvoittamiseksi yhdistelmä käsitellään, vaikka lausunto ei olisi voimassa, ja siitä laitetaan huomautus. Samoin laitamme huomautuksen Kennelliiton suosituksen mukaisesti, mikäli toisella tai molemmilla yhdistelmän osapuolilla on todettu joku silmäsairaus.

Tarkemmin silmätutkimuksiin pureudutaan tässä lehdessä ell Laura Rajakallion artikkelissa ”Karvoja silmissä vai mikä siellä silmissä hiertää”.

www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet

SPONDYLOOSI

Yhdistys on maksanut spondyloosikuvaustukea vuoden 2020 lopusta lähtien 85 jäsenelle. Kaaviossa on esitetty kaikki kuvaustulokset seurantajakson aikana; yhteensä 190 tulosta. Jalostustyöohjeessa spondyloosikuvaus on suosituksena.

HAASTEJUTTU

LENKKIKAVERIN TARPEESTA ELÄMÄNTAVAKSI

MINUN POLKUNI FLATTIEN MAAILMAAN – ANU MIKKOLA

Tässä artikkelisarjassa Wanhat Flattiharrastajat kertovat hieman itsestään sekä polustaan tämän hienon rodun pariin. Toivottavasti saamme lukea monta mielenkiintoista tarinaa siitä, kuinka kukin on tämän rodun löytänyt, ja näemme myös vilauksen vanhoista koirista ja harrastajista juttujen kuvissa.

Kiitos minut juttusarjaan haastanut Veijo Sarinko, olet yksi niistä ihmisistä, joiden avulla flattimaailmankuvani on rakentunut. Aina pikkutyöstä lähtien olen tuntenut kiinnostusta ja kiintymystä koiria kohtaan. Lapsuuden kodissa meillä ei perheen allergikkojen vuoksi lemmikkejä ollut. Kun sitten muutin omilleni ja jonkun vuoden kuluttua tulevan lapseni isän kanssa yhteen, alkoivat esteet koiran hankinnan tieltä olla vähissä.

Ehdoton suosikkini tulevaksi perheen jäseneksi ja lenkkikaveriksi oli suklaanuskea labradori ja tyttökoira tietenkin. Avopuolisoni ei ollut asiasta aivan varauksettoman innostunut. Olimme juuri valmistuneet ja aloittaneet työelämässä, asuimme kerrostalossa Helsingin keskustassa ja harrastuksia oli enemmän kuin tarpeeksi. Eivätkä sukulaisetkaan tainneet aikeitani pitää järkevinä, olisihan se lapsenlapsi ollut paljon toivottavampi...

Kohtalo puuttui peliin – vähän nurinkurisesti tosin – yhteisen harrastuksen ja ystävien kautta. Lähdimme ystäväpariskunnan kanssa laskettelemaan, mutta suksiboksin avain unohtui matkasta. Perillä avomieheni päätti kokeilla suksien sijaan lumilautaa sillä seurauksella, että löi päänsä muutamaan otteeseen kovaan rinteeseen. Tuon laskettelupäivän jälkeen poikkesimme kotimatalla ystävä-pariskunnan työkaverin luo Kuusankoskelle katsomaan koiranpentuja. Istuimme pentuaitauksen laidalla ehkä tunnin ajan

sillä seurauksella, että ystäväpariskunnan mukaan lähti ihana Topipentu ja minä olin aivan myyty.

Seuraavan viikon työpäivät ja vapaa-ajan käytin tutustumalla Topipennun rotuun, joka oli minulle aiemmin melko tuntematon si-leäkarvainen noutaja, ja loppujen koiran hankinnan tiellä olevien hidasteiden poistamiseen. En tiedä, minkä verran avopuolisoni lopulliseen suostumukseen vaikutti rinteessä kaatumisen aiheuttama pään pehmeneminen ja minkä verran tuo valloittava Topipentu. Lopullisen päätökseni hankkia flatti lenkkikaveriksi sinetöi isäni lupaus olla tukenani koirankin kanssa, jos apua tarvitsisin. Niilo eli Nipa (Sniffens Fearless 30.10.1996-21.12.1998) muutti meille ja muutti elämäni.

Nipa oli nimensä veroinen peloton ja valitettavasti myös aika pittelemätön. Varmasti syytä oli remmin molemmissa päissä. Nau-timme lenkeistä Taivallahden ja Töölönlahden rannoilla sekä mökkiviikonlopuista Lohjalla ja Kustavissa. Jo koirallisen elämän alkuvaiheessa asuinpaikkamme vaihtui Espooseen ja pääsipä Nipa toimimaan sulhaskoiranammekin. Aloitimme tutustumisen noutajaelämään Flattikerhon kesäleirin näyttelyssä Aitoossa (Nipan ollessa ROP-pentu) sekä Uudenmaan noutajakoira yhdistyksen taipparikurssilla ja tokotreeneissä. Nipan kanssa harrastamisessa oli sen verran haasteita, että anoin ja sain luvan toisen koiran

*Pennut vasemmalla: ensimmäinen flattini Niilo yhdessä Topi-veljensä kanssa Lohjan mökillä keväällä 1997.
Kuva oikealla: Feuska oli Liisa-tyttären tuki ja turva, jonka vieressä sai loikoilla ja joka päivysti Liisan vaunujen vieressä päiväunien ajan herkeämättä, jotta äitikin pääsi päiväunille.*

(tietenkin flattipoika) hankkimiseen. Feuska (Sniffens Shameless 5.4.1998-28.12.2005) muutti meille Espooseen.

Kiltin ja kultaisen Feuskan kanssa avautui ihan uusi harrastusmaailma ystävineen, yhteislenkkeineen, näyttelyineen, leireineen ja erityisen kiehtovine nometreeneineen. Filosofisen rauhallinen ja mukavuudenhaluinen nallekarhu ei ihan hurjiin suorituksiin yltänyt, mutta minua vietiin.

Olen tämän noin neljännesvuosisadan ajan toiminut rotujärjestössä monissa eri tehtävissä. Noutajien kanssa metsästäminen ja niiden käyttö riistan talteenotossa ovat rakkaat harrastukseni, joiden myötä olen kouluttautunut rodunomaisten lajien tuomariksi. Olemme flattipoikien kanssa näyttely-, treeni- ja koematkailleet ympäri Suomea, Pohjoismaita ja Pohjois-Eurooppaa ja saaneet suuren määrän samanhenkisiä ystäviä.

Perhesuhteet ovat vuosien varrella vaihtuneet, mutta elämäni tärkeät ihmiset jakavat myös rakkauteni koiriin. Asuinpaikkakin on vaihtunut useasti, mutta aina on valittu noutajaystävällinen vaihtoehto. Sama pätee tietenkin lomanviettoon, auton valintaan, vaate- ja varustehankintoihin jne. Töissäkin eläinasiakkaat ja -tuotteet ovat kiinnostuksen kohteiden kärjessä.

'Edelleen koirieni tärkein tehtävä on olla lenkkikavereitani ja pitää siten huolta paitsi fyysisestä myös henkisestä hyvinvoinnistani arjen, työnteon ja elämän ylä- ja alamäissä.'

Tätä kirjoittaessani Feuskan syntymästä on kulunut päivälleen 26 vuotta. Tänä aikana minulla on ollut onni omistaa flattipojat Veli (Sniffens April Storm 13.4.2000-26.6.2006), Ruuto (Sniffens Ruskea Rudolf 26.12.2005-21.4.2014), Ruma (Sniffens Danish Duckling 2.1.2007-23.4.2019), Paha (Sniffens Alppien Lumimies (5.4.2014 -5.8.2023), Bror (Pearly Coat Drum Beat 28.5.2019 -) ja Volo (Korven Akan Pohjanlintu 21.5.2022 -).

Edelleen koirieni tärkein tehtävä on olla lenkkikavereitani ja pitää siten huolta paitsi fyysisestä myös henkisestä hyvinvoinnistani arjen, työnteon ja elämän ylä- ja alamäissä.

– Haastan juttusarjaan viimeisimmän flattini kasvattajan ja hyvän ystäväni Riitta Koiviston.

*Kuva vasemmalla: Minä ja Feuska – olemme molemmat uineet suolammessa taippareissa vuonna 1999.
Oikealla: Koirieni tärkein tehtävä on olla lenkkikavereita – tässä Kuusamossa 2022 Brorin kanssa.*

Talkoilijan päivä kokeessa

Onko silmiisi joskus osunut somepäivitys tai mainos, jossa huhuillaan koiratapahtumaan talkoolaisia? Entä oletko itse osallistunut kokeeseen tai tapahtumaan, jossa sinut vastaanottaa rekisteri- ja rokotustodistuksen tarkastaja, ja tapahtumien sujuvaa etenemistä mahdollistaa monenlaista ”henkilökuntaan” kuuluvaa ihmistä? Nämä ihmiset ovat tietenkin talkoilijoita.

MIHIN TALKOILIJOITA TARVITAAN?

Koiraharrastustapahtumat ja kokeet järjestetään hyvin pitkälti vapaaehtoisvoimin. Tämä mahdollistaa koulutusten ja koemaksujen pysymisen kohtuullisena. Noutajien rodunomaiset kokeet tarvitsevat tehtävien luonteen mukaisesti runsaasti avustajia, jotta ne voidaan toteuttaa.

Kokeiden suunnittelu ja koelupien anominen aloitetaan hyvissä ajoin jo edellisen vuoden puolella järjestävän yhdistyksen toimesta. Itse koepäivänä tarvitaan enemmän työntekijöitä, jotta koe sujuisi jouhevasti ja aikataulun puitteissa.

NOME-kokeissa (mukaan lukien taipumuskoe) ja WT-kokeessa tarvitaan mm. seuraavia työntekijöitä.

Vastaava koetoimitsija. Tähän pestiin on erillinen koulutus. Vastaava koetoimitsija vastaa kokeen järjestelyistä, suunnittelusta ja yhteydenpidosta tuomariin.

Muita tehtäviä, joihin voi osallistua kuka tahansa ja joihin ei tarvita aiempaa kokemusta tai tietämystä rodunomaisista kokeista.

- **Koesihteer**i kirjaa ylös tuomarin sanelun perusteella koirakon suorituksen.
- **Hakuruudun täyttäjät ja ’ohjausriistan’ viejät** toimittavat riistoja tai dameja sovituille paikoille hakualueelle tai ohjauspaikalle. Paikat käydään läpi ennen kokeen aloitusta.
- **Markkeerauksen heittäjät** heittävät noudettavaa riistaa tai damia tuomarin merkistä etukäteen sovittuun suuntaan.
- **Ampujat** ampuvat merkkilaukauksia sovittuun aikaan. Laukaussuunnat sovitaan etukäteen turvallisuuden vuoksi. Tehtävässä toimiminen vaatii metsästyskortin ja -luvan.
- **Soutajat** vievät vesialueelle noudettavia riistoja tai dameja.

Näiden tehtävien lisäksi tarvitaan usein **keittiöhenkilökuntaa** ja **muonitusvastaavaa**, joka pakkaa eväitä toimitsijoille ja toimittaa niitä paikan päälle päivän mittaan tarvittaessa.

MIKSI TULISIN TALKOILEMAAN?

Harrastustoiminta on vapaaehtoista hyvän mielen puuhastelua ja talkoilu tarjoaa parhaimmillaan oivan ikkunan syvemmälle harrastukseen. Talkoilemalla voi tutustua rodunomaisten kokeiden kulkuihin ja viettää leppoisaa aikaa samanhenkisten ihmisten kanssa jutellen koko päivän yhteisestä intohimostamme, koirista.

'Harrastustoiminta on vapaaehtoista hyvän mielen puuhastelua ja talkoilu tarjoaa parhaimmillaan oivan ikkunan syvemmälle harrastukseen. Talkoilemalla voi tutustua rodunomaisten kokeiden kulkuun, ja viettää leppoisaa aikaa samanhenkisten ihmisten kanssa.'

NOME-kokeet saattavat olla varsin epäkatsojaystävällisissä maastoissa ja turhaan ei sanotakaan, että talkoilemalla pääsee aitiopai-kalle seuraamaan erilaisten koirien ja ohjaajien työskentelyä. Oppia saa niin aloittelija kuin konkarikin. Tuomarit ovat yleensä seuranneet noutajamaailmaa jopa vuosikymmeniä ja heidän näkemyksiään kuuntelemalla aukeaa uusia näkökulmia eri noutajarotujen

kehityksestä. Muiden talkoilijoiden kanssa on mahdollista vaihtaa ajatuksia päivän mittaan ja koiranohjaajien toimintaa tarkkailemalla saa ahaa-elämyksiä myös oman koiran koulutukseen. Treenimotivaatio kasvaa ja usein kynnys osallistua itsekin kokeeseen madaltuu, kun huomaa miten paljon tuomarit auttavat ja neuvovat kokeen kuluessa.

TALKOILUN HYÖTYJÄ PÄHKINÄNKUORESSA

- **Kokemuksia ja oppia.** Näet koirakoiden erilaiset suoritukset ja kuulet tuomareiden kommentit ja arviot suorituksista.
- **Yhteisöllisyys.** Saat kivoja, samanhenkisiä kavereita.
- **Ruokaa.** Kokeen järjestäjä tarjoaa eväitä tai lämmintä ruokaa, joka tunnetusti maistuu taivaalliselta ulkoilmassa.
- Joissakin kokeissa on mahdollista järjestää **majoitusta** talkoilijoille.
- **Riistapakastimen täydennystä.** Joistakin riistakokeista on mahdollista saada riistaa kokeen päätyttyä, sillä kokeessa käytetyt riistat usein jaetaan kokeessa työskentelijöille.
- Talkoilijoilla saattaa olla **etusija** järjestävän yhdistyksen kokeeseen. Tarkista järjestävältä yhdistykseltä, onko heillä käytössä ns. talkoolaiset. Tästä voi olla sinulle hyötyä, sillä toisinaan koepaikoille voi olla enemmän halukkaita osallistujia kuin mitä paikkoja on tarjolla.
- Pentua harkitseva harrastaja tai kasvattaja **näkee erisukuisten koirien työskentelyä** omien päätösten tueksi.
- **Raitista ilmaa ja tervehenkistä ulkoilua.** Yönet maistuvat!

Koepäivänä mukaan tarvitset säänmukaiset vaatteet ja usein saappaat. Voit varmistaa maaston laadun vastaavalta koetoimitsijalta ennen koepäivää. Kokeen järjestäjä vastaa yleensä muista tarpeista päivän aikana, mutta hellesäällä on varalta hyvä ottaa mukaan oma aurinkorasva ja metsään hyttyskarkote. Myös jakkaralle saattaa hyvinkin olla käyttöä odotusaikoina ja evästaulla.

MITEN PÄÄSEN TALKOILEMAAN?

Voit ilmoittautua oman alueesi aluetoiminnan yhteyshenkilölle (www.flatti.net/toiminta/aluetoiminta) tai Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n NOME-vastaavalle (nome@flatti.net). Voit etsiä myös koekalenterista lähelläsi olevan kokeen ja ottaa yhteyttä suoraan vastaavaan koetoimitsijaan (yhteystiedot koetietojen yhteydessä, <https://koekalenteri.snj.fi/>).

Tällä koekaudella talkoilijoita kaivataan esim. Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n taippareihin ja NOME-kokeisiin Raaseporiin 15.-16.6. sekä Flattimestaruuteen Heinolaan 2.-4.8. Viime vuonna flattimestaruuden eteen pakersi reilut 50 henkilöä mestaruusviikonlopun aikana!

Tervetuloa talkoilemaan!

Noutajien koekalenteri on palvelu, jossa voi ilmoittautua rodunomaisten lajien kokeisiin. Koekalenteri on alkavalle koekaudelle kokonaan uudistettu.

Uusi KOEKALENTERI ON NYT KÄYTÖSSÄ

>	17.2.2024	NOME-A	Salo (kv.koe)	KANTA-HÄMEEN NOUTAJAKOIRAYHDISTYS RY	15 / 16	Katso osallistujalista	
>	24.2.2024	NOME-A	Janakkala	LABRADORINNOUTAJAKERHO R.Y.	16 paikkaa	ALUSTAVA	
>	23.3.2024	EPÄVIRALLINEN	ALO	Korpilahti (Talvinome 2024 ALO damit)	MÄNTÄN SEUDUN NUUSKUT R.Y.	46 / 40	Ilmoittaudu
>	23.3.2024	EPÄVIRALLINEN	JÄRVENPÄÄ (UUDENMAAN OHJUS)	UUDENMAAN NOUTAJAKOIRAYHDISTYS	27 / 40	Ilmoittaudu	
>	24.3.2024	EPÄVIRALLINEN	ALO	Korpilahti (Talvinome 2024 ALO riista)	MÄNTÄN SEUDUN NUUSKUT R.Y.	24 / 40	Ilmoittaudu
>	24.3.2024	EPÄVIRALLINEN	AVO	Korpilahti (Talvinome 2024 AVO damit)	MÄNTÄN SEUDUN NUUSKUT R.Y.	13 / 20	Ilmoittaudu
>	6.4.2024	EPÄVIRALLINEN	Päikkäne (Pirkan Damit Kenneipoukkueet)	PIRKANMAAN NOUTAJAKOIRAYHDISTYS RY	45 paikkaa	ALUSTAVA	
>	6.4.2024	EPÄVIRALLINEN	Päikkäne (Pirkan Damit Koira & Lapsi)	PIRKANMAAN NOUTAJAKOIRAYHDISTYS RY	10 paikkaa	ALUSTAVA	
>	6.4.2024	EPÄVIRALLINEN	Päikkäne (Pirkan Damit Veteraanit 8-9v. ja 10+	PIRKANMAAN NOUTAJAKOIRAYHDISTYS RY	10 paikkaa	ALUSTAVA	

Kokeita voi selailla listalta. Sopivaa koetta voi etsiä rajaamalla hakutulosta.

Suomen Noutajakoira järjestön koekalenteri on uudistettu. Vanha koekalenteri palveli meitä uskollisesti 2010-luvun alusta, mutta tuli teknisesti tiensä päähän. Siksi pieni noutajaharrastajien joukko lähti vapaaehtoistyönä rakentamaan uutta koekalenteria modernien teknologioiden avulla. Uusi koekalenteri lanseerattiin tammi-kuussa. Se löytyy tutusta osoitteesta koekalenteri.snj.fi.

Koekalenterissa voi ilmoittautua noutajien rodunomaisiin kokeisiin: taipumuskokeisiin (NOU) sekä NOME- ja NOWT-kokeisiin. Myös monien epävirallisten kokeiden ilmoittautumiset vastaanotetaan koekalenterin kautta.

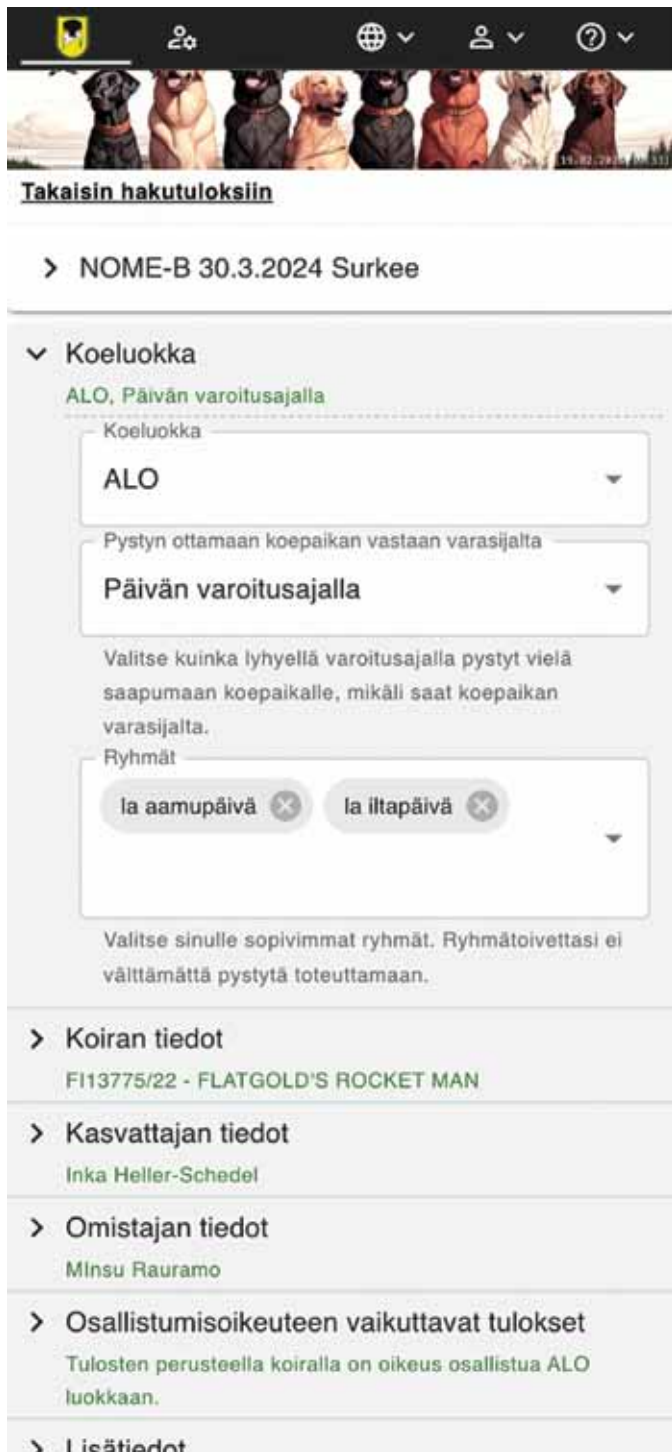
Suurin osa tulevista kokeista on jo syötetty järjestelmään, ja ensimmäiset kokeet on jo kokonaan hoidettu uuden koekalenterin kautta.

PALJON VANHAA JA VÄHÄN UUTTA

Olemme pyrkineet ajattelemaan parhaamme mukaan asioita ihan uuden, ihka ensimmäistä kertaa kokeisiin ilmoittautuvan harrastajan kantilta, että ilmoittautuminen kävisi sujuvasti ensikertalaisellekin.

Paljon kokeissa käyneet huomaavat, että monet koekalenterin toiminnot ovat samankaltaisia kuin vanhassakin kalenterissa. Kaikki on kuitenkin rakennettu täysin uudelleen. Joitain toiminnallisuuksia on tullut lisää, kun taas joitain toiminnallisuuksia on jätetty pois kokonaan, ratkaistu eri tavoin kuin ennen tai lykätty hieman myöhempään vaiheeseen.

Ilmoittautumislomakkeelle pitää täyttää kaikki tiedot. Osan koiran tiedoista saa haettua Kennelliiton Koiranetistä koiran rekisterinumeron perusteella, osa pitää syöttää itse. Jos ilmoittaudut uudelleen käyttäen samaa selainta, selain muistaa täyttämäsi tiedot, eikä niitä tarvitse joka kerta naputtaa uudelleen.

Takaisin hakutuloksiin

> NOME-B 30.3.2024 Surkee

▼ Koeluokka
ALO, Päivän varoitusajalla

Koeluokka
ALO

Pystyn ottamaan koepaikan vastaan varasijalta
Päivän varoitusajalla

Valitse kuinka lyhyellä varoitusajalla pystyt vielä saapumaan koepaikalle, mikäli saat koepaikan varasijalta.

Ryhmät
la aamupäivä ✕ la iltapäivä ✕

Valitse sinulle sopivimmat ryhmät. Ryhmätoivettasi ei välttämättä pystytä toteuttamaan.

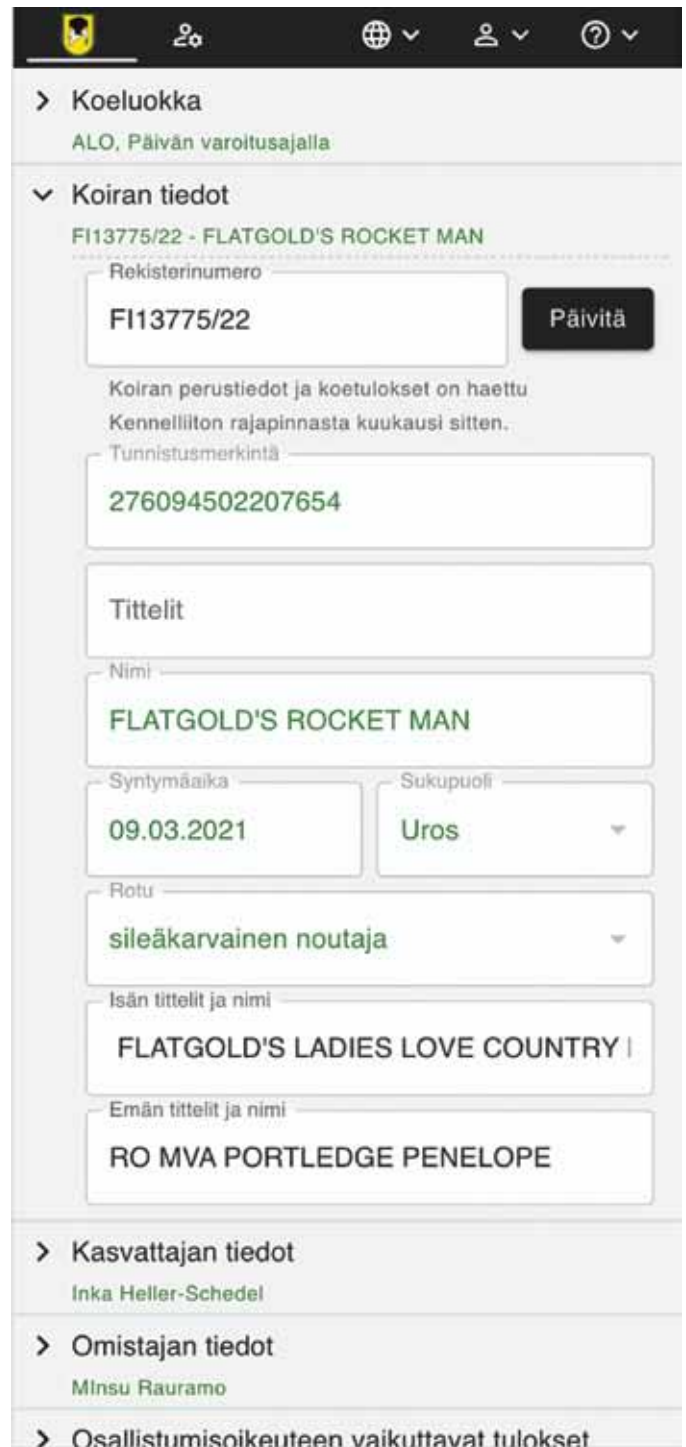
> Koiran tiedot
FI13775/22 - FLATGOLD'S ROCKET MAN

> Kasvattajan tiedot
Inka Heller-Schedel

> Omistajan tiedot
Minsu Rauramo

> Osallistumisoikeuteen vaikuttavat tulokset
Tulosten perusteella koiralla on oikeus osallistua ALO luokkaan.

> Lisätiedot

> Koeluokka
ALO, Päivän varoitusajalla

▼ Koiran tiedot
FI13775/22 - FLATGOLD'S ROCKET MAN

Rekisterinumero
FI13775/22 Päivitä

Koiran perustiedot ja koetulokset on haettu Kennelliiton rajapinnasta kuukausi sitten.

Tunnistusmerkintä
276094502207654

Tittelit

Nimi
FLATGOLD'S ROCKET MAN

Syntymäaika
09.03.2021

Sukupuoli
Uros

Rotu
sileäkarvainen noutaja

Isän tittelit ja nimi
FLATGOLD'S LADIES LOVE COUNTRY I

Emän tittelit ja nimi
RO MVA PORTLEDGE PENELOPE

> Kasvattajan tiedot
Inka Heller-Schedel

> Omistajan tiedot
Minsu Rauramo

> Osallistumisoikeuteen vaikuttavat tulokset

MAKSAMINEN KUIN VERKKOKAUPASSA

Suurin yksittäinen muutos lienee se, että koekalenteri on nyt tavallaan verkkokauppa. Ostos eli ilmoittautuminen maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä maksupalvelussa. Tarjolla on laaja valikoima maksutapoja: verkkopankit, yleisimmät luottokortit sekä maksuaikaa antavat laskuvaihtoehdot. Kuittien lähettelyrumba jää siis historiaan.

Maksujen palautus tapahtuu myös maksupalvelun avulla paljon näppärämmin kuin ennen.

Valitse maksutapa

Valitsemalla maksutavan hyväksyt [maksupalveluehdot](#)

Pankkimaksutavat

OP Nordea Danske Bank

PANKKI POP omadp

Aktia Handelsbanken

ALANDBANKEN

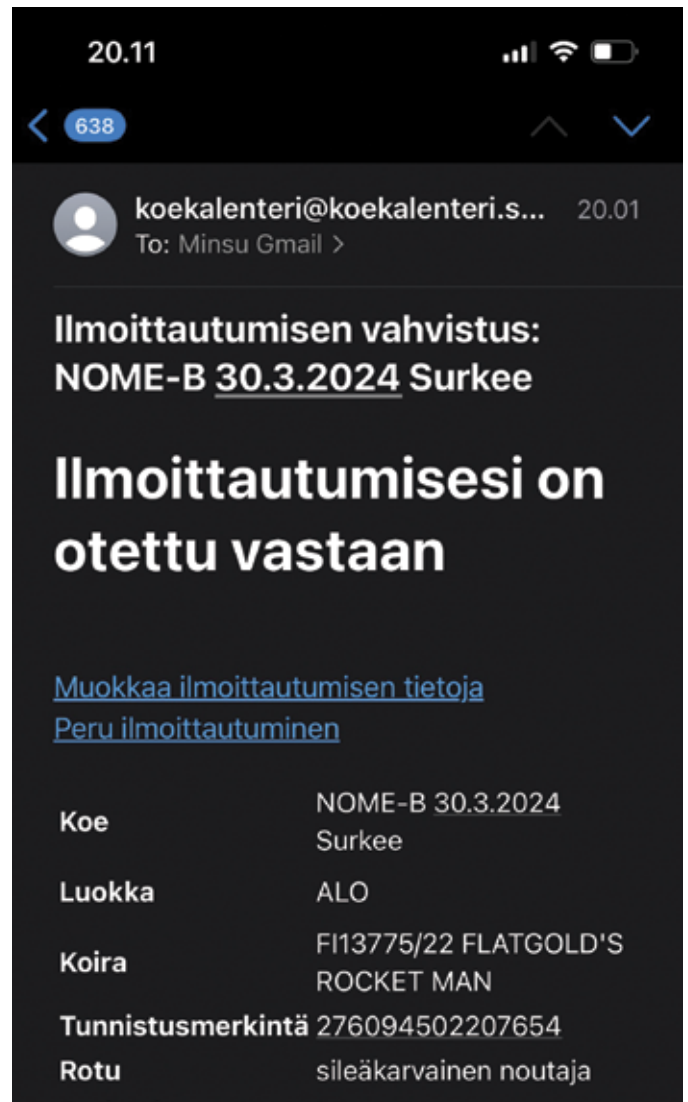
Korttimaksutavat

VISA VISA Mastercard

Lasku- ja osamaksutavat

Walley Walley

Valittavissa on useita maksutapoja.

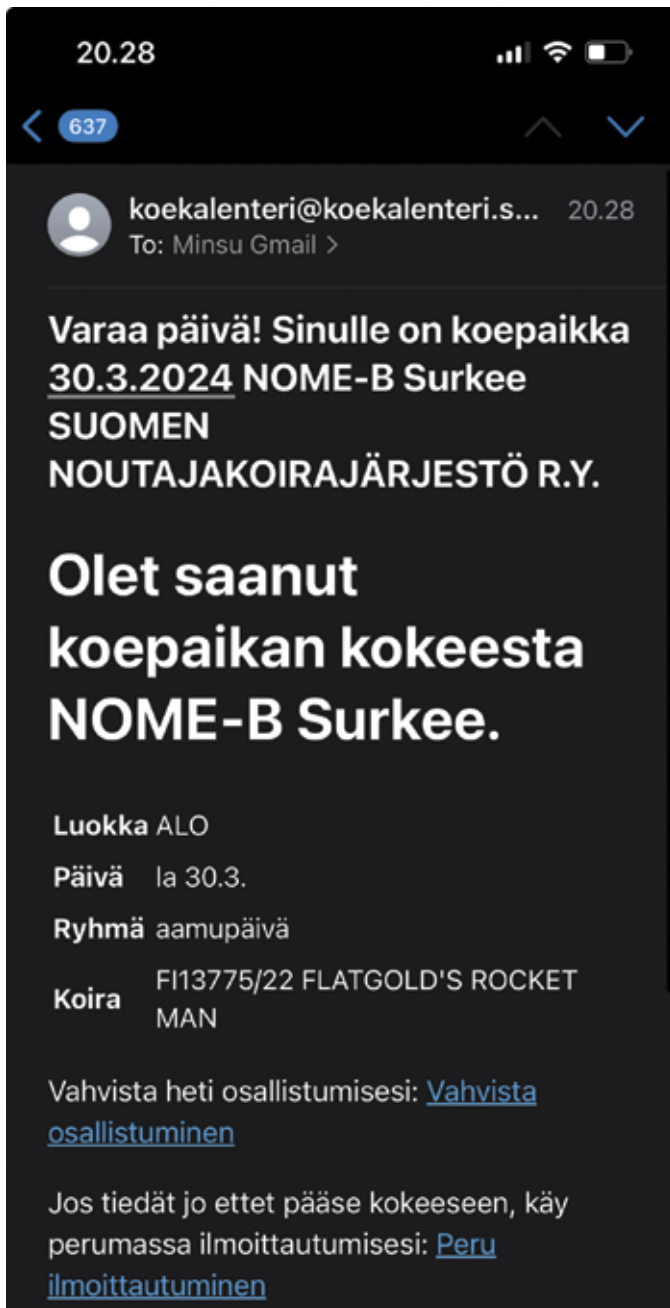
Ilmoittautumisen tietoja pääsee katsomaan ja muokkaamaan näppärin sähkpostiin tulevien vahvistusviestien kautta.

KOEKALENTERI KEHITYY EDELLEEN

Koekalenteri on vasta untuvikko, ja moni asia on vielä toiveiden tynnyrissä. Moni asia siis muuttuu vielä, toivottavasti aina vaan paremmaksi! Tätä kirjoitettaessa parantelemme maksujen palautukseen ja ilmoittautumisten perumiseen liittyviä asioita, ja suunnittelemme parempaa käyttökokemusta mobiililaitteita ajatellen.

TULIKO PULMIA? SAITKO KEHITYSIDEAN?

Pulmia saattaa tulla, koska koekalenteri on vasta otettu käyttöön. Toivomme kärsivällisyyttä, että saamme lastentaudit hoidettua! Jos törmäät ongelmaan koekalenterin käytössä, kuulemme siitä mielellämme, jotta voimme parantaa käyttökokemusta. Palautetta voit lähettää osoitteesta koekalenteri.snj.fi/support. Jos kuvaat ongelman

Saat tiedon koepaikasta tai varasijasta heti kun kokeeseen osallistujat on valittu.

mahdollisimman tarkasti, niin pystymme auttamaan mahdollisimman tehokkaasti. Sivun osoite ja kuva ongelmatilanteesta auttavat usein parhaiten eteenpäin. Samaa reittiä voit lähettää myös viestiä, jos sinulla on idea miten kalenterista voisi tehdä vielä paremman.

Koekalenteriryhmä toivottaa mukavasti sujuvaa koekautta kaikille!

koekalenteri.snj.fi

TULEVIA FLATTITAPAHTUMIA

19.05.2024
Flattien päänäyttely (erkkari), Kouvola

21.05.2024
Taippariluento, etänä Teams

25.05.2024
TOKO-mestaruus, Hämeenlinna

26.05.2024
Rally-toko -mestaruus, Hämeenlinna

25.-26.05.2024
Taipparikurssi, Korja

15.06.2024
NOU-koe, Raasepori

16.06.2024
NOME ALO -koe, Raasepori

16.06.2024
Flattien VEPE-päivä, Raasepori

15.-16.06.2024
NOME-koulutusviikonloppu, Ylivieska

11.-14.07.2024
Kesäleiri, Surkeenjärvi

11.07.2024
MEJÄ-koe Kesäleirillä, Surkeenjärvi

02.-04.08.2024
Flattimestaruus, Kisälli ja Juniorimestaruus
Heinola

17.-18.08.2024
MEJÄ-mestaruus, Pudasjärvi

14.-15.09.2024
Nuorten koirien katselmus, Korja

Lisätietoja:

www.flatti.net/toiminta & Fb-sivuilla

BREEDO®

sovellus koiranelämään

Suomalaisen Breedo-sovelluksen ominaisuuksia mm.

MAKSUTTOMASSA VERSIOSSA:

- koiran perustiedot ja titteliin kirjaaminen sekä koiran siirtotoiminto uudelle omistajalle
- asiantuntija-artikkelit
- koirakorttien julkaisumahdollisuus

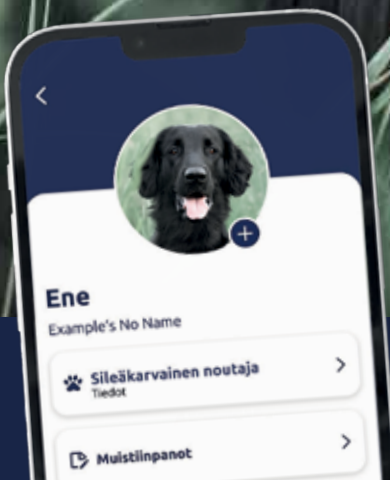
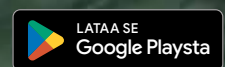
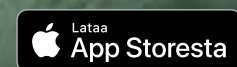
KOIRANOMISTAJILLE:

- muistutusten asettaminen ja kasvun seuranta
- muokattavat muistiot (esim. treenipäiväkirja, tiineys- ja synnytystiedot, jne.)
- talouden seuranta (kuittien tallennus, tulot ja menot, jne.)
- asiakirjatallennus (kauppa- ja pöytäkirjat, matkaliput, arvostelut, jne.)

KASVATAJILLE VIELÄ NÄIDEN LISÄKSI:

- laajat pentuetoiminnot
- kennelkorttien julkaisumahdollisuus
- luovutettavien pentujen uusille kodeille Breedo maksutta käyttöön 3 kk:n ajaksi

Lataa sovellus käyttöösi ja kokeile Breedon maksullisia ominaisuuksia ilmaiseksi aina vähintään 14 vrk:n ajan.

Breedo on suomalaisesta, laadukkaasta koirankasvatustyöstä inspiroitunut sovellus, joka selkeyttää tiedonhallintaa ja helpottaa kasvattajien ja koiranomistajien arkea.

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry
NUORTEN KOIRIEN
KATSELMUS

Paukun majalla Kouvolassa
(os. Hevossuonpolku 121, 45610 Kouvola)

ENSIKERTALAISET LA 14.9.24
AIEMMIN KÄYNEET SU 15.9.24

Katselmuksessa arvioidaan rodunomaista työskentelyä,
sekä koiran rakennetta ja ulkomuotoa. Katselmukseen ovat
tervetulleita myös kives- ja purentavikaiset koirat.

Koirat saavat kaikista osioista kirjallisen arvostelun.
Katselmuksen toteuttavat aktiiviset noutajakoiraharrastajat.

RASTIT OVAT:

Ulkomuoto: Kirsi Nieminen (Kennel Heilurihännän)
ja Lena Sundquist (Kennel Toffedreams)

Markkeeraus (damit): Ramin Miraftabi

Jäljestys: Minna Vornanen

Hakuruutu (riistoilla): Esa Honkaniemi

Vesirasti: Christina Kiuru ja Marko Nikkonen (Kennel Flatkiss)

Hinta: jäsenet 55€ / ei-jäsenet 65€

Katselmuksen hintaan sisältyy yhden henkilön ruokailu ja kahvit.
Mahdolliset muut ruokailijat 10€/hlö, alle 10 vuotiaat lapset 5€/hlö

Ilmoittautumislomake: www.flatti.net/tapahtumat

Sitovat ilmoittautumiset 1.9. mennessä. **HUOM!** Mukaan mahtuu enintään 12 koirakkoa/päivä.

ALUETOIMINNASSA TAPAHTUU

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n aluetoimintaa järjestetään flateille eri puolilla Suomea osallistujamääristä ja tarpeesta riippuen. Monella alueella toimintaa järjestetään yhdessä paikallisen noutajajärjestön kanssa voimavaroja yhdistäen. Tässä artikkelissa esitellään kahden aluetoiminnan toimintaa ja ääneen pääsevät harrastajat itse.

UUDENMAAN ALUETOIMINNAN NOME-VALMENNUSKURSSILLA TREENATAAN TAVOITTEELLISESTI, MUTTA EI RYPPYOTSASESTI

Uudenmaan aluetoiminnassa järjestetään tammikuusta kesäkuuhun kestävä NOME-valmennuskurssi. Erityisesti nuorille koirille suunnattu kurssi järjestetään tänä vuonna kolmatta kertaa.

NOME-valmennuskurssi on tarkoitettu ohjaajille, jotka tähtäävät flattinsa kanssa rodunomaisiin kokeisiin tai ovat jo startanneet NOU/ALO-luokissa. Valmennuksen tavoitteellisuudesta huolimatta koirakon kokemuksella tai kokemattomuudella ei ole väliä, vaan tärkeintä on motivaatio ja mahdollisuus treenata sitoutuneesti ryhmän mukana. Kurssille pyritään saamaan mukaan nuoria koiria sekä lajin parissa uusia ohjaajia, jotta mahdollisimman moni Uudellamaalla asuva pääsisi flattinsa kanssa rodunomaisten lajien pariin. Mikäli hakijoita on enemmän kuin kurssipaikkoja, ovat nuoremmat koirat etusijalla.

Valmennusryhmien määrä on vaihdellut vuosittain yhdestä kolmeen. Apuna ryhmien muodostamiselle on toiminut yhteinen koulutuspäivä, johon kaikki valmennuskurssille mukaan hakeneet koirakot kutsutaan. Koulutuspäivässä kokeneemmat NOME-harrastajat järjestävät hakijoille tehtäviä rasti- ja havainnoiden samalla koirien valmiutta toimia ryhmätreenitilanteessa sekä hahmotellen alustavia ryhmäkokoontia. Valmennuskurssilla harjoitellaan lajitaitoja yhdessä muiden koirien kanssa. Jotta valmennus olisi kaikille mahdollisimman hyödyllinen, on tärkeää, että tasoltaan samanlaiset koirakot harjoittelevat samassa ryhmässä ja että ryhmätreenitilanteet sujuisivat jo koirilta vaivattomasti, tietysti lukuunottamatta aivan nuorimpia kurssilaisia.

Valmennuskurssi sisältää sekä ohjattuja koulutuksia että omatoimitreenejä. Ohjattuja koulutuksia edistyneemmille järjestetään noin kerran kuukaudessa erilaisissa maastoissa ja eri puolilla Uuttamaata. Ohjattujen koulutusten välissä järjestetään omatoimitreeneit, jossa kurssilaiset harjoittelevat edellisen koulutuskerran sisältöjä yhdessä. Yhteensä kurssilaiset harjoittelevat siis noin joka toinen viikko, mikä on osoittautunut

sopivaksi rytmiksi valmennuksen tavoitteellisuus mielessä pitäen.

Aloittelevien koirakoiden ja nuorimpien koirien ryhmät harjoittelevat ohjatusti joka toinen viikko. Koulutukset toteutetaan pääosin hallissa harjoitellen noutamiseen liittyviä perustaitoja ja valmiuksia. Yhteisesti sovittuihin omatoimitreeneihin kokoonnutaan joka toinen viikko. Harjoitusten jatkuvuus ja säännöllisyys tutussa flattiporukassa onkin yksi valmennuksen parhaista puolista.

Ohjattujen koulutusten pääteemoja ovat yhteistyö ja hallinta, ohjaukset, markkeeraus, hakuruutu ja vesityö. Edistyneempien ryhmän kouluttajina toimii useampi kokenut flattiharrastaja. Nuorten koirien ryhmissä

kouluttajana on Noora Saarikko. Jokaisella noutajarodulla on omat vahvuutensa ja kehityskohteensa, joten on valtava rikkaus päästä oppimaan uutta sellaisilta kouluttajilta, joilla on paitsi omakohtaista kokemusta flattien kouluttamisesta, myös motivaatiota edistää rodun pärjäämistä NOME-kokeissa tulevaisuudessa.

VALMENNUKSEN KAUTTA MUKAAN ALUETOIMINTAAN

Kuten suurta osaa kaikkien rotuyhdistysten toiminnasta, myös aluetoimintaa pidetään yllä talkoovoimin. Valmennuskurssi voikin olla erinomainen keino saada uusia flattiharrastajia rodunomaisten lajien pariin ja uusia talkoolaisia mukaan aluetoimintaan.

“Hain mukaan valmennuskurssille vuonna 2023 silloin noin kuuden kuukauden ikäisen flattini kanssa. NOME-kokemusta itselleni oli ehtinyt kertyä muutaman vuoden ajalta erierotuisen noutajan kanssa, mutta flatin kanssa harrastaminen oli täysin uutta. Yhteinen koulutuspäivä uusien ihmisten kanssa jännitti hiukan, mutta lopulta tehtävien lisäksi päälimmäisenä mieleen jäi järjestäjien positiivinen asenne ja tiimihenki sekä kannustava ilmapiiri erityisesti uusia harrastajia kohtaan. Pääsimme mukaan kurssille ja puolen vuoden aikana opin niin lajista, rodusta kuin rodun harrastajista paljon enemmän kuin olisin ennakkoon osannut odottaa” -Enni Heino muistelee.

KURSSILAISESTA KURSSIN JÄRJESTÄJÄKSI

Kun vuoden 2024 valmennuskurssin oletettu hakuaika lähestyi, oli mielestäni luontevaa tarjoutua auttamaan tulevan kurssin järjestelyissä – olimmehan itse saaneet edellisvuoden kurssista niin paljon hyödyllisiä eväitä tulevaan. Niinpä päädyin mukaan rakentamaan kurssiakataulua sekä pohtimaan mahdollisia kouluttajia ja maastoja yhdessä aiempien valmennuskurssien järjestäjien kanssa. Lisäksi koordinoin hakuprosessia sekä huolehdin viestinnästä hakijoiden suuntaan. Tehtävä ei onneksi ollut vaikea, sillä tukena oli jo edellisten vuosien perusteella toimivaksi todettu kurssisapluuna sekä Uudenmaan kokeneet flattiharrastajat kontakteineen. Kurssin järjestävänä osapuolena toimiminen antoi kuitenkin aivan uudenlaisen näköalapaikan rodun parissa harrastamiselle.

Tavoitteellinen valmennus on puolen vuoden mittaista kurssia pitkäjänteisempää tekemistä. Vuonna 2024 hakuprosessia uudistettiin siten, että yksi valmennusryhmistä oli varattu vuodelta 2023 jatkaville koirakoille. Edellytyksenä ryhmässä jatkamiselle oli, että koirakko oli startannut omaa tasoa vastaavassa NOU- tai NOME-kokeessa kaudella 2023. Niinpä vuoden 2024 tammikuussa oli entistä innostavampaa aloittaa harjoitukset, kun samassa ryhmässä oli jo edellisvuonna tutuksi tulleita koirakoita. Jatkajien lisäksi uusia harrastajia saatiin mukaan vuonna 2024 peräti kahden ryhmän verran, mikä tarkoittaa, että mukana on nyt yhteensä 22 koirakkoa.

Valmennuskurssi huipentuu kesäkuun ensimmäisenä viikonloppuna järjestettävään NOME-B möllikokeeseen, joka toimii samalla kenraaliharjoituksena rotuyhdistyksen järjestämälle koeviikonlopulle Raaseporissa. Toivottavasti Raaseporin starttiviivalla nähdään monta tämän vuoden kurssilaista!

Valmennuskurssien lisäksi Uudenmaan alue toiminnan kevään ohjelmassa on taipumus-

koekurssit kolmelle eri ryhmälle Vantaalla, Vihdissä ja Raaseporissa. Uudenmaan alue toiminnan kurseista ja tapahtumista löytyy lisätietoa Facebookista: “Uudenmaan alue toiminta Suomen sileäkarvaiset noutajat”.

- Enni Heino ja Nina Onufriew
Uudenmaan aluetoiminta

VARSINAIS-SUOMEN ALUETOIMINNAN KOULUTUSPÄIVÄ KATIN KOIRAKOULULLA

Aamupäiväryhmä taipparikoulutus:

Osallistuimme maaliskuussa Katin Koirakoulun (Kati Tuominen) taipparikoulutukseen Ruskolla. Päivä alkoi matkalla Huittisista kohti tuntematonta, ennen kokemattonta ja näkemätöntä koulutuspaikkaa. Tottahan toki, jännitti, mutta onneksi mukana oli myös puolisoni kuljettajana ja juttukaverina. Uskon, että myös Karaa, meidän mustaa timanttia jännitti, mutta tottuneena autossa olijana se nukkui koko matkan.

Paikalle päästyämme saimme iloisen ja ystävällisen vastaanoton ja se kyllä tuntui mukavalta. Kävimme Karan kanssa läheisessä metsässä vähän jaloittelemassa ja tutustumassa paikkaan. Pian alkoi myös muita tulla paikalle ja helpotukseksi samanlaisia innokkaita, iloisia koiria oli muitakin.

Kun koulutusryhmä oli kasassa, lähdimme metsässä sijaitsevalle harjoituspaikalle. Vuorotellen tehtiin noutoja ja saimme hyviä vinkkejä ja ohjeita. Kehuttiin koiria ja saimme kaikki hyviä onnistumisia. Toisten koirien ja ihmisten läsnäolo oli hyvää opetusta erityisesti Karalle. Hakuruutu ja sinne heitettyt sekä piilotetut damit löytyivät hyvin. Kara oli erityisen sitkeä hakemaan, vaikka ajautui välillä turhan kauas. Kun vauhtia ja intoa on paljon, meidän yhteistyön kehittämisen tarve näkyy. Mutta se on vain harjoittelemisesta kiinni.

Kun harjoitteluaikamme alkoi päättyä, Kara sai vielä kunnian hakea loput, löytymättömät damit alueesta. Saimme palautetta ja hyviä vinkkejä tulevaan. Ja erityisesti minua ilahdutti Katin kommentti: – Voitte ehdottomasti Karan kanssa osallistua tasoa korkeampaan koulutukseen, ja kyllä se taippari läpi menee seuraavassa kokeessa. Damien tai naakkojen määrää tulee lisätä hakuun, jotta keskittyminen työhön pysyy hyvänä.

Päivän päätteeksi, oli grilli kuumana ja söimme vielä kivassa seurassa eväät. Mukavia jutusteluja ja tarinoita kuunnellen omakin koira tuntui ihan normaalilta, iloiselta ja vielä mahdollisesti joskus siitä voi tulla jotain. Ehkä se ei olekaan ihan huono. Uutta intoa puhkuen lähdimme kotimatalle.

Kiitos hyvästä hengestä koulutuksessa. Uskon, että näemme vielä monissa tapahtumissa myöhemmin.

- Huntstars Blackdiamond N' Pearl 3v
ja Helena Manninen, mummu

Iltapäiväryhmä ALO-AVO:

Olemme Rollon kanssa läpäisseet taipparit, joten osallistuimme iltpäiväryhmän koulutukseen. Ryhmässä oli kuusi koirakkoa. Koirakot olivat eritasoisia, osa jo hyvinkin edistyneitä ja osaavia. Kati kuitenkin taitavana kouluttajana räätälöi tehtävät koirakon tasonmukaisesti, jolloin jokainen sai onnistumisia.

Tehtäväkokonaisuuksia oli neljä. Ensin hakualueelle heitettiin kolme ykkösmerkkiä ja tällä tavalla hakualue motivoitiin tulevia tehtäviä varten. Kun jokainen koira oli omalla vuorollaan noutanut markkeeraukset, siirryttiin seuraavaan tehtävään. Toisessa tehtävässä motivoitulle hakualueelle tehtiin hakuruutu, josta koirat hakivat vuorollaan kahdesta neljään damia. Kolmannessa tehtävässä hakualueen vastakkaiseen suuntaan tehtiin ensin merkki muistiksi. Tämän jälkeen koirat noutivat ensin hakualueelta yhden damin ja sen jälkeen noudettiin muistiksi jätetty dami. Neljännellä tehtäväosuudella kouluttaja vei edellisessä tehtävässä tehdyn markin paikalle damin, mitä koirat eivät nähneet. Koirakon saapuessa tehtävälle haettiin tämä dami eteen ohjauksella. Sitten koira sai hakea hakuruudusta vielä yhden damin. Jokaisen tehtävän välissä pidettiin tauko ja odoteltiin vuoroa lähistöllä.

Koulutuspäivä oli kokonaisuudessaan superonnistunut. Iso kiitos siitä kuuluu taitavalta kouluttajalle. Kaikki saivat onnistumiskokemuksia ja kotiin vietäväksi saimme hyviä ideoita omiin nometrenehimme.

- Tuula Tiainen ja Rollo,
Oak Barrel's Flash Back Roll 2v

Varsinais-Suomen aluetoiminnassa on luovassa aktiivista toimintaa vuodelle 2024. Tällä hetkellä on meneillään Kohti taippareita -kurssi. Lisäksi on suunnitteilla kimpatreenejä kerran kuukaudessa ja mahdollisuuksien mukaan myös edellä olevan jutun kaltaisia koulutuspäiviä.

Varsinais-Suomen aluetoiminnalla on omat Facebook-sivut nimellä ”Varsinais-Suomen flattien aluetoiminta”, joissa koulutuksista ja kimpatreeneistä tiedotetaan.

- Katja Virtanen ja Mia Jaakola-Siimes
Varsinais-Suomen aluetoiminta

VANHAT & VIISAAT

Vanhoista flateista on lista Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n sivuilla: www.flatti.net/flattiviesti/lista-vanhoista-flateista. Listalla ovat yli 13-vuotiaiksi eläneet flatit. Toivomme myös lehteen lisää tarinoita vanhoista flateista. Juttuja voitte kirjoittaa yli 10-vuotiaista koiristanne. Onko oma Vanha ja Viisaasi jo listalla? Haluatko kertoa koirasi tarinan? Jos tiedossasi on yli 13-vuotias flatti, joka ei ole listalla, niin kerro se minulle. Kiitos! Ota yhteyttä: virpi.peltonen@turkuflati.net tai laita yv Facebookissa. – *Virpi*

Niilo s. 29.1.2014 (GUNPOINT'S POCKET ROCKET – SILESTON Iltatähti)

Apupoika-ANTERO, Hölökkänä, VANHA-HERRA jne. – RAKKAALLA LAPSELLA ON MONTA NIMEÄ

Koiran hankinta tuli aikoinaan puheeksi, kun tyttöni kanssa halusimme koiran. Silloista avopuolisoani ajatellen etsintään laitettiin metsästyksessä nauttiva koira, ja laitoin ”Regiolineen” ilmoituksen. Ei mennyt kauaakaan, kun sain viestin Pietarsaaresta, että odotettavissa on jo pentuja sileäkarvaiselle noutajalle. Näytin ukolle kuvaa pennun vanhemmista ja päätös oli saman tien tehty. Varasimme urospennun, joka ei olisi

vilkkain, mutta ei myöskään rauhallisin. Jätimme kasvattajalle päätöksen, mikä pennuista olisi sellainen. Pentuja syntyi jopa 13, ja niin se vaan meidän poika valikoitui joukosta.

Niilo vietti pentuaikansa normaalia perhe-elämää, johon kuului äiti, ukko ja tyttö sekä kaksi kissaa. Metsästystaidot tuli ukon kanssa opittua. Ukon sanojen mukaan Niilo oli

metsällä kiltti: pysyi paikallaan passissa ja aina valmis metsälle täynnä intoa. Yhden miehen/ukon koira, vaikka kaikkien kaveri onkin, 100% kaveri joka lähtöön. Niilon ollessa noin 2-vuotias perheeseemme liittyi kodinvaihtajana ihana flattityttö Bertta (Biehkan Paarmurska). Bertan ja Niilon kanssa metsästyksessä sujui hienosti jakamalla hommat. Bertta haki ja Niilo koitti saada vietyä keuhut itselleen viemällä saaliin perille.

Muutimme kerrostalosta omakotitaloon, joka sijaitsi frisbeegolfradan vieressä. Niilo oppi jotenkin haistamaan sen muovikiekon hajun. Bertta oppi Niilon taidon tämän opissa hieman prinsessamaisemmin elkein. Tästä tuli sitten harrastus, jota aloin koirien kanssa harrastamaan ihan joka päivä. Liityin heittäjien ryhmään, joissa ilmoitettiin hukuneet kiekot. Välillä kävi niin, että ilmoitus tuli ja olimme koirien kanssa heti etsimässä kiekkoa. Vuonna 2018 Niilo oli yhdellä heittokaudella löytänyt yli 300 hukkunutta kiekkoa. Kokkolan frisbeeseura palkitsikin Niilon ”Vuoden kiekonnoutajaksi”.

Vuonna 2016 Kennelliitto myönsi Niilolle kunniamaininnan sankarillisen toiminnan johdosta. Niilo ei turhaan hauku, mutta tuona yönä herätti ukon haukkumalla. Ukko heräsikin ja katsoi ulos. Vanha ulkosaunamme oli syytynyt yöllä tuleen. Ilman Niilon valpautta tuhot olisivat voineet olla isommat.

Vuonna 2018 tuli elämään muutos ja muutimme omakotitalosta luhtitalon alakertaan Niilo, Bertta, minä, tyttö ja kaksi kissaa. Elämä uudessa ympäristössä oli koirien mielestä kivaa, kun oli paljon liikennettä ja

ihmeteltävää. Pari vuotta metsänpeikkona vapaana eläneenä koirat joutuivat totuttelemaan, että lenkit hoidetaan nyt hihnassa, mutta nopeasti sopeutuivat. Mikä ihaninta lähistöltä löytyi lenkin varrelta ranta, jossa koirat saivat kesäisin uida ja talvella juosta jäällä vapaana. Niilo on nykyäänkin tässä omalla aidatulla pihalla kaikkien kaveri ja mielellään odottelee koirakavereita juttusille. Ihmisetkin moikkailevat Niiloa ohi kulkiesaan. Niilo on hurmaava persoona.

Niilon vuodet vierivät Bertan kanssa, kunnes 11-vuotiaan Bertan voimat heikkenivät niin, että oli pakko tehdä raskas päätös tämän lopettamisesta. Tuolloin tyttö oli jo muuttanut opiskelujen perässä toiseen kaupunkiin. Bertan kaulapanta ja hihna olivat muutaman päivän eteisessä ja Niilo makoi niiden vieressä paljon ikävöiden kaveriaan. Taas oli uusi opettelu Niilolla, että nyt meitä tässä taloudessa on vain Niilo, äiti ja 2 kissaa. Niilo suri kaveriaan ja sairastuikin pahaan haimatulehdukseen. Lääkäriltä saimme hyvät ohjeet kuntoutumiseen ja noudatimme ohjeita tarkasti. Muutaman viikon päästä oli verikokeiden aika. Niilo hyppäsi itse tutkimuspöydälle ja ojensi lääkärielle tassunsa. Minä kun luulin, että Niilo pitää rauhoittaa moiseen. Niilo istui kiltisti, kun mukava lääkäri höpötteli Niilolle kivoja tökätessään neulaa samalla suoneen. Tulokset saapuivat ja Niilo oli terve. Lääkäri sanoi vain, että nyt tämä herra saa nauttia oman kuntonsa mukaan eläkepäivistä. Siinä vaiheessa luovuimme metsästyksestä.

Bertan lähdettyä Niilolle tärkeäksi jutuksi tuli oma rakas koristetyyny, jota kuskaa lähes joka paikkaan. Tyynyn kanssa peuhataan äidin sänky, ulkoilutetaan omassa pihassa joka päivä, nukutaan pää tyynyllä jne. Tyynyä täytyy esitellä myös kaikille ohikulkijoille. Tyttö hommasi toisella paikkakunnalla ihanan dalmisvauvan Abban (Rallallaa Creisi Timantti), vuonna 2022. Abbasta tulikin Niilon hyvä kamusamantien. Toki Vanha Herra väsy nopeasti nuoren koiran touhuille, mutta Niilo on hienosti osannut opettaa Abbaa fiksujen koirien tavoille ja kuinka ”mummolassa” kuuluu käyttäytyä. Kaverukset eivät usein pääse näkemään, mutta kyllä se ihana kaveri mielessä on varmasti ihan jokainen päivä.

Nyt kun olemme olleet jo vuosia tässä kaksin Niilon ja kissojen kanssa, niin on päivänselvää asia, että olen Niilolle maailman tärkein ja rakkain ihminen, joka ei ikinä hylkää. Niilo kokkaa, siivoaa, tekee pihahommia, vaihtaa lakanoita ja ihan kaikkea minun kanssa yhdessä. Heinäkuussa 2023 kävi ikävästi ja sairastuin verenmyrkytykseen. Onneksi tyttö oli täällä Abban kanssa,

kun minä makasin viikon teholla. Niilo tietysti alkoi ikävöidä, kun minua ei alkanut kotiini kuulumaan – makasi surullisena odottaen eteisen ovesta kiinni. Kun minä kotiuduin ja tyttö Abban kanssa lähti omaan kotiinsa, niin Niilo vaistosi, että en ole kunnossa ja toimikin sen mukaan. Minun oli opetettava kävelemään uudelleen pikkuhiljaa. Pieniä lenkkejä lisäten matkaa hissukseen. Niilo tiesi, että äitiä ei saa nyt kiskoa ja hissukseen mennään. Ilman Niiloa tuskin olisin näin hyvin toipunut. Minun oma sankari, rakas Niilo!

Niilon kanssa olemme aamuvirkkuja ja minun vapaapäivinäkin heräämme ajoissa ulos seikkailemaan pitkille lenkeille. Nykyään Niilo etenee häntä heiluen reippaasti pois päin kotoa, mutta kun lenkki kääntyy kohti kotia, niin alkaa mökötyä, vaikka kotiin olisi vielä monta kilometriä. Yhtenä aamuna sanoin Niilolle: ”lopetappa nyt se mökötyä tai minä rupean laulamaan sulle. Sitten sua hävettää kuulua samaan seurueeseen”. No Niilohan lopetti samantien mökötyksen ja reippaasti tassutteli kotia päin. Toinen mökötyksen aihe lenkillä on, jos ei lenkin varrella pääse käväisemään lähikaupassa. Koiraparkissa on kiva istuskella, kun palkaksi saa aina herkkutikun. Jos ei kauppiaan pääse, niin Niilo laittaa jarrut tassuihin, eikä tahdo edetä. Näitä tilanteita varten äidillä on

onneksi nameja taskussa, koska ei joka päivä kauppiaan tarvitse mennä.

Lähiaikoina Niilolla on ollut hassu tapa: Töissä ollessani eteiseen on ilmestynyt minun puhtaat alushousut. Olen käynyt tarkistamassa, että vaatekaapin ovi on ollut kiinni. Kaikki on ok, paitsi ne yhdet alkkarit käyty hakemassa eteiseen ja ovi suljettu. En tiedä mitä Niilolla mielessä pyörinyt – kai sillä on ollut vaan ikävä.

Niilolla tosiaan on onneksi kotona seurana edelleen kaksi kissaa, joiden kanssa tulee hyvin toimeen. Varsinkin mustan, pörröisen Papun kanssa, joka on Niilon kanssa saman ikäinen. Papu puskee Niiloa, pesee pään ja koittaa nukkua tämän kainalossa. Onhan ne muutenkin kuin kaksi (mustaa) marjaa pörröisine huiskuhäntineen.

Kysäisin kavereiltani miten he kommentoivat Niiloa. Näin kaverit kommentoivat: sydänten murskaaja, fiksu koira, onnellinen koira, herkkä, erittäin viisas, tottelevainen, hellyttävä, tunteiden tulkki, aamuvirkku.

Niilosta saisi kirjoitettua paljonkin juttua, mutta sivut eivät siihen riittäisi. Me täällä Niilon kanssa jatkamme yhteistä seikkailua ja toivon, että edessä olisi vielä monta vuotta tassuteltavana.

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI26211/22, s. 23.3.2022
FI MVA FI JMVA Celtair Pink Fox

Isä: C.I.B. C.I.E. FI MVA SE MVA(N) EE MVA LV MVA
EEJV-19 EEV-22 LVV-23 Almanza Simply Starstruck
Emä: FI MVA Celtair West Side Story

Kasvattaja: Jenni Juven
Omistaja: Minna Honkonen

JUN SERTIT:

22.04.2023 Kiuruvesi, Elina Haapaniemi
29.04.2023 Lapua, Marjo Jaakkola
20.05.2023 Kouvola, Wies Boermans

SERTIT:

20.05.2023 Kouvola, Wies Boermans
24.06.2023 Jyväskylä, Juha Putkonen
23.03.2024 Lahti, Reia Leikola-Walden

NOU1: 17.06.2023 Laukaa, Vesa Hietikko

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI25554/20, s. 22.3.2020
FI AVA-H Filurin Pinball

Isä: FI KVA Blackpicks Hurricane
Emä: FI TVA FI ETVA Filurin Magpie

Kasvattaja: Tiina Pikkuaho
Omistajat: Kirsi Kankaala ja Teemu Vaarala

Valiotulokset:

20.05.2023 Raahe, Rauno Virta SERT-H
03.12.2023 Kajaani, Marika Blom SERT-H
17.03.2024 Oulu, Amanda Sjölander SERT-H

Muut tulokset: TOKO VOI3, NOME-B ALO2, agility 2xSERT-A

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI22134/19, s. 13.3.2019
C.I.B. FI MVA NO MVA SE MVA(n) EE MVA
Hulavuoren Hunting Like A Fool

Isä: C.I.B. FI MVA EE MVA Heilurihännän Eye Of The Tiger
Emä: FI MVA Morrini Snowflakes Falling

Kasvattaja: Mari Myllykangas
Omistajat: Emmiina Rämä & Kalle Koistinen

CACIBIT:

10.04.2022 Vaasa, Perttu Ståhlberg
20.08.2022 Tromssa, Frode Jevne
07.01.2023 Kajaani, Reia Leikola-Walden
10.09.2023 Tallinna, Valentinas Stiklius

SERTIT Norja, Ruotsi, Viro:

20.08.2022 Tromssa, Frode Jevne
12.08.2023 Överkalix, Tarja Löfman
10.09.2023 Tallinna, Valentinas Stiklius

VALIOILMOITUKSET

Valiopalsta on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäsenille ilmainen. Lähetä painokelpoinen vaakakuva ja ilmoitustiedot: flattiviesti@gmail.com. Flattiviestiin numero 3/2024 tulevat valioilmoitukset viimeistään 27.8.

Lähetä painokelpoinen, rajaamaton vaakakuva mielellään .jpg-muodossa. Kuvan tulee olla mahdollisimman suuri (300 dpi, vähintään 1 Mt). Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä tuntuiksi, emmekä voi niitä valitettavasti käyttää.

Lähetä kuvan lisäksi valiokoirastasi seuraavat tiedot:

- koiran sukupuoli, tittelit ja virallinen nimi
- koiran rekisteritunnus ja syntymäaika
- koiran isän tittelit + virallinen nimi
- koiran emän tittelit + virallinen nimi
- koiran kasvattajan nimi
- koiran omistajan nimi
- ko. valioarvoon vaadittavat tulokset: pvm, paikka, tuomari (voit ilmoittaa myös koiran korkeimman tuloksen muista lajeista, esim. NOME-B ALO1, TOKO ALO1)

Pidätämme oikeuden siirtää valioilmoituksen julkaisun seuraavaan lehteen. Kansainväliset valionarvot julkaistaan vasta vahvistamisen jälkeen.

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI44197/19, s.4.8.2019
C.I.B. FI MVA NO MVA Flat Power Passion for Lilac

Isä: C.I.E. NORD & DK & NO MVA SE MVA(N) DKV-19-21
FIV-18-19 NOV-19-21-22 NORDV-19-21 MV-22
Almanza Backseat Driver
Emä: FI MVA EE MVA Almanza Exception With A Twist

Kasvattajat: Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
Omistajat: Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell

CACIBIT:

30.07.2022 Pori, Riitta Niemelä
15.04.2023 Tallinna, Barbara Muller
13.05.2023 Helsinki, Matti Luoso
01.07.2023 Turku, Matti Tuominen
06.08.2023 Kuopio, Monika Blaha

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI44188/19, s.4.8.2019
C.I.B. FI MVA SE MVA(N) Flat Power Lilac Garden

Isä: C.I.E. NORD & DK & NO MVA SE MVA(N) DKV-19-21
FIV-18-19 NOV-19-21-22 NORDV-19-21 MV-22
Almanza Backseat Driver
Emä: FI MVA EE MVA Almanza Exception With A Twist

Kasvattajat: Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
Omistaja: Maarit Penttilä

CACIBIT:

20.08.2022 Tallinna, Domenico Di Matteo
21.08.2022 Tallinna, Dina Korna
13.05.2023 Helsinki, Matti Luoso
01.07.2023 Turku, Matti Tuominen
03.09.2023 Riihimäki, Harry Tast

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI16839/18, s. 19.1.2018
FI MVA TK1 RTK1 BH Palokallion Harald

Isä: Flatgold's Fire'n Ice
Emä: FI KVA Filurin Tarina

Kasvattajat: Heli ja Rami Pitkäljärvi
Omistajat: Salla Sipilä ja Miika Kariniemi

SERTIT:

11.05.2019 Oulainen, Tuire Okkola
11.09.2021 Leppävirta, Markku Kipinä
13.01.2024 Kajaani, Valentinas Stiklius

NOU1: 28.09.2019 Alavus, Janne Ponsimaa

Muut tulokset: NOME-B ALO1, TOKO ALO1, Rally-Toko
AVOHYV, NW sisäl 100/0

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI25229/20, s. 23.3.2020
FI MVA RTK3 Celtair Turn This Fox Around

Isä: FI MVA Wildzeal Turn This World Around
Emä: C.I.B. FI MVA FI VMVA EE MVA Celtair Piece Of Me

Kasvattaja: Jenni Juvén
Omistajat: Johanna Myllyharju ja Antti Korhonen

SERTIT:

14.05.2022 Haapavesi, Katja Korhonen
09.09.2023 Jyväskylä, Beatrice Michaud
24.02.2024 Kauhajoki, Marjo Jaakkola

NOU1: 05.07.2023 Oulu, Vesa Turunen

Muut tulokset: Rallytoko 3 x VOIHYV

FLATTIKASVATTAJAT

Palvellaksemme kattavammin jäsenistöämme ja kasvattajia, julkaisemme jatkossa Flattiviestissä koko Suomen kattavan flattikasvattajalistan. Kasvattajalistaus on tehty ilmoitettujen tietojen perusteella ja listaus on kasvattajalle maksuton. Listalla julkaistavan kasvattajan tulee olla Suomen sileäkarvaiset noutajat ry jäsen, ja kasvattajan tulee olla kasvattanut vähintään yksi pentue tai kasvattajalla tulee olla selkeä lähitulevaisuuden pentuesuunnitelma tiedossa.

AHVENANMAA

FLATTS / Maarianhamina / Benita Björklung
flatts.kennel@gmail.com, 050 5862128

ETELÄ-KARJALA

NINJATÄHDEN / Vehkataipale / Satu Marins
satu.marins@hotmail.com, 040 0415515

ETELÄ-POHJANMAA

PALOKALLION / Kauhava / Heli ja Rami Pitkäjärvi
pitkajarvi.heli@gmail.com, 040 5621529

ETELÄ-SAVO

METSÄNPEITON / Majavesi, Mikkeli / Satu Vihavainen
satu.vihavainen@surffi.fi

KAINUU

REGALE RAZZA / Paltamo / Anne Haverinen
kennelregalerazza@gmail.com, 044 3601152

KANTA-HÄME

FLAT POWER / Parola / Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
anu.vorobjev@flatpower.fi, Anu: 050 5867585

HARVAHAMPAAN / Parola, Hattula / Sirpa ja Mikko Saastamoinen
harvahampaan@gmail.com, 050 3678111

RUSTY REBELS / Hattula / Veera Jääskeläinen
kennelrustyrebels@gmail.com, 040 8435827

KESKI-POHJANMAA

HARAPAKAN / Veteli / Tuomo ja Tanja Hirvi
harapakan@gmail.com, 040 8294981

MARJONETEN / Kälviä, Kokkola / Julia Kaarela
kaarela.julia@gmail.com

KESKI-SUOMI

CELTAIR / Jämsä / Jenni Juvén
jjceltair@gmail.com, 050 5814673

HAYZEHILLS / Laukkavirta / Kukka-Maaria Kivijärvi
hayzehills@gmail.com, 041 5452346

KORVEN AKAN / Jämsänkoski / Riitta Koivisto
koivisto.riitta@gmail.com, 040 5446697

MYRSKYLINNUN / Äänekoski / Heidi Wacklin
heidwacklin84@gmail.com, 040 5372985

KYMENLAAKSO

BLACKPEPOON / Kouvola / Tarja Kolkka
blackpepoon@gmail.com, 040 7066659

HUNTSTARS / Koria, Kouvola
Satu Saarinen, Jonna Saarinen, Piia Piiparinen
Satu: st.saarinen@gmail.com, 040 5437417
Jonna: jonna619@hotmail.com, 045 3699368
Piia: flatti87@gmail.com, 040 8314848

METSÄVIRNAN / Miehikkälä / Heli Siikonen
heli@metsavirna.com, 040 5808144

LAPPI

DURASSELIN / Rovaniemi / Jonna Turpeenniemi
durasselin@gmail.com

PIRKANMAA

OAK ISLAY / Akaa / Eija Portell
eija.portell@icloud.com, 040 5111824

PYYMÄEN / Akaa / Kati Kallio
kati@pyymaen.com, 040 5818490

POHJANMAA

BÅNHOLMENS / Larsmo, Luoto / Andreas Hjulfors
a.hjulfors@hotmail.com, 050 5632666

JAY-JAY'S / Kruunupyö / Juha Junkala
juhajunkala@gmail.com, 040 5138804

KEVÄTNIITYN / Pietarsaari / Ann Leskinen
kevatniityn@gmail.com, 050 3383562

KVARNTORPET'S / Mustasaari, Vaasa
Birgitta Hällsten-Pada ja Alf Pada
birgitta.pada@netikka.fi, 050 5859585, Alf 050 5919964

POHJOIS-KARJALA

BUUMIN / Joensuu / Henna Tuononen, Mari Elo
hennatuononen1@gmail.com, 050 0896444

EMKRISTINA'S / Lieksa / Tiina-Maarit Kisonen
tiinakisonen@gmail.com, 040 5477128

POHJOIS-POHJANMAA

ALLIKON / Liminka / Henna Mikkonen
hennamik@gmail.com, 044 5400609

FILURIN / Oulu / Tiina-Maria Pikkuaho
filurin@gmail.com, 040 5345583

MAJAKKASAAREN / Nivala / Susanna Pääkkö
majakkasaaren.susanna@gmail.com, 040 7655350

PÄIJÄT-HÄME

FLATKISS / Lahti / Christina Kiuru, Marko Nikkonen
christina@flatkiss.fi, 044 4254312

AREILA / Lappila / Ari Majalainen
ari.majalainen@gmail.com, 040 5322949

UUSIMAA

BIEHKAN / Numminen, Mäntsälä / Jori Saastamoinen
jori.saastamoinen@gmail.com, 040 5020644

DAKOTASPIRIT / Klaukkala / Minna Sihvonen
keiranoora@gmail.com, 050 5822116

DANTARAN / Espoo / Laura Rajakallio
laura.rajakallio@gmail.com, 050 5356926

FLAT POWER / Sipoo / Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
marianne.forsell@flatpower.fi, Marianne: 050 4001865

HEILURIHÄNNÄN / Saarentaus, Mäntsälä / Kirsi ja Asko Nieminen
kirsi@kennelheilurihannan.fi, 040 0641866

LEEWAY'S / Hyvinkää / Jenni Turtola
jennimariakaukonen@gmail.com, 040 9106602

MORRINI / Längvik, Kirkkonummi / Riitta Niemelä
rsniemela@gmail.com, 040 7091133

NOANARKIN / Laukkoski / Kaija Leinonen
noanarkin@hotmail.com

NOBLEMATE / Vantaa / Nina Onufriew
nina.onufriew@gmail.com

OAK BARREL'S / Vihti / Riitta Nikko
kennel.oakbarrels@gmail.com

OMSKAKAS / Lohja / Sari Alho, Jyrki Halme
omskakas@gmail.com

PIKESTAR'S / Helsinki / Seppo Ihonen
seppo.ihonen@gmail.com, 040 7352792

VARSINAIS-SUOMI

BEAUTY FLATSTAR / Paimio / Nina Leino, Ville Suhonen
nina.leino@hotmail.fi, 044 3444010

FINNFLATS / Parainen / Tuula Ehrman, Heidi Vainio
finnflats@gmail.com 040 0699197

MAAHISMÄEN / Pöytyä / Mia Jaakola-Siimes
mia.lehtinen@gmail.com, 050 3764517

MAJAKKASAAREN / Kaarina / Minna Latva
majakkasaaren@gmail.com, 040 0842998

MEI DAN / Förby / Nada Sandberg
nada.sandberg@gmail.com, 040 7277922

XPERIMENTS / Salo / Katja Virtanen
k_suojanen@hotmail.com, 040 3569046

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY

– JÄSENASIAT, KUVAGALLERIA- JA TILITIEDOT

Löydät meidät
myös Facebookista
ja Instagramista!

JÄSENASIAT

www.flatti.net/jasenasiat

Jäsenenä saat yhdistyksen jäsenlehden, Flattiviestin kotiisi neljä kertaa vuodessa sekä etusijan yhdistyksen järjestämiin kokeisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin.

JÄSENMAKSUT 2024

- Liittymismaksu 5€ (ei koske pentuejäseniä)
- Varsinainen jäsen 28€
- Perhejäsen 6€ (ei omaa lehteä)
- Pentuejäsen 10€ (kasvattajan ilmoittama)
(Pentuejäsenmaksu kasvattajalle hänen ilmoittaessaan ulkomaalaisen pentuejäsenen 16€. Maksu sis. 10€ lehden postituskuluja.)
- Maksumuistutus 5€

KASVATAJA-ALENNUKSET

Kasvattaja saa 10% alennuksen ostaessaan Tarvikemyynnistä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n pentuvälityksessä oleville pennuille tarvikkeet pentupakettiin (pilli, pillinauha, dummy, talutin).

Kasvattajan liittäessä uudet pennun omistajat pentuejäseniksi, saa uusi jäsen lahjakortin, jolla saa 10% alennuksen ensimmäisestä Tarvikemyynnin ostosta.

OSOITTEENMUUTOKSET

www.flatti.net/jasenasiat/osoitteenmuutos

Ilmoita osoitteenmuutos järjestön nettisivulla tai sähköpostitse jäsenihteerille: jasenasiat@flatti.net.

KUVAGALLERIA

www.flatti.net/flattiviesti/kuvagalleria

Flattiviestin toimituksella on kuvagalleria, jonne voi ladata flattikuvia järjestön käyttöön (Flattiviesti, nettisivut, Facebook, Instagram). Julkaistuissa kuvissa mainitaan kuvaajan nimi.

TILITIEDOT

OKOYFIHH

Tarvikemyynti: FI45 5620 0920 4247 35

Jäsenmaksut: FI23 5620 0920 4247 43

Yleistili (näyttely, nome ja muut): FI28 5620 0920 4247 50

FLATTIVIESTI

AIKATAULU 2024

Seuraava Flattiviesti, nro 3/2024, ilmestyy 26.9. Lehteen tulevat aineistot pyydämme lähettämään osoitteeseen flattiviesti@gmail.com 27.8. mennessä.

Kuvamateriaalia lehden käyttöön voi toimittaa myös kuvagallerioiden kautta. Tekstitiedostot rtf- tai doc/docx-muodossa. Kuvien resoluutio 300 dpi ja jpg-, pdf- tai tif-muodossa. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi valitettavasti niitä käyttää. Jos olet epävarma kuvien/aineistojen laadusta, ota yhteyttä Flattiviestin toimitukseen ja katsotaan yhdessä materiaalit kuntoon.

Flattiviesti aikataulu 2024:

- Nro 1 – ilmestyy 29.02. – aineistopäivä 30.01.
- Nro 2 – ilmestyy 16.05. – aineistopäivä 16.04.
- Nro 3 – ilmestyy 26.09. – aineistopäivä 27.08.
- Nro 4 – ilmestyy 12.12. – aineistopäivä 12.11.

©Janina Sundell

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N YHTEYSTIEDOT

HALLITUS 2024

Puheenjohtaja

Mari Mamia
Stor-Rösintie 66, 01150 Söderkulla
p. 050 458 6770
puheenjohtaja@flatti.net

Sihteeri

Tanja Aunela
Iiriskuja 18A, 20320 Turku
sihteeri@flatti.net

Varapuheenjohtaja

Miia Koski, Kausala
p. 050 458 2157

Noora Lavonen, Karkkila
p. 050 339 6132
noora.lavonen@gmail.com

Henna Tuononen, Joensuu
p. 0500 896 444, hennatuononen1@gmail.com

Vesa Turunen, Kempele
p. 040 755 0538, vesaturunen32@gmail.com

Senni Husso, Hyvinkää
p. 0400 860 276, some@flatti.net

Katja Virtanen, Salo
p. 040 356 9046, webmaster@flatti.net

Varajäsenet: Markku Kastepohja, Päivi Fadjukoff

TOIMIHENKILÖT 2024

Taloudenhoitaja & jäsen sihteeri

Heidi Vainio, p. 0400 822 110
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
talous@flatti.net, jäsenasiat@flatti.net

Sosiaalinen media (Some-tiimi)

Senni Husso, Salla Sipilä
ja Heidi Siipo
some@flatti.net

Tarvikemyynti & yhteistyöasiat

Janina Alankoja-Kanervalo
Merimasku
tarvike@flatti.net

Pentuvälittäjät

Hanna Hujanen, p. 040 578 9523
Sanna Lahtinen, p. 040 731 0831
pentu@flatti.net

Kiertopalkinnot

Sari Hagström
p. 0400 514215
flatti.kiertopalkinnot@gmail.com

Webmaster

Katja Virtanen
p. 040 356 9046
webmaster@flatti.net

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Uusimaa, aluetoiminnan vastuuhenkilö

Nina Onufriew, p. 041 4331959
nina.onufriew@gmail.com

Uusimaa Noora Lavonen

p. 050 3396132, noora.lavonen@gmail.com

Varsinais-Suomi Mia Jaakola-Siimes

p. 050 3764517, mia.lehtinen@gmail.com

Varsinais-Suomi Katja Virtanen

p. 040 356 9046, k_suojanen@hotmail.com

Kanta-Häme Tanja Porttikallio

p. 044 0660664, tanja.porttikallio@gmail.com

Päijät-Häme Minna Vornanen

p. 050 5261540, minnajvornanen@gmail.com

Satakunta Maija Valtonen

p. 040 4120392, maijajokela3@gmail.com

Pirkanmaa Tarja Tuhola

vilpputuhola@yahoo.com

Keski-Suomi Niina Parviainen

p. 040 5473493
parviainen_niina@outlook.com

Mikkeli-Pieksämäki -alue Jonna Häkkinen

p. 050 3057422, hiekkoi@hotmail.com

Savon seutu Tarja Koistinen

p. 040 7586768, tarja.koistinen@luke.fi

Etelä-Savo Anu Karhunen

p. 050 526 3679, anu.karhunen79@gmail.com

Etelä-Karjala Juho Pajari

p. 041 4582812, jpajari@gmail.com

Etelä-Karjala Satu Marins

p. 0400 415515, satu.marins@hotmail.com

Pohjois-Karjala (Lieksa)

Tiina-Maarit Kisonen
p. 040 5477128, tiinakisonen@gmail.com

Pohjanmaan alue Heli Pitkjärvi

p. 040 5621529, pitkajarvi.heli@gmail.com

Kainuun alue Anne Haverinen

p. 044 3601152, kennelregalerazza@gmail.com

Oulun alue Henna Mikkonen

p. 044 5400609, hennamik@gmail.com

FLATTIVIESTI

- flattiviesti@gmail.com
- Päätoimittaja: Mari Mamia
- Toimitussihteeri: Katja Virtanen
- Taitto: Elisa Pekki

HARRASTUSLAJIEN TOIMIKUNTA

- Pj: Pipa Pärssinen
p. 040 536 7167,
pipa.parssinen@gmail.com
- Jäsenet: Miia Mäkijouppila,
Tuija Manninen

MEJÄ-TOIMIKUNTA

- meja@flatti.net
- Pj: Liisa Keränen, p. 040 592 1296,
liisam@kolumbus.fi
- Jäsenet: Mari Mamia, Miia Koski,
Marko Saarni, Markku Kastepohja,
Janina Alankoja-Kanervalo, Timo Hellén

KASVATTAJATOIMIKUNTA

- Pj: Marko Nikkonen
p. 044 019 0703, marko@flatkiss.fi
- Jäsenet: Kirsi Nieminen,
Piia Piiparinen, Satu Saarinen,
Miia Suppanen

JALOSTUSTOIMIKUNTA

- jalostus@flatti.net
- Pj: Kirsi Nieminen, p. 0400 641 866,
kirsi@kennelheilurihannan.fi
- Sihteeri: Tuula Niva,
p. 040 504 5165
- Jäsenet: Riitta Niemelä, Jenni Juvén,
Anne Kolsi, Laura Rajakallio

ULKOMUOTOTUOMARITMK

- Pj: Riitta Niemelä, p. 040 709 1133,
rsniemela@gmail.com
- Jäsenet: Kirsi Nieminen, Katja Korhonen

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

- nayttely@flatti.net
- Pj: Anni Vornanen
- Sihteeri: Mari Aaltonen
- Jäsenet: Christina Kiuru, Paula Säteri,
Katja Korhonen, Pia Mattson,
Marianne Forsell

NOME-TOIMIKUNTA

- nome@flatti.net
- Pj: Heli Pitkjärvi, p. 040 562 1529
- Jäsenet: Terhi Kantanen, Marko Mikkilä,
Salla Sipilä, Minsu Rauramo, Bernadetta
Stenström, Nina Onufriew, Noora Lavonen,
Niina Parviainen, Anne Kolsi

NOUTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖTMK

- Vesa Turunen, vesaturunen32@gmail.com
- Nina Onufriew, nina.onufriew@gmail.com
(varalla)

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Together
with nature
since 1903

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi